

Bundel – Vergadering Algemeen Bestuur GSP van 12 juli 2024

- 1 Opening en vaststellen agenda
0 Agenda AB 12 juli 2024
- 2 Mededelingen en inkomende / uitgaande stukken
- 3 Verslag van de vergadering van 17 mei 2024
3 Verslag verg. AB GR GSP d.d. 17-05-2024_
- 4 Zaken betreffende de GR Groningen Seaports
- 4.a Jaarrekening 2023 en begroting 2025
4a0 Voorstel AB inz. Begroting 2025 en jaarrekening 2023 GR
4a1 Concept Jaarrekening 2023 GR GSP
4a2 Concept Programmabegroting 2025 GR Havenschap Groningen Seaports
4a3 Accountantsverslag 2023 Havenschap Groningen Seaports correctie
- 5 Aandeelhoudersaangelegenheden
- 5.a Uitgifte in huur van 15,7 ha Beatrixhaven Noordzijde
5a1 uitgifte huur beatrixhaven oplegger
5a2 Noititie AvA uitgifte in huur 157ha Beatrixhaven noordzijde final mix 200624
5a3 20240527JV0002278893a – 16102_24 Buss Terminal Eemshaven rental Westlob
Englisch-dwg format A3
5a4 20240527JV0002278893b – AVA besluit uitgifte in huur 157ha Beatrixhaven noordzijde final
mix
- 6 Rondvraag
- 7 Sluiting

Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports

Ons kenmerk: 2024.
Onderwerp: Agenda AB vergadering
d.d. 12 juli 2024

Aan de leden van het Algemeen Bestuur van
GR Havenschap Groningen Seaports

Delfzijl, 26 juni 2024

Geachte leden van het Algemeen Bestuur,

Namens de voorzitter nodig ik u hierbij uit voor het bijwonen van een vergadering van het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling, Havenschap Groningen Seaports, die zal worden gehouden op **vrijdag 12 juli 2024 a.s. om 14.00 uur** op het kantoor van Groningen Seaports, Handelskade Oost 1 Delfzijl.

De agenda voor deze vergadering luidt als volgt:

1. Opening en vaststellen agenda
2. Mededelingen en inkomende/uitgaande stukken
3. Verslag van de vergadering van 17 mei 2024 (bijlage)
Ter vaststelling.
4. GR aangelegenheden
Jaarrekening 2023 en begroting 2025 (besluitvorming)
4a0 Voorstel Algemeen Bestuur inzake jaarrekening 2023 en
begroting 2025
4a1 Concept jaarrekening 2023 GR GSP
4a2 Concept programmabegroting 2025 GR GSP
4a3 Accountantsverslag 2023
5. Aandeelhoudersaangelegenheden
a. Uitgifte in huur van 15,7 ha Beatrixhaven Noordzijde (besluitvorming)
6. Rondvraag
7. Sluiting

Verslag van de openbare vergadering van het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports, gehouden op 17 mei 2024 van 12.00 uur tot 12.35 uur op het kantoor van Groningen Seaports, Handelskade Oost 1 Delfzijl.

Aanwezige leden:

Provincie Groningen : A. Schmaal (voorzitter), E.J. Bennema, H. Nieboer;
Gemeente Eemsdelta : J.A. Ronde (vicevoorzitter), J.H. Menninga, I. Poucki;
Gemeente Het Hogeland : E. Dijkhuis, B. de Jong, A. Nolles, R. Toringa;

Afwezig: : E. Stulp;

Voorts aanwezig:

RvC GSP NV : J. Atsma;
Directie GSP NV : C.L. König (CEO), dhr. H.V. Sanders (CFO);

Ambtelijke ondersteuning:

GR GSP : A. Swart (secretaris);
RvC GSP NV : F.J. Bosma (secretaris RvC en Directie);
Verslaglegger : Th. Poggemeier.

1. Opening en vaststellen agenda

Dhr. Schmaal opent de vergadering en heet de aanwezigen van harte welkom, inclusief dhr. König die de vergadering, waarvan de datum is gewijzigd, nu vanuit Amerika volgt. Dhr. Keurentjes is afwezig, maar de RvC wordt vertegenwoordigd door dhr. Atsma. Dhr. Toringa vervangt mw. Klei die in december jl. afscheid heeft genomen.
De agenda wordt vastgesteld.

2. Mededelingen en ingekomen stukken

a. Planning LTA GR

Er zijn geen mededelingen en de planning LTA GR wordt voor kennisgeving aangenomen.

3. Verslag van de vergadering van 22 december 2023

Dhr. Bennema verwijst naar een fout op pag. 2 van het verslag waar hij zou vragen wanneer besloten is om vervolgonderzoek te doen.
Hij vroeg echter wanneer besloten is om *geen* vervolgonderzoek te doen.

Dhr. Dijkhuis verwijst n.a.v. het verslag naar de mededeling over de overname van PMC (zie Rondvraag). Hij vraagt of meer vervuild staal mag worden opgeslagen dan tot voor de overname mogelijk was. Dat zal aanleiding kunnen zijn tot een ander risicoprofiel. Is er meer over te melden? Is het verstandig dat het AB daarin wordt meegenomen?

Dhr. König antwoordt dat er momenteel geen nieuws over te melden is. Het bedrijf heeft de wens om uit te breiden middels een gronduitgifte door GSP waarbij het AB zal worden betrokken.

Dhr. Dijkhuis stelt dat het na de doorstart niet meer om 900 ton vervuild staal gaat, maar om 2.500 ton. Dat heeft een relatie met het risicoprofiel.

Dhr. König informeert dat het bedrijf dit verzoek inderdaad heeft gedaan, omdat men de fabriek *altijd* wil laten draaien. De huidige opslagcapaciteit is daarvoor onvoldoende. Een en ander is gerelateerd aan hun businesscase. GSP zal, mocht een verzoek tot een nieuwe gronduitgifte worden gedaan, voorwaarden stellen ter mitigatie van het risico. Dan is het de vraag of het bedrijf aan deze voorwaarden kan voldoen.

Dhr. Nolles benadrukt dat hierover zorgen leven en dat die voorwaarden van groot belang zijn.

Dhr. Schmaal meldt inzake het risicoprofiel dat sprake is van een jaarlijkse inventarisatie van opgeslagen afvalstoffen die op geld worden gezet met vermelding van het risico daarbij. Het is de

vraag of het AB hierbij moet worden betrokken, maar het DB zal hier, samen met de NV, op terugkomen.

Het verslag wordt met inachtneming van de correctie vastgesteld.

4. GR aangelegenheden

a. Rapportage van de havenmeester (informerend)

Dhr. Menninga vraagt of de ontwikkelingen binnen het personeelsbestand goed zijn geregeld.

Dhr. König antwoordt dat sprake is van een kleine uitbreiding van het personeel en dat de organisatie enigszins is aangepast. Met het huidige personeelsbestand kan men uit de voeten en als er in de toekomst toch meer personeel nodig is, zal de organisatie daarop worden aangepast.

Dhr. Menninga constateert dat dit een toezegging is en bedankt daarvoor.

Dhr. Nolles refereert aan het schip met auto's dat de haven brandend is binnengekomen. Hij vraagt of, als er in de toekomst een soortgelijk geval zich voordoet, er lessen zijn geleerd of waarborgen zijn of zullen worden verkregen teneinde meer zekerheid te hebben.

Dhr. König antwoordt dat de evaluatie een jaar na dato heeft plaatsgevonden en dat die nog steeds loopt. Daarin is aangegeven dat er enige technische aanpassingen moeten worden gedaan.

Het eindrapport van de Evaluatiecommissie dat door Berenschot is opgesteld, is nog niet in handen van GSP, maar GSP is al wel uitgenodigd voor haar bespreking. GSP zal er scherp op letten dat voldoende voorzorgen worden opgenomen om soortgelijke situaties te vermijden.

Dhr. Nieboer vraagt of hij goed heeft begrepen dat GSP - na een risico-inventarisatie - heeft verklaard dat het beter is dat het schip *niet* in deze haven zou worden aangelegd, maar dat deze verklaring *overruled* is.

Dhr. König antwoordt dat inderdaad is aangegeven dat het schip niet welkom was. Toen duidelijk werd dat het schip hier toch moest aanmeren, heeft GSP voorwaarden gesteld. Echter, toen vervolgens bleek dat aan deze voorwaarden niet kon worden voldaan, werd een ministeriële aanwijzing ontvangen dat het schip toch de haven in moest. Hierdoor had GSP geen keus en dat is precies waar de evaluatie zich volgens GSP op dient te focussen.

Dhr. Dijkhuis vult aan dat dit uiteindelijk een zaak is die toebehoort aan het bevoegd gezag. De kwestie dient wel met GSP te worden besproken, ook in verband met de bemoeienis van de Veiligheidsregio. Er komt nog een dag waarop lessen worden getrokken. Het is niet iets waar het AB over gaat, maar het AB zal hierover wel geïnformeerd worden.

Dhr. König meldt voorts dat er een uitzending is geweest van Pointer waarin verklaard werd dat er in de haven – waar soms militaire transporten plaatsvinden – Russische schepen liggen. Er zou één keer per 2 weken een schip liggen, maar dat is onjuist. Wel gebeurt dit een paar keer per jaar. Het klopt dat het laatste (vissers)schip er vrij lang heeft gelegen, te weten: 13 dagen. Dit zou in relatie staan tot het slechte weer. De vis zit verpakt in dozen en de kapitein wilde niet dat de dozen nat werden. Normaal gesproken gebeurt het uitladen in 3 of 4 dagen. Dit was aanleiding voor Kamervragen en voor het ministerie van I&W om ons formeel duidelijk te maken dat GSP geen Russische schepen meer mag ontvangen.

b. Rapportage geborgde financiering (informerend)

Dhr. De Jong herinnert zich een borgstelling van € 268 miljoen. Nu, ultimo 2023, ligt er een borgstelling van € 292 miljoen na afwikkeling van het derivaat. Hij vraagt hoe met de plafonds van de borgstelling wordt omgegaan.

Dhr. Sanders antwoordt dat besloten is om het derivaat af te wikkelen en daarvoor diende GSP hernieuwde financiering aan te gaan. Daarbij is tevens besloten om het nieuwe plafond op € 292 miljoen vast te stellen. Er is dus nu geen derivaat meer.

Dhr. Schmaal benadrukt dat de borgstelling in totaal is verlaagd.

Dhr. Sanders bevestigt dat. De borgstelling was € 352 miljoen en dat bedrag is nu naar beneden gegaan tot € 292 miljoen. De rapportage in kwestie wordt elk jaar herhaald en op het moment dat GSP NV meer van de borgstelling zou willen gebruiken, komt dat eerst hier ter tafel.

c. Rapportage dienstenvergoeding (informerend)

Dhr. Schmaal constateert dat hierover verder geen vragen worden gesteld.

5. Aandeelhoudersaangelegenheden

a. Jaarrekening 2023 Groningen Seaports NV

Dhr. Bennema vindt dat de Jaarrekening 2023 en het Jaarverslag 2023 er zeer mooi uit zien en er is reden om trots te zijn op de havens. Hij heeft twee vragen:

- 1) Er zijn minder schepen aangeland, maar het tonnage was hoger. De vraag is waarom er minder schepen hebben aangemeerd.
- 2) Bij het Bedrijfsplan is al over de doelenboom gesproken. De vraag was of deze concreter en specifiek kan worden uitgesplitst. Is het een goed idee om hierop voort te bouwen en in de jaarrekening aan te geven hoe het staat met de realisatie, zowel kwantitatief als kwalitatief?

Dhr. Sanders antwoordt dat de kwestie van minder schepen en een hoger tonnage te maken heeft met de LNG-aanvoer. Daarin is de fluctuatie verdisconteerd.

Wat betreft vraag 2 het volgende. Inderdaad is de doelenboom in verband met het bedrijfsplan besproken. Als het nu lopende proces omtrent de governance is afgerond, zal ook het bedrijfsplan worden aangepast. Daarin zullen de KPI's en de doelen worden geformuleerd in lijn met het strategisch kader. De jaarrekening informeert in feite over de realisatie. Na de actualisatie van het bedrijfsplan kan de nieuwe jaarrekening daarop worden aangepast. Nu is in dit Jaarverslag 2023 een aantal *keyfigures* (o.a. met *graphics*) neergezet waardoor helder moet zijn welke zaken van belang zijn en welke ontwikkeling wordt getoond. Overigens – en hier sluit dhr. Sanders zich aan bij de opmerking van dhr. Bennema – kan daarvan in toekomstige jaarverslagen een inzichtelijker geheel gepresenteerd worden.

Dhr. Nolles constateert dat het percentage vrouwen in de organisatie in het algemeen is terug gelopen, maar in het bijzonder ook in seniorfuncties. Gezien de hier aanwezigen geldt dit ook voor het AB. Hoe wordt hiernaar gekeken?

Dhr. Sanders antwoordt dat verlaging van het percentage vrouwen in de organisatie zeker *niet* wordt geambieerd. Tegelijkertijd wordt gekeken naar de arbeidsmarkt in Delfzijl en omstreken. Ook is sprake van vertrek van medewerkers, waaronder vrouwen. Het is echter beleid binnen GSP om de mix van mannen en vrouwen te verbeteren. Recent is aan het leiderschapsteam dat rechtstreeks aan de Directie rapporteert, heel bewust een plek toegekend aan een vrouw.

Dhr. Schmaal vult aan dat de samenstelling van het AB niet door GSP wordt bepaald, maar door de raden en Staten.

Dhr. Dijkhuis merkt op dat in het jaarverslag ook de leden van de RvC zijn opgenomen. Verwarrend is of de desbetreffende personen acteren namens GSP of andere instanties als uitingen in de pers worden weergegeven. Is er meer duiding mogelijk in een volgend jaarverslag of de betreffende personen namens GSP acteren of wellicht namens andere instanties?

Dhr. Atsma merkt op dat de leden van de RvC als RvC-lid in principe nooit naar buiten treden, tenzij er sprake is van buitengewone omstandigheden. Naar buiten wordt getreden door de bestuurders van GSP NV, dan wel de AB- of DB-leden van de GR GSP.

Dhr. Dijkhuis stelt dat duidelijk moet zijn welke nevenfuncties worden bekleed, zodat geen verwarring kan optreden met de functie van lid van de RvC.

Dhr. Atsma benadrukt dat maximale transparantie wordt beoogd en dat daarom nevenfuncties moeten worden opgenomen in het jaarverslag. Overigens komt in elke vergadering van de RvC aan de orde of er eventueel sprake kan zijn van een tegenstrijdig belang. Als dat het geval is, wordt daarvan melding gemaakt en dan heeft de persoon in kwestie zich te onthouden van deelname aan de te voeren discussie.

Dhr. Schmaal deelt mee dat dit in lijn is met de afspraak die hierover is gemaakt.

Hij constateert dat niemand verder een vraag heeft en hij concludeert dat er geen stemming nodig is en dat het voorstel betreffende de Jaarrekening 2023 van GSP NV hierbij met algemene stemmen is overgenomen.

6. Rondvraag

Dhr. Torringa, voor het eerst aanwezig, constateert dat de vergadering strak is verlopen en dat hij deze met aandacht heeft gevolgd.

Dhr. De Jong refereert aan eerder genomen besluiten over het pachten van gronden en andere ontwikkelingen. Deze onderwerpen stonden vandaag niet op de agenda. Hij verklaart benieuwd te zijn naar de belangstelling voor de havens en wat er in de pijplijn zit voor dit gremium.

Dhr. König antwoordt dat er nog steeds veel belangstelling is. Met ca. 55 partijen worden serieuze onderhandelingen gevoerd. Wel is het zo dat momenteel veel partijen moeite hebben met het

rondkrijgen van hun businesscase. Partijen die 1,5 of 2 jaar geleden nog een mooie businesscase hadden, omdat toen de rente laag stond en de bouwkosten nog niet zo extreem waren gestegen, hebben nu moeite met hun businesscase. In sommige gevallen kan men moeilijk een stroomaansluiting krijgen. Zeker bij innovatieve bedrijven met een nieuw productiesysteem is men bovendien veel tijd kwijt aan het verkrijgen van de juiste vergunningen. Dat zorgt ervoor dat veel vertraging wordt opgelopen. Momenteel doet de situatie zich voor dat de eerste bedrijven afhaken, hun projecten stoppen en hun reservering teruggeven, terwijl dat een half jaar geleden nog niet het geval was. Het is nog niet problematisch, omdat de orderportefeuille nog redelijk gevuld is. Voor de begroting is dat wel lastig, want in sommige gevallen wordt ervan uitgegaan dat bedrijven zich hier gaan vestigen en dan is het vervelend als zij besluiten om niet te komen. Samengevat: het is niet zorgeloos, maar de pijplijn is nog redelijk gevuld.

Dhr. Schmaal constateert dat niemand verder een vraag of opmerking heeft.

7. Sluiting

Dhr. Schmaal sluit de vergadering om 12.35 uur.

Voorstel aan Algemeen Bestuur

Datum AB-vergadering: 21 juni 2024

Nummer: 2024GR00xx

Agendapunt: 4

Voor akkoord

Secretaris: A. Swart

Datum

25 juni 2024

Paraaf

Onderwerp: concept begroting 2025 en jaarrekening 2023

Begroting 2025

Inleiding

Bij dit voorstel treft u de ontwerpbegroting 2025 aan. Deze begroting is in opdracht van de GR opgesteld door Deloitte.

Opzet begroting 2025

Bij het opstellen van de begroting is ervoor gekozen om vast te houden aan de opbouw zoals tot nu toe gebruikelijk. Daarmee is de vergelijkbaarheid met voorgaande jaren goed geborgd. De begroting voldoet aan de voorgeschreven indeling van het Besluit begroting en verantwoording (BBV). In het BBV zijn wettelijke vereisten voor de verslaglegging van de GR opgenomen. De afgelopen jaren zijn er geen opmerkingen gemaakt door de toezichthouder over de inhoud of presentatie van de jaarrekening en begroting.

Voor een inhoudelijke toelichting wordt verwezen naar de bijgevoegde begroting zelf.

Zienswijzen

Er zijn geen zienswijzen ontvangen van de deelnemers in de GR, zodat het Algemeen Bestuur wordt voorgesteld om in te stemmen met de concept begroting 2025.

Vervolprocedure

Nadat het Algemeen Bestuur heeft ingestemd met voorliggende ontwerpbegroting wordt deze aangeboden aan de toezichthouder. Binnen twee weken na de vaststelling, maar uiterlijk 1 augustus dient de definitieve begroting te zijn ontvangen door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties (art 58 lid 2 Wgr).

Jaarrekening 2023

Inleiding

Het algemeen bestuur van het openbaar lichaam stelt de jaarrekening definitief vast in het jaar volgende op het jaar waarop deze betrekking heeft. Het Dagelijks Bestuur dient vervolgens de jaarrekening aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties te zenden, binnen twee weken na de vaststelling, doch uiterlijk 15 juli van het jaar volgende op het jaar waarop de jaarrekening betrekking heeft (art 58 Wgr).

Bij dit voorstel treft u de concept programmaverantwoording en jaarrekening 2023 aan.

Opzet jaarrekening 2023

Bijgevoegde programmaverantwoording en jaarrekening is een met ondersteuning van Deloitte door de GR opgeleverde productie op basis van de administratie van de GR. Bij het opstellen van de rekening is gekozen om vast te houden aan de opbouw zoals die ook voorgaande jaren is geweest. Daarmee zijn de ontwikkelingen over de jaren goed te volgen. Het gehanteerde format voldoet volledig aan de eisen van het BBV. De afgelopen jaren zijn er door de toezichthouder geen opmerkingen gemaakt over de inhoud en vorm van de jaarrekening.

Accountantscontrole

De verantwoording is intussen beoordeeld door onze accountant, Eshuis Registeraccountants. Het accountantsverslag is als bijlage bijgevoegd. Hieruit volgen geen nieuwe aandachtspunten.

Resultaat

Het resultaat over 2023 bedraagt € 0,00. Dit komt overeen met het resultaat uit de begroting 2023. Dit omdat overschotten en tekorten worden verrekend met de Groningen Seaports N.V. Ten opzichte van de begroting is er een onderschrijding van de baten en lasten van € 325.000,-. Belangrijke oorzaak hiervan is het lager uitvallen van de safe harbour premie die is berekend over een lager bedrag aan gewaarborgde leningen. Voor een deel wordt dit gecompenseerd door hoger uitvallende accountantskosten en secretariaats- en beheerskosten. De accountantskosten vallen dit jaar hoger uit omdat er voor het eerst een IC-plan is uitgevoerd als gevolg van gewijzigde regelgeving. De secretariaatskosten zijn hoger uitgevallen door ziektevervangingskosten. Dit is in lijn met de tussenrapportage die u in december heeft ontvangen. Wij stellen voor in te stemmen met de onderschrijding van € 325.000,-.

Interne controle

Uit de interne controle zijn geen bijzonderheden naar voren gekomen.

Vervolprocedure

Nadat het AB de jaarrekening heeft vastgesteld kan deze voor 15 juli aan de Minister worden aangeboden.

Advies:

1. Bijgevoegde ontwerpbegroting 2025 vaststellen;
2. In te stemmen met een onderschrijding van de baten en lasten van € 350.000,-;
3. Bijgevoegde ontwerpjaarrekening 2023 vaststellen.

Mandaat: AB

Bijlage: Ontwerp begroting 2025
Ontwerp jaarrekening 2023
Accountantsverslag 2023
IC rapportage 2023

Jaarstukken 2023
Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Jaarverslag	6
2.1	Programmaverantwoording	11
2.2	Paragrafen	12
2.2.1	A. Lokale heffingen	12
2.2.2	B. Weerstandsvermogen en risicobeheersing	13
2.2.3	C. Onderhoud kapitaalgoederen	16
2.2.4	D. Financiering	16
2.2.5	E. Bedrijfsvoering	18
2.2.6	F. Verbonden partijen	19
2.2.7	G. Grondbeleid	22
2.2.8	H. Wet open overheid	22
3	Jaarrekening	24
3.1	Balans per 31 december 2023	24
3.2	Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over het jaar 2023	26
3.3	Toelichtingen	27
3.3.1	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	27
3.3.2	Toelichting op de balans per 31 december 2023	30
3.3.3	Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over 2022	36
3.3.4	Informatie Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)	38
3.3.5	Rechtmatigheidsverantwoording van het dagelijks bestuur	40
3.3.6	Gebeurtenissen na balansdatum	40
3.3.7	Taakvelden	41

1 Inleiding

Voor u liggen de Jaarstukken 2023 van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Havenschap Groningen Seaports. De vaststelling van deze Jaarstukken is voorzien in de vergadering van het Algemeen Bestuur (AB) van 12 juli 2024.

Dit document is ingedeeld in twee delen:

- Jaarverslag (bestaande uit de programmaverantwoording en de paragrafen)
- Jaarrekening 2023

Verzelfstandiging Groningen Seaports

Per 1 januari 2013 is Groningen Seaports N.V. opgericht en zijn de activiteiten van de GR Havenschap Groningen Seaports ondergebracht in Groningen Seaports N.V. De GR Havenschap Groningen Seaports treedt op als aandeelhouder van Groningen Seaports N.V. en verstrekker van borgstellingen voor de financiering van Groningen Seaports N.V. Verder is de GR Havenschap Groningen Seaports belast met de uitvoering van de publieke taak. De uitvoering daarvan heeft de GR Havenschap Groningen Seaports neergelegd bij Groningen Seaports N.V. Afspraken over de rol en verantwoordelijkheidsverdeling tussen Groningen Seaports N.V. en de GR Havenschap Groningen Seaports zijn vastgelegd in een verzelfstandigingsovereenkomst.

Bij de verzelfstandiging zijn alle activa (gronden en infrastructuur) juridisch in eigendom gebleven van de GR Havenschap Groningen Seaports zodat deze niet zonder tussenkomst van de GR Havenschap Groningen Seaports door Groningen Seaports N.V. kunnen worden ingezet als zekerheid.

Borgstelling door de GR Havenschap Groningen Seaports

Op 12 februari 2016 is er een 'overeenkomst houdende volledig geborgde financiering' getekend tussen de GR Havenschap Groningen Seaports en Groningen Seaports N.V. Deze overeenkomst verving de borgstellingsovereenkomst die was gesloten ten tijde van de verzelfstandiging.

In 2023 is Groningen Seaports N.V. een nieuwe financieringsovereenkomsten aangegaan met de Bank Nederlandse Gemeenten en de Nederlandse Waterschapsbank. Deze herfinanciering vervangt alle bestaande financieringsovereenkomsten met de BNG.

Op basis van art. 2.7 van de overeenkomst houdende volledig geborgde financiering is afgesproken dat indien Groningen Seaports N.V. voor toekomstige investeringen financiering wenst aan te trekken die niet zonder borgstelling is te verkrijgen, zij een schriftelijk verzoek kan indienen bij de GR Havenschap Groningen Seaports om deze financiering mogelijk te maken middels een borgstelling.

De GR Havenschap Groningen Seaports heeft in haar rol als aandeelhouder van Groningen Seaports N.V. goedkeuring gegeven aan de nieuwe financiering van Groningen Seaports N.V. Ter uitvoering van deze herfinanciering is voorwaardelijk dat de GR Havenschap Groningen Seaports zich borg stelt, zoals ook bij de eerdere financiering is gebeurd door middel van het aangaan van de akten van borgtocht.

Deze gewijzigde afspraken resulteren erin dat het borgstellingsplafond wordt vastgesteld op € 292 miljoen. Deze dient als borgstellingsplafond voor de bestaande en toekomstige financieringen van Groningen Seaports N.V.

Op basis van het Bedrijfsplan 2024-2028 van Groningen Seaports N.V. wordt voorzien dat over een aantal jaren de totale financiering kan worden afgebouwd en daarmee ook het gebruik van de borgstelling zal worden verminderd. In de grafiek hieronder is het verwachte verloop van de financiering weergegeven.

Naast het afbouwen van de totale financiering en daarmee het gebruik van de borgstelling, is verdere afbouw mogelijk op het moment dat GSP zelfstandig financiering kan aantrekken in de markt. Een

van de belangrijkste voorwaarden hiervoor, is de verdere positieve ontwikkeling van de resultaten en ratio's.

Financiering zonder borgstelling betekent overigens dat andere zekerheden (hypotheekrecht en pandrechten) zullen moeten worden opgegeven door de GR havenschap Groningen Seaports en verstrekt worden aan de bank.

Bij het afsluiten van de borgstellingsovereenkomst in 2016 is veel aandacht besteed aan de analyse van mogelijke staatssteun. In het kader van de herfinanciering in 2023 zijn de aspecten van staatssteun opnieuw juridisch getoetst. Uitgangspunt is dat een door GR havenschap Groningen Seaports te verstrekken garantstelling geen selectief, niet-marktconform voordeel oplevert voor de NV. Wanneer de garantstelling voldoet aan het MEO-beginsel (Market Economy Operator), is daarvan geen sprake. Voor leningen en garantstellingen is in dat kader doorslaggevend of en in hoeverre een marktconforme vergoeding wordt voldaan.

Als tegenprestatie voor de te verstrekken garantie wordt een borgstellingspremie van 0,8% verstrekt, welke wordt betaald door Groningen Seaports NV aan de GR havenschap Groningen Seaports. Dit betreft een zogeheten safe harbour preme, in overeenstemming met de vermelde percentages in de Mededeling Garanties 2008 van de Europese Commissie.

De financiering van Groningen Seaports N.V. is dusdanig vormgegeven dat de banken eerst nakoming van Groningen Seaports N.V. zullen verlangen. Pas indien en voor zover die in (blijvend) verzuim is met haar betalingsverplichtingen jegens deze banken, zal de door GR havenschap Groningen Seaports verstrekte garantie worden aangesproken. Het is de bedoeling dat eventuele verliezen of kosten (en daarmee het risico) in de eerste plaats door Groningen Seaports N.V. worden gedragen. Slechts indien en voor zover zij deze verliezen of kosten niet (langer) zelf kan dragen, komt de garantie van de GR havenschap Groningen Seaports in beeld. Daarmee ligt het niet voor de hand dat Groningen Seaports N.V. door de verleende garantstelling een niet-marktconform voordeel zou verkrijgen.

Risico borgsteller beperkt door voldoende waarde in GSP

De borgstelling vormt een hoge mate van zekerheid voor de financiers van Groningen Seaports N.V., maar vormt een risico voor de GR havenschap Groningen Seaports vanwege de mogelijkheid te worden aangesproken op de garantie. Voor de GR havenschap Groningen Seaports als borgsteller is daarom de beschikbare waarde in Groningen Seaports N.V. van belang. De beschikbare waarde betreft met name de waardering van de (vrij) uitgeefbare terreinen en erfpacht/opstal contracten. De waarde hiervan is getaxeerd op € 610 miljoen (Taxatierapport Cushman en wakefield, 6 november 2023, T212270).

De hiervoor genoemde taxatiewaarde betreft de waarde van de meest voor de hand liggende assets die ten gelde zouden kunnen worden gemaakt (grond en contracten). De totale bedrijfswaarde van Groningen Seaports N.V. omvat ook de infrastructuur, de havenbekkens en kades en ligt veel hoger. Een andere voor overheden bekende manier om naar risico's te kijken is het weerstandsvermogen. Op basis van de gebruikelijke berekening bedraagt de benodigde weerstandcapaciteit over 2022 € 28,5 miljoen, het eigen vermogen van € 289 miljoen is daarmee meer dan ruim voldoende om de risico's af te dekken.

De GR Havenschap Groningen Seaports is van mening dat nieuwe initiatieven van Groningen Seaports N.V. zoveel als mogelijk zelfstandig door de onderneming zelf moeten worden gefinancierd. In het geval de initiatieven een investering vragen van meer dan € 5,0 mln. is op basis van de statuten van de N.V. (art 15.3) instemming vereist van de GR Havenschap Groningen Seaports in zijn hoedanigheid van aandeelhouder van Groningen Seaports N.V. Zolang het borgstellingsplafond niet wordt overschreden kan overeen worden gekomen dat de GR Havenschap Groningen Seaports borg staat voor de lening die ten behoeve van die investering wordt aangetrokken.

Publieke taak

In de verzelfstandigingsovereenkomst is overeengekomen dat de GR Havenschap Groningen Seaports belast is met de uitvoering van de publieke taak. Daarmee wordt bedoeld het feitelijk (doen) uitvoeren van publieke taken binnen en in verband met het beheergebied van de GR Havenschap Groningen Seaports, voor zover verband houdende met nautisch beheer, de scheepvaart, de havens en vaarwegen en voor wat betreft de uitvoering van enig publiekrechtelijke taak van de GR Havenschap Groningen Seaports, de provincie Groningen, de gemeente Het Hogeland en/of de gemeente Eemsdelta. De uitvoering heeft de GR Havenschap Groningen Seaports neergelegd bij Groningen Seaports N.V. Jaarlijks betaalt de GR Havenschap Groningen Seaports hiervoor een dienstenvergoeding aan Groningen Seaports N.V.

2 Jaarverslag

Onderzoek doorontwikkeling organisatie Groningen seaports

In 2013 is de onderneming Groningen Seaports N.V. opgericht als resultaat van verzelfstandiging van taken die tot dat moment onder de verantwoordelijkheid van de GR Havenschap Groningen Seaports vielen. De rol van de GR Havenschap Groningen Seaports is daardoor gewijzigd in (onder andere) enig aandeelhouder van Groningen Seaports N.V. Om aan deze rol goed uitvoering te kunnen geven is in 2016 een aandeelhoudersstrategie vastgesteld. Deze strategie is tot stand gekomen in samenwerking tussen de GR Havenschap Groningen Seaports, Groningen Seaports N.V. en de colleges, raden en staten die tezamen de GR Havenschap Groningen Seaports vormen. In de aandeelhoudersstrategie zijn enerzijds diverse doelen geformuleerd die de GR Havenschap Groningen Seaports met het aandeelhouderschap tracht te realiseren en anderzijds acties vastgesteld die beogen deze doelen te behalen.

De doelen uit de aandeelhouderstrategie zijn intussen vertaald in de bedrijfsstrategie van de deelneming (Groningen Seaports N.V.) en zijn bij de besluitvorming het afwegingskader voor de GR Havenschap Groningen Seaports. De activiteiten die in de aandeelhoudersstrategie zijn genoemd voor de GR Havenschap Groningen Seaports en de GR Havenschap Groningen Seaports en Groningen Seaports NV gezamenlijk, hebben vooral betrekking op het door ontwikkelen van de samenwerking tussen de deze entiteiten.

Bij het opstellen van de aandeelhoudersstrategie werd al geconstateerd dat de huidige structuur ook zijn knelpunten kent. Het AB heeft er op dat moment voor gekozen om geen directe formele wijzigingen door te voeren, maar wel open te staan voor een onderzoek naar verbetermogelijkheden in de governancestructuur Groningen Seaports. Een wezenlijke wijziging in de werkwijze vraagt een besluit van de deelnemers in de GR Havenschap Groningen Seaports, te weten de colleges, gemeenteraden en staten van de gemeenten Het Hogeland en Eemsdelta en de provincie Groningen.

In 2021 en 2022 zijn mede naar aanleiding van de eerdere aantijgingen over grondtransacties een tweetal onderzoeken uitgevoerd welke antwoord moesten geven op de volgende vragen:

- Formele regeling: hoe was sturing, controle en verantwoording voor 2013 geregeld en hoe is de governance met de oprichting van Groningen Seaports N.V. veranderd en ontwikkeld?
- Feitelijk functioneren: welke besluiten zijn op welk moment door welk orgaan genomen als het gaat over de aangehaalde grondtransacties? Op welke informatie is de besluitvorming gebaseerd? Welk deel van de besluitvorming heeft voor en welk deel heeft na de oprichting van Groningen Seaports N.V. plaatsgevonden?
- Beoordeling governance: zijn de besluiten genomen met inachtneming van de vigerende afspraken ten aanzien van sturing, controle, verantwoording en andere besluiten?

Beide rapporten bevelen zeer nadrukkelijk aan om de governance-structuur te vereenvoudigen.

In het 2022 zijn verschillende stappen gezet door het AB en het DB om een beeld te krijgen van de huidige werking van de governance. Het rapport dat in juni 2022 door het bureau Necker van Naem is opgeleverd bevatte twee aanbevelingen waar het AB opvolging aan heeft gegeven. Allereerst heeft het AB de secretarissen van de participanten gevraagd een eerste informatieve niet-bindende schets te maken van een mogelijk toekomstige governance-structuur, waarbij het DB de voorkeur heeft uitgesproken voor een vorm van rechtstreeks aandeelhouderschap van de huidige GR-deelnemers. Daarnaast heeft het AB de directie van Groningen Seaports NV verzocht zich te beraden op een actualisering van de havenvisie. Naar verwachting wordt in 2024 een voorstel aan de deelnemers in de GR voorgelegd over de koers van het havenbedrijf enerzijds en de daarbij behorende governance-structuur anderzijds.

Aandeelhoudersstrategie

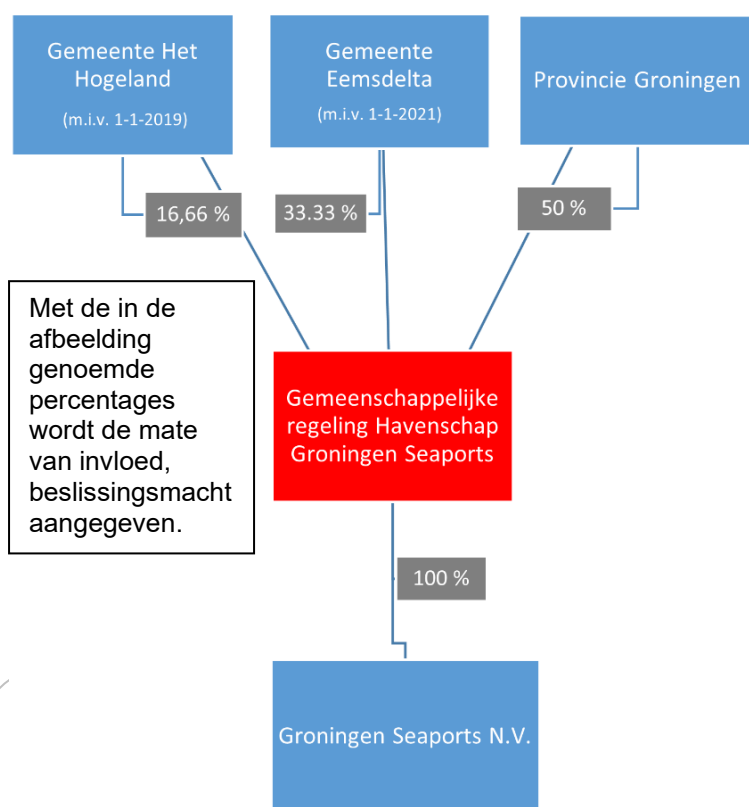
Eind 2016 heeft de GR Havenschap Groningen Seaports haar aandeelhoudersstrategie vastgesteld. Het doel van de aandeelhoudersstrategie is ervoor zorgen dat de beoogde effecten van de

verzelfstandiging ook daadwerkelijk worden behaald. Deze strategie is in 2023 de basis geweest voor de besluitvorming van de GR Havenschap Groningen Seaports als aandeelhouder. De aandeelhoudersstrategie biedt een handvat voor de besluiten van de GR Havenschap Groningen Seaports als aandeelhouder van Groningen Seaports N.V. Het AB van de GR Havenschap Groningen Seaports is exclusief bevoegd om besluiten te nemen over de wijze waarop de stem op de aandelen wordt uitgebracht. Voorstellen die de GR Groningen Seaports heeft ontvangen als aandeelhouder zijn telkens door het AB aan de strategie getoetst alvorens een besluit wordt genomen over de wijze waarop de stem als aandeelhouder wordt uitgebracht. Dit gebeurt door middel van een vast format waarmee de voorstellen aan het AB worden aangeboden en de effecten van het besluit worden afgezet tegen de doelen uit de strategie.

Door Groningen Seaports N.V. worden bij het opstellen van rapportages, plannen en voorstellen aan de aandeelhouder, de doelen van de aandeelhoudersstrategie als uitgangspunt genomen en inzichtelijk gemaakt. De wijze waarop de N.V. invulling geeft aan de doelstellingen van de aandeelhouder is opgenomen in het bedrijfsplan van de Groningen Seaports N.V. Dit geeft de GR Havenschap Groningen Seaports extra aanknopingspunten om de koers van Groningen Seaports N.V. te blijven toetsen. Groningen Seaports N.V. heeft de aandeelhoudersstrategie vertaald in het eigen beleid, zoals het Deelnemingenbeleid en het Gronduitgifte- en vestigingsbeleid.

Interne organisatie

De GR Havenschap Groningen Seaports is aangegaan door Provinciale Staten van Groningen,

Met de in de afbeelding genoemde percentages wordt de mate van invloed, beslissingsmacht aangegeven.

Gedeputeerde Staten van Groningen en de colleges van burgemeester en wethouders en de gemeenteraden van de gemeenten Eemsdelta en Het Hogeland.

In de GR Havenschap Groningen Seaports vinden, behoudens het houden van de aandelen van Groningen Seaports N.V, verstrekken van financiering (langlopende lening) en borgstelling voor de financiering van Groningen Seaports N.V., geen activiteiten plaats. De GR Havenschap Groningen Seaports heeft geen personeel in dienst.

Het bestuurlijke proces en voorbereiding van de besluitvorming wordt gedaan door de secretaris van de GR Havenschap Groningen Seaports. Behalve dat de

secretaris eindverantwoordelijk is voor de administratieve organisatie van de GR Havenschap Groningen Seaports, fungeert deze als adviseur van het bestuur en contactpersoon naar derden.

Zowel het AB, DB, als de voorzitter hebben diverse bevoegdheden gemandateerd aan de secretaris. Hierdoor kan de dagelijkse gang van zaken efficiënt verlopen.

Uitvoering publieke taak

In de statuten van Groningen Seaports N.V. is vastgelegd dat de havenmeester jaarlijks voor 1 maart verslag doet over de wijze waarop de publieke taken in het jaar daaraan voorafgaand zijn vervuld. De havenmeester is verantwoordelijk voor het toezicht op de haven en de havenwerken. Het DB van de GR Havenschap Groningen Seaports is hier het bevoegd gezag. Tevens is hij belast met het handhaven van de openbare orde en de veiligheid in de haven. Hiertoe is de havenmeester gemandateerd door de burgemeesters van de gemeenten waaruit het beheersgebied van de Gemeenschappelijke Regeling bestaat.

In april 2024 heeft het DB kennis genomen van de rapportage over 2023 van de havenmeester en deze ter informatie gezonden aan het AB.

Ten aanzien van de uitvoering van de publieke taak hebben zich diverse ontwikkelingen voorgedaan. Hieronder worden eerst de ontwikkelingen omtrent gebruikers van de haven schetst, vervolgens wordt ingegaan op de thema's veiligheid en milieu.

Holland Norway Lines

Dit bedrijf, dat een lijndienst onderhield naar Noorwegen vanuit de Beatrixhaven, is in 2023 vertrokken naar de haven van Emden. Deze verhuizing had primair te maken met het feit dat locatie, die (tijdelijk) beschikbaar was gesteld, in gebruik werd genomen door havengebruikers die contractueel rechten hadden op deze ligplaats(delen)¹. Vanuit het Nautisch Service Centrum (NSC) zijn grote inspanningen verricht om het schip een ligplaats te bieden. Echter door genoemde contractuele verplichtingen van Groningen Seaports NV en de daarmee samenhangende toename in verkeersintensiteit in de Beatrixhaven (en de rest van de Eemshaven), was er geen geschikte ligplaats meer voor handen.

Bow

Het bedrijf Bow, dat aanvankelijk gevestigd was in de Wilhelminahaven is verhuisd naar de Beatrixhaven, waar het inmiddels volop werkzaam is in de "wind offshore". Met pontons worden onderdelen voor windmolens op zee aangevoerd, die op later moment weer verscheept zullen worden.

Buss

Buss, dat gevestigd is in de Julianahaven, heeft een plot aangekocht achter de "Zware ladingkade" in de Beatrixhaven. Hier ontvangt het bedrijf ook onderdelen voor de "wind offshore".

Veiligheid

Het veilige en vlotte gebruik van de havens is één van de belangrijkste speerpunten van het NSC. De havenmeester heeft op grond van internationale, nationale en lokale wet- en regelgeving verregaande bevoegdheden om er de veiligheid en orde te borgen. Deze bevoegdheden zijn in de eerste plaats scheepvaart gerelateerd, maar kunnen ook andere zaken binnen het beheersgebied betreffen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de overslag van gevaarlijke stoffen, maar ook zaken als recreatie en ordeverstoringen kunnen een rol spelen.

Het afhandelen van tijgebonden of bijzondere schepen, bestemd voor de Eemshaven, wordt door het NSC gedaan in afstemming met Rijkswaterstaat Noord Nederland als (mede)beheerder van de Eems en met het Loodswezen als adviserende partner. In principe kunnen schepen met een diepgang tot 14 meter de Eemshaven aandoen. In 2023 is er 202 maal een tijpoort uitgegeven door het NSC. In 2022 was dit 137 maal.

¹ HNL heeft ervoor gekozen om een tijdelijk afmeerlocatie te gebruiken, met het voornemen om een eigen afmeerlocatie te bouwen. Hiervoor was -en dit is contractueel afgesproken- beperkt ruimte.

Jaar totalen ontheffingen en vergunningen					
Type	Soort	2020	2021	2022	2023
ontheffing	01 - Permit voor repair (werkzaamheden)	273	289	250	85
BPR vergunning	02 - bijzonder transport	53	62	86	38
ontheffing	03 - hefeiland	7	7	13	11
ontheffing	04 - Nobian 22 meter	9	5	4	2
ontheffing	05 - Buss 26 meter	21	7	9	6
ontheffing	06 - Beatrixhaven 28 meter	nvt	0	0	3
ontheffing	07 - deskundige aan boord	9	5	6	0
ontheffing	08 - 135 Meter Oosterhornhaven	nvt	0	4	4
ontheffing	09 - Trekproef	0	0	0	0
ontheffing	10 - Duiken	61	56	49	57
ontheffing	11 - Havenbrug	0	0	0	0
Totaal		433	431	421	206

overzicht vergunningen/ontheffingen 2023

In 2023 zijn nieuwe ontheffingen uitgegeven volgens de havenverordening Groningen Seaports 2022. Bepaalde ontheffingen kunnen voor langere tijd (tot vijf jaar) worden uitgegeven. Ontheffingen voor werkzaamheden worden in bepaalde gevallen uitgegeven. In de meeste gevallen volstaat alleen een melding van werkzaamheden.

Incidenten

In 2023 hebben zich geen incidenten voorgedaan die voorkomen hadden kunnen worden, door ingrijpen van het Haven Coördinatie Centrum (HCC). In een enkel geval is een (soms bijna) aanvaring, mede door inmenging van de VTS²-Operator, verhinderd. Toch heeft zich nog een aanvaring voorgedaan. Ook door harde wind is schade ontstaan door het breken van scheepstrossen. Hieronder een opsomming van een aantal in het oog springende (nautische) incidenten:

Aanvaring

Begin januari vond een aanvaring in de monding van de haven van Delfzijl plaats door een communicatiestoring. Bij deze aanvaring waren een baggerschip en een binnenvaarttanker betrokken. De schade bleef beperkt tot een deuk in een van beide schepen.

Romantika losgeslagen

Op 1 februari is de Romantika in de Beatrixhaven losgeslagen. Door de havendienst is terstond een sleepboot besteld om het schip onder controle te krijgen. Het schip had op het moment van het incident een bunkerboot langs zij. Door dit incident zijn de kade en enkele ander schepen geraakt, waardoor substantiële materiele schade aan kade en betrokken schepen is ontstaan.

Bitumen

In mei verliest een binnenvaarttanker, bij het lossen aan de JPB-steiger een flinke hoeveelheid bitumen. Door een vervelende samenloop van omstandigheden vatte hydraulische olie vlam, die op haar beurt de bitumen ontstak. Door een uitstekende samenwerking tussen de nautische dienst en ondermeer de brandweer, kon voorkomen worden dat schip en steiger in vlammen zijn opgegaan.

Fremantle Highway

Op dinsdag 25 juli 2023 is 35 kilometer ten noorden van Ameland aan boord van de “car carrier” Fremantle Highway geladen met 3784 auto’s waarvan 498 elektrisch, brand ontstaan. Deze brand is naar alle waarschijnlijkheid ontstaan in één van de elektrische auto’s. Eén van de bemanningsleden is

² Vessel traffic service

tijdens het incident om het leven gekomen, zestien raakten gewond. In de dagen die hierop volgden is door overheid en bergingsbedrijven onderzoek gedaan of en hoe het schip zo veilig mogelijk versleept en geborgen kon worden. Het doel hiervan was, dat schade voor mens en omgeving zoveel mogelijk beperkt moesten blijven. In verband met de verslechterende weersomstandigheden en de gevaren die hierdoor kunnen ontstaan te mitigeren, is besloten om het schip te verplaatsten naar een veilige haven. Door de ligging van de Eemshaven is besloten het schip naar de Eemshaven te slepen. De minister van Infrastructuur en Waterstaat heeft hiervoor een aanwijzing gegeven. Het schip is op 3 augustus de Eemshaven binnengesleept en afgemeerd in de Julianahaven. Het schip kon, in verband met contractuele verplichtingen van de terminaleigenaar, niet langer dan tot 14 oktober in de haven blijven. Het schip is op 21 september versleept naar Rotterdam.

Milieu

Op grond van (inter)nationale wet- en regelgeving dient een haven te beschikken over systemen voor de inzameling van scheepsafvalstoffen. Er is in de afgelopen jaren gewerkt aan een nieuw systeem voor het inzamelen van scheepsafvalstoffen. In 2023 is ervaring met het nieuwe systeem opgedaan en wordt er gewerkt aan een verdere doorontwikkeling van onze ICT-systemen om meldingen en controle van afgifte te nog verder te verbeteren en laagdrempeliger te maken.

In het kader van schone scheepvaart werkt het NSC voortdurend aan het mogelijk maken van het faciliteren van bunkeringen voor schepen die varen op “schone” of alternatieve brandstoffen. Het netwerk van aansluitpunten van walstroom heeft onverminderd aandacht.

Belangrijke ontwikkelingen

Herfinanciering Groningen Seaports N.V.

De GR Havenschap Groningen Seaports heeft door vaststellen van het bedrijfsplan van Groningen Seaports N.V. besloten tot uitvoering van ambitieuze, gericht op de ontwikkeling van het beheersgebied en het realiseren van de aandeelhoudersdoelen economisch groei, werkgelegenheid en duurzaamheid. Groningen Seaports N.V. heeft in het verleden veel geïnvesteerd en staat op het punt veel te investeren om de economie aan te jagen in de havens en industriegebieden in het beheersgebied. Om de investeringen te financieren heeft Groningen Seaports NV leningen afgesloten. Diverse ontwikkelingen in de geldmarkt zijn aanleiding geweest voor het starten van een herfinancieringstraject eind 2022.

Financiering nodig voor uitvoering Bedrijfsplan

De financieringsbehoefte bedraagt (op basis van het goedgekeurde bedrijfsplan 2023-2027) maximaal € 285 miljoen, bestaande uit € 22 miljoen aandeelhouderslening, € 4 miljoen projectfinanciering en € 259 miljoen aan geborgde financiering (exclusief bijstortverplichting voor het rentederivaat). De geborgde financieringsbehoefte paste binnen het afgesproken borgstellingsplafond, maar biedt ook weinig ruimte voor onverwachte ontwikkelingen. In het herfinancieringstraject zijn nieuwe geborgde financiersovereenkomsten afgesloten om invulling te geven aan de financieringsbehoefte.

Sanctiebeleid Rusland

Door de inval van Rusland in de Oekraïne is er binnen Europa een sanctiebeleid gedefinieerd tegen dit land. Veel van de sancties hebben direct impact op de scheepvaart. Met name in het begin was het zoeken welke maatregelen wel of niet genomen moesten of konden worden. Samen met de juridische afdeling van Groningen Seaports en regelmatig en veelvuldig overleg met collega havenmeesters en het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, was het NSC in staat om op een adequate wijze invulling te geven aan het sanctiebeleid.

Verantwoording

Naast de oplevering van een jaarverslag en een jaarrekening worden er ook halfjaarlijkse tussenrapportages opgesteld. Halfjaarlijks verschijnt er een financiële rapportage van de GR Havenschap Groningen Seaports en een overzicht van de door Groningen Seaports N.V. onder de borgstelling vallende aangetrokken kasgeldleningen.

Met ingang van de controle van het boekjaar 2022 is na een aanbestedingsprocedure door het AB Eshuis Accountants en Adviseurs als accountant benoemd voor een periode van vier jaar. Boekjaar 2025 is het laatste jaar van dit contract. Wel is er een verlengingsoptie opgenomen met eenmalig een optie tot verlenging met 1 jaar (boekjaar 2026).

2.1 Programmaverantwoording

De enige activiteiten in de GR Havenschap Groningen Seaports, zijn de taken als aandeelhouder, borgsteller, financier (i.v.m. verstrekte langlopende leningen) en de uitvoering van de publieke taak. Daarom wordt één programma “Havenschap Groningen Seaports” geïdentificeerd.

Een onderverdeling in programma's met per programma de te realiseren doelstellingen en de hiervoor geraamde lasten en baten is bij de GR Havenschap Groningen Seaports niet relevant, omdat er bij de GR Havenschap Groningen Seaports geen sprake is van verschillende beleidsvelden waarvoor meetbare doelstellingen geformuleerd kunnen worden.

De voor een beleidsindicator relevante gegevens zijn gegeven de aard van de organisatie en activiteiten niet beschikbaar voor de GR Havenschap Groningen Seaports.

De Raambegroting 2023 is tijdens de vergadering van het AB van 8 juli 2022 vastgesteld. Het begrote resultaat bedraagt € 0. Het werkelijke resultaat bedraagt € 0.

Hierna wordt via de programmaverantwoording en de paragrafen verantwoording afgelegd over de realisatie van het bij de begroting 2023 voorgenomen beleid voor dat jaar.

Onderstaand is een overzicht van de baten en lasten opgenomen:

(bedragen x € 1.000,-)	Raming begrotingsjaar 2023	Realisatie begrotingsjaar 2023	Realisatie vorig begrotingsjaar
Programma GR Havenschap Groningen Seaports	Saldo	Saldo	Saldo
Baten	2.244	1.919	1.764
Lasten	2.244	1.919	1.764
Totaal saldo van baten en lasten	-	-	-

Voor de toelichting wordt verwezen naar de toelichting op het overzicht van baten en lasten in paragraaf 3.3.3.

Algemene dekkingsmiddelen

Onderstaand is een overzicht van algemene dekkingsmiddelen opgenomen:

(bedragen x € 1.000,-)	Raming begrotingsjaar 2023	Realisatie begrotingsjaar 2023	Realisatie vorig begrotingsjaar
Programma GR Havenschap Groningen Seaports	Saldo	Saldo	Saldo
Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is	-	-	-
Algemene uitkeringen	-	-	-
Dividend	-	-	-
Saldo van de financieringsfunctie	1.258	1.584	1.104
Overige algemene dekkingsmiddelen	-	-	-
Totaal	1.258	1.584	1.104

Onvoorzien

Onderstaand is een overzicht van het gebruik van het geraamde bedrag voor onvoorzien opgenomen:

(bedragen x € 1.000,-)	Raming begrotingsjaar 2023	Realisatie begrotingsjaar 2023	Realisatie vorig begrotingsjaar
Programma GR Havenschap Groningen Seaports	Saldo	Saldo	Saldo
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-
Totaal	-	-	-

2.2 Paragrafen

Op grond van het Besluit en Verantwoording (BBV) dient zowel in de begroting als in de jaarstukken een aantal afzonderlijke paragrafen te worden opgenomen. Hieronder zijn achtereenvolgens opgenomen de paragrafen:

- A. Lokale heffingen
- B. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- C. Onderhoud kapitaalgoederen
- D. Financiering
- E. Bedrijfsvoering
- F. Verbonden partijen
- G. Grondbeleid
- H. Wet open overheid

2.2.1 A. Lokale heffingen

De GR Havenschap Groningen Seaports heeft de uitvoering van de publieke taken uitbesteed aan Groningen Seaports N.V. Voor de uitvoering van de publieke taken geldt het volgende:

Een van de taken is gericht op het vlot, veilig en efficiënt afhandelen van het scheepvaartverkeer en daardoor het waarborgen van de veiligheid van de havens in het beheergebied. Het Nautisch Service Centrum (NSC) fungeert hiertoe zowel intern als extern als opdrachtnemer. Het NSC, in casu de Havenmeester, beschikt over een zelfstandige bevoegdheid om, indien de omstandigheden dat in termen van veiligheid vereisen, op korte termijn naar eigen inzicht en volgens zelf gestelde

prioriteiten te handelen. De Havenmeester dient daarbij te handelen binnen de kaders zoals vastgelegd in de door het AB van de GR Havenschap Groningen Seaports vastgestelde havenverordening. In de havenverordening worden de huisregels beschreven waar de scheepvaart zich aan moet houden in het gebied. Het belangrijkste doel is om de veiligheid te waarborgen in het gebied. De havenmeester is verantwoordelijk voor de uitvoering en de handhaving daarvan.

In de '[Algemene voorwaarden en tarieven 2023 Groningen Seaports N.V.](#)' worden de tarieven nader toegelicht. De heffing en invordering is uitbesteed aan Groningen Seaports N.V. Op basis van artikel 9 van de dienstverleningsovereenkomst exploiteert Groningen Seaports N.V. de havens, daaronder begrepen de havenbekkens en de kades en is dientengevolge rechthebbende op de zeehavengelden en binnenhavengelden, en al de overige inkomsten in verband met de exploitatie van de havens, die van het gebruik van de havenbekkens en de kades daaronder begrepen. Thans is de verschuldigdheid en invordering daarvan ondermeer geregeld middels de Algemene Voorwaarden 2023. Zeehavengelden en binnenhavengelden, en alle andere inkomsten, hoe ook genaamd, die met de exploitatie verband houden (ontvangen kosten en rente daarover begrepen) worden voor zover deze niet rechtstreeks door Groningen Seaports N.V., maar door de GR van derden worden ontvangen, binnen 14 dagen na ontvangst daarvan door de GR aan Groningen Seaports N.V. voldaan. De GR Groningen Seaports doet daarbij verplicht afstand van eventuele verrekenings- en opschortingsrechten. De baten zijn daarmee voor rekening en risico van Groningen Seaports N.V. en niet verantwoord in de jaarstukken van de GR Havenschap Groningen Seaports.

2.2.2 B. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Voor de beoordeling van de vraag of de GR Havenschap Groningen Seaports beschikt over een adequaat weerstandsvermogen moet een relatie worden gelegd tussen het risicoprofiel en de weerstandscapaciteit. De weerstandscapaciteit betreft middelen en mogelijkheden om niet begrote kosten die onverwachts en substantieel zijn te kunnen afdekken. Het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en risico's is dat de beschikbare weerstandscapaciteit minimaal gelijk is aan de boekwaarde van de deelneming en de verstrekte lening. Eventuele risico's worden ten laste van de beschikbare weerstandscapaciteit gebracht.

Risico's

Risico's bestaan voor de GR Havenschap Groningen Seaports uit:

1. Waardering van de 100%-deelneming in Groningen Seaports N.V.; dit betreft het risico dat de marktwaarde van de deelneming onder de verkrijgingsprijs en huidige boekwaarde (€ 198,1 mln.) komt te liggen. Op basis van het verschil tussen de intrinsieke waarde van het eigen vermogen van Groningen Seaports N.V. en de boekwaarde bij GR Havenschap Groningen Seaports wordt dit risico als laag ingeschat.
2. Waardering van de lening aan Groningen Seaports N.V.; dit betreft het risico dat de verstrekte lening ter hoogte van € 22,0 mln niet terugbetaald kan worden door Groningen Seaports N.V. Op basis van het verschil tussen de intrinsieke waarde van het eigen vermogen van Groningen Seaports N.V. en de boekwaarde van de deelneming in Groningen Seaports N.V. bij GR Havenschap Groningen Seaports wordt dit risico als laag ingeschat.
3. Borgstellingen voor het risico dat aanspraak wordt gemaakt op de borgstelling (€ 292,0 mln.) die is verstrekt door de GR Havenschap Groningen Seaports aan Groningen Seaports N.V. ten behoeve van het aantrekken van vreemd vermogen. Bij afbouw van de borgstelling aan Groningen Seaports N.V. nemen bovenstaande risico's af. Op basis van het beschikbare weerstandsvermogen en de jaarlijks positieve kasstromen van Groningen Seaports N.V. wordt het risico als zeer laag ingeschat.

4. Naleving wet- en regelgeving; de risico's als gevolg van het eventueel niet naleven van wet- en regelgeving zijn gelet op de aard en omvang van de activiteiten van de GR Havenschap Groningen Seaports beperkt.
5. VPB-plicht; het risico dat de GR Havenschap Groningen Seaports vennootschapsbelasting verschuldigd is. Op basis van de uitgevoerde analyse is geconcludeerd dat door de GR Havenschap Groningen Seaports geen belastbare activiteiten worden uitgevoerd.

Afdekking risico's

Bovenstaande risico's worden als volgt afgedekt:

1. Ultimo 2023 bestaat de weerstandscapaciteit van de GR Havenschap Groningen Seaports uit een algemene reserve van € 219,9 mln. De weerstandscapaciteit is minimaal gelijk aan de waardering van de deelneming Groningen Seaports N.V. Dit is voldoende om een eventuele afwaardering van de deelneming te kunnen dekken.
2. Financiers zijn voor de financieringsbehoefte van Groningen Seaports N.V. niet bereid om zonder zekerheden leningen te verstrekken. Er is bij Groningen Seaports N.V. sprake van in omvang beperkte onderpanden, gezien het feit dat het juridische eigendom van de gronden in het beheersgebied bij de GR Havenschap Groningen Seaports ligt. Groningen Seaports N.V. is bij gebrek aan onderpanden niet in staat om zelfstandig voldoende zekerheden te verstrekken. Om die reden staat de GR Havenschap Groningen Seaports sinds de verzelfstandiging borg voor door Groningen Seaports N.V. aangetrokken financiering.

Door Groningen Seaports N.V. zijn ten behoeve van de GR Havenschap Groningen Seaports zakelijke zekerheden verstrekt in de vorm van achtereenvolgens (i) het (voor)behouden van juridische eigendom (en daarmee de beschikkingsmacht) bij de levering van economische eigendom van de gronden betrekking hebbende op de onderneming aan Groningen Seaports N.V. (ii) een eerste recht van hypotheek op de aan Groningen Seaports N.V. toebehorende opstal- en erfpachtrechten, alsmede (iii) een eerste recht van pand op inkomsten uit hoofde van achtereenvolgens erfpacht, opstal en economisch eigendom.

Groningen Seaports N.V. investeert voornamelijk in duurzaam renderende ontwikkelingen in de haven, om zodoende een continue stroom aan inkomsten te genereren en zo de schuldenlast, waarvoor de GR Havenschap Groningen Seaports borg staat, te verlagen.

Gezien het investeringsprofiel van Groningen Seaports N.V. en de aard van de verstrekte zekerheden is het risico laag, dan wel nihil, dat de schuldenpositie van Groningen Seaports N.V. de door de GR Havenschap Groningen Seaports verstrekte zekerheden overstijgt.

3. Op 13 oktober 2023 is de besluitvorming rondom de herfinanciering van Groningen Seaports N.V. gerealiseerd. De GR Havenschap Groningen Seaports staat borg voor de door Groningen Seaports N.V. aan te trekken vreemd vermogen. Voor de GR havenschap Groningen Seaports als borgsteller is daarom de beschikbare waarde in Groningen Seaports N.V. van belang. De beschikbare waarde betreft met name de waardering van de (vrij) uitgeefbare terreinen en erfpacht/opstal contracten. De waarde hiervan is getaxeerd op € 610 miljoen (Taxatierapport Cushman en wakefield, 6 november 2023, T212270). De genoemde taxatiewaarde betreft de waarde van de meest voor de hand liggende assets die ten gelde zouden kunnen worden gemaakt. De totale bedrijfswaarde van Groningen Seaports N.V. omvat ook de infrastructuur, de havenbekkens en kades en ligt veel hoger.

Een andere voor overheden bekende manier om naar risico's te kijken is het weerstandsvermogen. Groningen Seaports N.V. rapporteert tweejaarlijks over het weerstandsvermogen van de onderneming. Het weerstandsvermogen (risicoreserve) van Groningen Seaports N.V. is de relatie tussen:

- de waardering van de gronden en verstrekte zekerheden (weerstandscapaciteit);

- alle risico's van Groningen Seaports N.V. waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Op basis van de gebruikelijke berekening bedraagt de benodigde weerstandcapaciteit over 2022 € 28,5 miljoen, het eigen vermogen van € 289 miljoen is daarmee meer dan ruim voldoende om de risico's af te dekken.

In de borgstellingsovereenkomst tussen de GR Havenschap Groningen Seaports en Groningen Seaports N.V. is verder expliciet opgenomen dat sprake is van borgtocht en geen hoofdelijke verbondenheid, zodat de GR Havenschap Groningen Seaports pas aansprakelijk zal kunnen worden gehouden onder een borgtocht, indien en zodra Groningen Seaports N.V. in verzuim is met de voldoening van haar verplichtingen jegens de derde, de derde Groningen Seaports N.V. hierop heeft aangesproken en deze niet alsnog heeft voldaan casu quo heeft kunnen voldoen aan haar verplichtingen (i.e. het beginsel van subsidiariteit, ofwel 'getrapte aansprakelijkheid').

Op basis van het gevoerde beleid wordt op de langere termijn een verdere verlaging van de risico's voor de deelnemers in de GR Havenschap Groningen Seaports voorzien, waardoor het risicoprofiel voor de GR Havenschap Groningen Seaports en daarachter zijn deelnemers in de tijd verder zal afnemen.

4. Het proces van besluitvorming en afhandeling van besluiten is zodanig ingericht dat de risico's met in achtneming van de beperkte activiteiten van de GR maximaal zijn geborgd.

Kengetallen

In relatie tot de genoemde risico's zijn voor de GR Havenschap Groningen Seaports de volgende kengetallen toe te lichten:

1. Netto schuldquote
2. Solvabiliteitsratio
3. Grondexploitatie
4. Structurele exploitatieruimte
5. Belastingcapaciteit

1. Netto schuldquote

De GR Havenschap Groningen Seaports heeft een netto schuldquote van 10%.

Realisatie 2022: 11% en begroot 2023: 8%.

De netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen bedraagt (per saldo een netto vordering) +/- 1.137%. Realisatie 2022: +/- 1.237% en begroot 2023: +/- 972%.

Berekening netto schuldquote: $(A+B+C-E-F-G) / H$

Berekening netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen: $(A+B+C-D-E-F-G) / H$

(bedragen x € 1.000,-)	2023	Begroting 2023	2022
A Vaste schulden (cf. art. 46 BBV)	-	-	-
B Netto vlottende schuld (cf. art. 48 BBV)	-	-	-
C Overlopende passiva (cf. art. 49 BBV)	1.985	2.641	1.832
D Financiële activa (cf. art. 36 lid d, e en f)	22.006	22.006	22.006
E Uitzettingen < 1 jaar (cf. art. 39 BBV)	1.794	2.451	1.641
F Liquide middelen (cf. art. 40 BBV)	1	1	1
G Overlopende activa (cf. art. 40a BBV)	-	-	-

H. Totale baten (cf. art. 17 lid c BBV (dus excl. mutaties reserves))	1.918	2.244	1.764
---	-------	-------	-------

2. Solvabiliteitsratio

De GR Havenschap Groningen Seaports heeft een solvabiliteit van 99,0% (EV/TV). Realisatie 2022: 99,0% De omvang van het eigen vermogen is voldoende om aan de financiële verplichtingen te voldoen.

3. Grondexploitatie

De in erfpacht uitgegeven gronden zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs (i.c. de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen). Gronden waarvan de erfpacht eeuwigdurend is afgekocht, zijn tegen een geringe registratiewaarde opgenomen, welke is gesteld op € 1 per hectare. Omdat de in erfpacht uitgegeven gronden niet classificeren als bouwgronden in exploitatie en de GR Havenschap Groningen Seaports eveneens niet beschikt over andere bouwgronden in exploitatie, is het kengetal grondexploitatie niet van toepassing.

4. Structurele exploitatieruimte

De GR Havenschap Groningen Seaports beschikt over voldoende structurele baten om haar structurele lasten te dekken. Er is geen sprake van incidentele baten of structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves. Het gerealiseerde totaal saldo van de baten en lasten bedraagt nihil. De realisatie 2023 en begroting 2023 vertonen hetzelfde beeld ten aanzien van de structurele exploitatieruimte.

5. Belastingcapaciteit

Het kengetal belastingcapaciteit zoals gedefinieerd voor provincies en gemeenten is niet van toepassing op de verantwoording van de GR Havenschap Groningen Seaports, daar de GR geen belastingen heft.

2.2.3 C. Onderhoud kapitaalgoederen

De gronden en de infrastructuur in het havengebied zijn het economisch eigendom van Groningen Seaports N.V. en het juridisch eigendom van de GR Havenschap Groningen Seaports. Omdat het economisch eigendom niet in handen is van de GR Havenschap Groningen Seaports, worden de activa niet op de balans van de GR Havenschap Groningen Seaports verantwoord. Het onderhoud van de kapitaalgoederen is de verantwoordelijkheid van Groningen Seaports N.V. Het gaat hierbij om het onderhoud van wegen, infrastructuur, riolering, water, groen en gebouwen. Om deze reden is de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen niet van toepassing op de GR Havenschap Groningen Seaports.

2.2.4 D. Financiering

Algemeen

De activa van de GR Havenschap Groningen Seaports van in totaal € 222,1 mln bestaan grotendeels uit een kapitaalverstrekking aan Groningen Seaports N.V. van € 198,1 mln. en uit een verstrekte lening uit hoofde van de inbreng per 1 januari 2013 aan Groningen Seaports N.V. van € 22,0 mln. Dit wordt grotendeels gefinancierd door middel van eigen vermogen.

Vreemd vermogen voor Groningen Seaports N.V. kan niet geherfinancierd worden zonder dat garanties worden afgegeven. In de borgstelling- en dienstverleningsovereenkomst zijn afspraken hieromtrent vastgelegd. De de akten van borgtocht met de BNG en NWB van 13 oktober 2023 vormen de basis voor de borgstelling vanuit de GR Havenschap Groningen Seaports ten behoeve van Groningen Seaports N.V. Doordat de GR Havenschap Groningen Seaports geen externe leningen heeft is voldaan aan de kasgeldlimiet en renterisiconorm.

Jaarlijkse rapportage

Groningen Seaports N.V. zal de GR Havenschap Groningen Seaports jaarlijks, uiterlijk vóór 15 mei van elk kalenderjaar en voorts telkens wanneer de GR Havenschap Groningen Seaports daarom verzoekt, aan de GR Havenschap Groningen Seaports N.V. inzicht geven in:

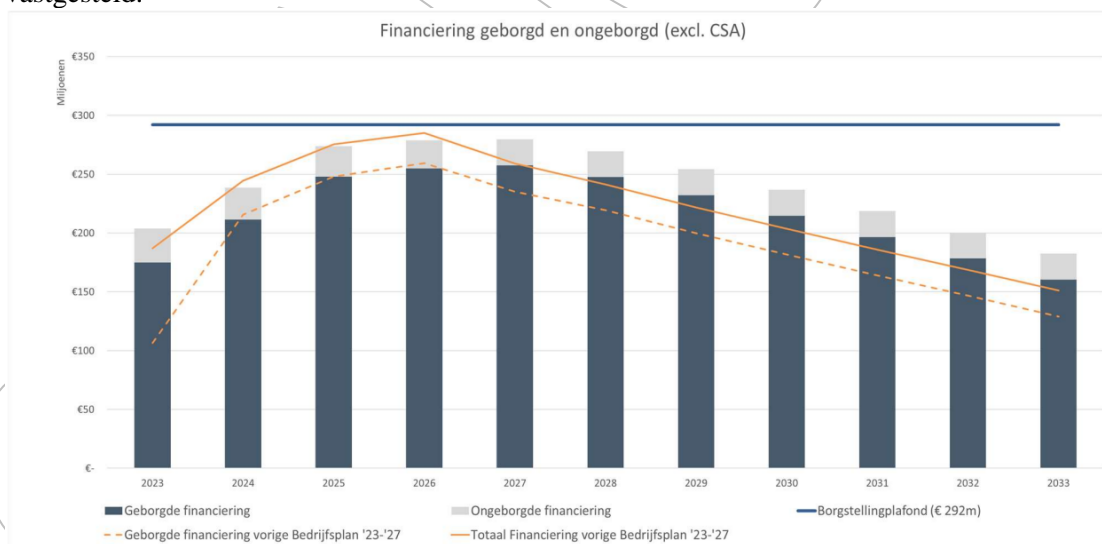
1. De omvang van de financieringsbehoefte respectievelijk de financieringscurve in relatie tot het borgtochtenplafond;
2. De aard en omvang van de geldleningen waarvan de looptijd eindigt in het lopende en komende boekjaar en die geherfinancierd moeten worden;
3. De omvang van de geldleningen waarvoor borgtochten zijn afgegeven in relatie tot geldleningen waarvoor de GR Havenschap Groningen Seaports geen borgtochten heeft afgegeven; en
4. De aard en omvang van zekerheden die door Groningen Seaports N.V. aan derden zijn verstrekt.

In de borgstellingsovereenkomst van 12 februari 2016 is overeengekomen dat de GR Havenschap Groningen Seaports 100% borg staat voor financiering van Groningen Seaports N.V. voor de projecten waarover voor de verzelfstandiging een besluit is genomen. Daarnaast kan de GR Groningen Seaports op verzoek borg staan voor andere door Groningen Seaports N.V. aan te trekken kredieten.

Intussen investeert Groningen Seaports N.V. ook door gebruik te maken van een financieringsfaciliteit die niet onder de borgstelling valt. Dit sluit aan op de doelstellingen van de GR Havenschap Groningen Seaports als het gaat om te streven naar zelfstandige financiering door Groningen Seaports N.V. Groningen Seaports N.V. heeft daartoe met haar financiers gewerkt aan een financieringsarrangement waarbij (een deel van) de investeringen separaat zullen worden gefinancierd buiten de geborgde financiering.

Borgstellingsplafond

De geborgde financiering, zoals weergegeven in onderstaande grafiek, is overgenomen uit het bedrijfsplan 2024-2028 van Groningen Seaports N.V. Dit bedrijfsplan is op 22 december 2023 vastgesteld.

Het borgstellingplafond is gesteld op € 292 miljoen, de verwachte geborgde financiering blijft onder dit plafond. In 2016 is afgesproken om in de loop van de tijd de borgstelling af te bouwen en is bovenstaande geel gearceerde lijn als mogelijke afbouw geschetst.

De leningen van Groningen Seaports N.V. welke door GR Havenschap Groningen Seaports zijn geborgd, betreffen:

(bedragen x € 1.000,-)	Aard van de borgstelling	Einddatum	Bedrag per 31-12-2023	Bedrag per 31-12-2022
Roll-over-faciliteit 12 jaars (A012400.5)	Borgstelling t.b.v. financieringsbehoefte	3-1-2028	0	50.000
Roll-over-faciliteit 10 jaars (A012402)	Borgstelling t.b.v. financieringsbehoefte	2-1-2026	0	50.000
Kredietarrangement – vaste geldlening u/g (A015667-2)	Borgstelling t.b.v. financieringsbehoefte	1-11-2028	99.167	0
Kredietarrangement – vaste geldlening u/g (20031891)	Borgstelling t.b.v. financieringsbehoefte	31-10- 2043	64.458	0
Kasgeld bijstortingsverplichting derivaat (A12402)	Borgstelling t.b.v. financieringsbehoefte	20-10- 2023	14.600	3.700
Totaal			178.225	103.700

De ultimo 2023 door GR Havenschap Groningen Seaports geborgde leningen van Groningen Seaports N.V. zijn lager dan het maximum in de overeenkomsten tussen:

- GR Havenschap Groningen Seaports en Groningen Seaports N.V.:
  - o Maximum geborgde financieringen van € 292 mln.
- GR Havenschap Groningen Seaports en kredietverstrekkers van Groningen Seaports N.V.:
  - o BNG (€ 100,0 mln)
  - o NWB (€ 65,0 mln)

2.2.5 E. Bedrijfsvoering

In de GR Havenschap Groningen Seaports vinden, behoudens de borgstelling, geen activiteiten plaats. De GR Havenschap Groningen Seaports heeft geen personeel in dienst.

Het bestuurlijke proces en voorbereiding van de besluitvorming wordt gedaan door de secretaris van de GR Havenschap Groningen Seaports. Behalve dat de secretaris verantwoordelijk is voor de administratieve organisatie van de GR Havenschap Groningen Seaports, fungeert deze als adviseur van het bestuur en contactpersoon naar derden.

Door de beperkte omvang van de organisatie heeft de GR Havenschap Groningen Seaports nog geen Functionaris gegevensbescherming benoemd. Op grond van artikel 37 van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) is dit een verplichting voor overheidsinstanties en publieke organisaties. Bij besluit van 27 oktober 2021 heeft het DB Gedeputeerde Staten van Groningen verzocht om hierin ondersteuning te bieden. De provincie Groningen heeft de GR in 2021 een aanbod gedaan (tijdelijke) ondersteuning te leveren in de vorm van een Functionaris Gegevensbescherming en een privacy-officer. Momenteel wordt gewerkt aan het effectueren van dit aanbod.

Het AB, het DB, als de voorzitter hebben diverse bevoegdheden gemandateerd aan de secretaris. Hierdoor kan de dagelijkse gang van zaken efficiënt verlopen. De administratieve organisatie van de GR Havenschap Groningen Seaports staat los van de organisatie van Groningen Seaports N.V.

De coördinatie en uitvoering van de werkzaamheden door en ten behoeve van de organisatie van de GR Havenschap Groningen Seaports liggen bij de secretaris. Voor specifieke en complexe

vraagstukken wordt externe deskundigheid ingehuurd. Zo wordt het opstellen van de begroting en de jaarrekening uitgevoerd door een derde partij. Administratieve ondersteuning wordt op verzoek verricht door medewerkers van Groningen Seaports N.V.

Voor de werkzaamheden die Groningen Seaports N.V. ten behoeve van de GR Havenschap Groningen Seaports uitvoert, wordt een beheervergoeding berekend.

Met ingang van boekjaar 2023 legt ons dagelijks bestuur verantwoording af in de jaarrekening over de volgende rechtmatigheidscriteria: begrotingscriterium, voorwaardencriterium en misbruik en oneigenlijk gebruik criterium. Om deze verantwoording af te kunnen leggen heeft onze organisatie in 2023 een intern controleplan opgesteld. In dit plan zijn de belangrijkste werkzaamheden beschreven hoe wij als organisatie het rechtmatig handelen gaan toetsen op de drie eerdergenoemde criteria. In het voorjaar 2024 zijn deze interne controlewerkzaamheden afgerond. De uitgevoerde werkzaamheden en uitkomsten zijn beschreven in het interne controle rapport. De uitgevoerde interne controlewerkzaamheden tonen aan dat het dagelijks bestuur rechtmatig heeft gehandeld. Het dagelijks bestuur heeft dit ook verwoord in de (met ingang van boekjaar 2023) verplicht op te nemen rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening.

Doordat er geen onrechtmatigheden zijn geconstateerd is verder ook geen uiteenzetting van eventuele verbetermaatregelen opgenomen.

2.2.6 F. Verbonden partijen

Verbonden partij betreft alleen Groningen Seaports N.V. waar de GR Havenschap Groningen Seaports 100% (ultimo 2023: eveneens 100%) aandeelhouder in is. De verkrijgingsprijs van de deelneming bedraagt € 198,1 mln.

De GR Havenschap Groningen Seaports staat borg voor Groningen Seaports N.V., zie paragraaf Financiering. Periodiek wordt door Groningen Seaports N.V. gerapporteerd over de ontwikkelingen in de financiële positie en de ontwikkelingen van de vreemd vermogenspositie ten opzichte van de borgstellingscurve.

Aandeelhoudersstrategie

Op 25 oktober 2016 heeft het AB de aandeelhouderstrategie vastgesteld. Hiermee zijn de uitgangspunten voor het beleid van de GR Havenschap Groningen Seaports als aandeelhouder vastgelegd. De reden voor het opstellen van de strategie is dat alle bedrijfsmatige en publieke activiteiten van de GR Havenschap Groningen Seaports zijn ondergebracht bij Groningen Seaports N.V. De GR Havenschap Groningen Seaports is enig aandeelhouder. In deze constellatie kunnen de belangen van beide partijen uiteenlopen, daarom is besloten een aandeelhouderstrategie op te stellen waarmee Groningen Seaports N.V. de ruimte heeft te ondernemen en waarmee de aandeelhoudersbelangen van de GR Havenschap Groningen Seaports (en daarmee de daarin deelnemende overheden) zijn geborgd.

De strategie is tot stand gekomen op basis van gesprekken met diverse betrokkenen. Met behulp van de door Groningen Seaports N.V. ter beschikking gestelde gegevens zijn analyses gemaakt van de bedrijfsvoering, maar ook van de economische, maatschappelijke en bestuurlijke omgeving waarin het bedrijf zich beweegt.

Het doel van de aandeelhouderstrategie is het hebben van een handvat waaraan het strategisch beleid van Groningen Seaports N.V. getoetst kan worden, zodanig dat het publieke belang van de aandeelhouder geborgd wordt. Deze publieke belangen zijn, naast de wettelijke taken van de havenmeester die bij Groningen Seaports N.V. zijn neergelegd:

1. Economische ontwikkeling en werkgelegenheid; en
2. Duurzaamheid.

Deze algemene uitgangspunten zijn in de strategie ook nader gespecificeerd, te weten:

- Ad.1. Gemiddelde groei van werkgelegenheid van 2% per jaar;
- Ad.2. 40% CO2 reductie tussen 2015 en 2030.

Het is de bedoeling dat Groningen Seaports N.V. in zijn meerjarenbegrotingen en verantwoording rekenschap geeft van de wijze waarop zij werkt aan deze doelstellingen. De strategie biedt hiervoor handvatten. De wijze waarop de N.V. invulling geeft aan de doelstellingen van de aandeelhouder wordt jaarlijks in het bedrijfsplan van de Groningen Seaports N.V. verwoord. Dit geeft de GR Havenschap Groningen Seaports extra handvatten om de koers van Groningen Seaports N.V. te blijven toetsen. Verder heeft Groningen Seaports N.V. invulling gegeven aan de kaderstellende aandeelhouderstrategie van de GR Havenschap Groningen Seaports door vaststelling van (bijgestelde) beleidsdocumenten:

- Deelnemingenbeleid;
- Gronduitgifte- en vestigingsbeleid.

Met de aandeelhoudersstrategie is tevens aangegeven dat de met de verzelfstandiging beoogde risicobeperking niet in gevaar mag komen. Dit wordt voor een groot deel bereikt doordat Groningen Seaports N.V. zich op basis van deze strategie alleen met haar kerntaken mag bezig houden. Om te bepalen of een activiteit een kerntaak is, zijn vijf 'toetsingscriteria' opgenomen. Bij iedere business case zou expliciet de afweging moeten worden gemaakt of een project binnen de scope past op basis van:

- De bijdrage aan doelstellingen en rendementseisen van de aandeelhouders;
- Passend in het beheersgebied van Groningen Seaports;
- Het risicoprofiel van het project bezien in het licht van de bestaande kerntaken van Groningen Seaports;
- De beschikbaarheid van benodigde competenties voor het project binnen de organisatie van Groningen Seaports;
- De vraag of marktpartijen het betreffende project ook zouden kunnen oppakken.

Deze uitgangspunten vormen de basis voor het deelnemingenbeleid dat door Groningen Seaports N.V. gevoerd moet worden.

De resultaten ten opzicht van de geformuleerde doelen zijn in onderstaande matrix weergegeven.

Kerncijfers:

Economische ontwikkeling / werkgelegenheid	2021	2022	stijging / daling	percentage stijging / daling
Directe werkgelegenheid (personen)	7.586	7.889	303	4%
Indirecte werkgelegenheid (personen)	7.279	7.526	247	3%
total	14.865	15.415	550	4%
Duurzaamheid				
CO2 uitstoot beheersgebied (Mton)	12,13	10,20	-1,93	-16%
De cijfers van 2023 zijn nog niet beschikbaar Er is geen nulmeting beschikbaar				
Bron: Jaarverslag Groningen Seaports N.V.				

Corporate governance

Hoewel een aandeelhouderstrategie zich primair richt op de wijze waarop de aandeelhouder sturing geeft, wordt in deze strategie nadrukkelijk ook aandacht geschonken aan de governance van zowel Groningen Seaports N.V. als de GR Havenschap Groningen Seaports; dus de aandeelhouder zelf.

Het blijft een continu aandachtspunt voor de GR Havenschap Groningen Seaports en haar deelnemers om te werken aan de best passende governance-structuur. De governance moet zijn ingegeven door de wijze waarop de balans van zelfstandigheid, transparantie, slagkracht en financiële afhankelijkheid er uit ziet en komt te zien. Net als in ieder ander bedrijf heeft de GR Havenschap Groningen Seaports in zijn hoedanigheid van aandeelhouder invloed op ingrijpende gebeurtenissen binnen de vennootschap. Daarnaast is er via de statuten een behoorlijke mate van invloed op het beleid, o.a. door middel van het vaststellen van strategische plannen, benoeming en ontslag van bestuurders en RvC en zeggenschap over investeringen en andere financiële commitments boven € 5,0 mln.

De GR Havenschap Groningen Seaports vormt een extra laag in de communicatie tussen overheden en Groningen Seaports N.V. en vervult daarbij tevens meer rollen dan uitsluitend die van aandeelhouder.

Met ingang van 2022 zijn verschillende stappen gezet door het AB en het DB om een beeld te krijgen van de huidige werking van de governance. Het rapport dat in juni 2022 door het bureau Necker van Naem is opgeleverd bevatte twee aanbevelingen waar het AB opvolging aan heeft gegeven. Allereerst heeft het AB de secretarissen van de participanten gevraagd een eerste informatieve niet-bindende schets te maken van een mogelijk toekomstige governance-structuur, waarbij het DB de voorkeur heeft uitgesproken voor een vorm van rechtstreeks aandeelhouderschap van de huidige GR-deelnemers. Naar verwachting wordt in 2024 een voorstel aan de deelnemers in de GR voorgelegd over de koers van het havenbedrijf enerzijds en de daarbij behorende governance structuur anderzijds.

Kerngegevens:

Naam:	Groningen Seaports N.V.
Vestigingsplaats:	Delfzijl
Belang:	GR Havenschap Groningen Seaports heeft op 31 december 2023 een 100% belang in de aandelen van Groningen Seaports N.V.
Openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt:	De vennootschap heeft als doel: <ol style="list-style-type: none"> 1. Het beheren, ontwikkelen en exploiteren van de havens te Delfzijl en de Eemshaven met bijbehorende haventerreinen; 2. Het beheren, ontwikkelen en exploiteren van niet havengebonden terreinen; 3. Het ondersteunen van de GR Havenschap Groningen Seaports bij haar taken; en 4. Het verrichten of doen verrichten van alle andere werkzaamheden op industrieel, commercieel en financieel gebied; 5. Alles in de ruimste zin van het woord. Voorts heeft de vennootschap ten doel om door (nieuwe) vormen van financiering kansrijke ontwikkelingen in het haven- en industriegebied mogelijk te maken of te bespoedigen.
Veranderingen die zich hebben voorgedaan gedurende het begrotingsjaar in het belang dat	Geen.

de GR Havenschap Groningen Seaports in de verbonden partij heeft:	
Eigen vermogen:	31 december 2022: € 283,0 mln * 31 december 2023: € 289,0 mln *
Vreemd vermogen (incl. voorzieningen):	31 december 2022: € 214,2 mln * 31 december 2023: € 230,0 mln *
Resultaat boekjaar:	2022: € 16,1 mln * 2023: € 6,0 mln *
Risico's met betrekking tot de deelneming	Voor de risico's met betrekking tot de deelneming in Groningen Seaports N.V. wordt verwezen naar paragraaf 2.2.2 inzake het weerstandsvermogen en risicobeheersing.

(*) Cijfers zijn ontleend aan de jaarrekening 2023 van Groningen Seaports N.V.

2.2.7 G. Grondbeleid

Met de verzelfstandiging van Groningen Seaports N.V. is besloten het juridische eigendom van de gronden bij de GR Havenschap Groningen Seaports te laten berusten. Het economische eigendom is bij de verzelfstandiging door het vestigen van rechten op erfpacht op de gronden, ingebracht in Groningen Seaports N.V. Het aan- en verkoopbeleid van Groninger Seaports N.V. is de uitwerking van de kaders zoals vastgelegd in de aandeelhoudersstrategie van GR Havenschap Groningen Seaports. Voor de terreinen die door de GR Havenschap Groningen Seaports namens Groninger Seaports N.V. zijn aangekocht ná de verzelfstandiging, geldt ook dat het juridische eigendom van de gronden bij de GR Havenschap Groningen Seaports berust en het economisch eigendom is overgedragen van de GR Havenschap Groningen Seaports naar Groninger Seaports N.V. Voor het deel van de gronden waarop nog geen erfpacht recht is gevestigd, geldt dat de economische voor- en nadelen door GR Havenschap Groningen Seaports eveneens zijn overgedragen aan Groningen Seaports NV. Deze gronden worden dientengevolge ook verantwoord in de jaarrekening van Groningen Seaports NV.

Deze gronden kunnen door Groningen Seaports N.V. in ondererfpacht worden uitgegeven dan wel worden verkocht in samenspraak met de GR Havenschap Groningen Seaports. De juridische levering geschiedt bij verkoop door de GR Havenschap Groningen Seaports. Dergelijke transacties kunnen niet plaatsvinden zonder goedkeuring van de GR Havenschap Groningen Seaports.

2.2.8 H. Wet open overheid

Deze paragraaf is een verplichting vanuit de Wet open overheid (Woo). In de jaarlijkse begroting besteden we in deze paragraaf aandacht aan de beleidsvoornemens voor de Woo. In deze jaarrekening doen we verslag van de uitvoering in relatie tot de beleidsvoornemens.

De Wet open overheid biedt inwoners de mogelijkheid om informatie op te vragen en vervangt de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). De Woo regelt in feite het recht op informatie over alles wat de GR doet. Het doel van de Woo is om alle (semi-)overheidsinstanties transparanter te maken, dus ook de GR. De informatie is hierdoor straks beter:

- vindbaar;
- uitwisselbaar;
- te archiveren;
- en toegankelijk.

De Wob regelde vooral het op verzoek (passief) openbaar maken van informatie. Dit kan ook nog

steeds via de Woo. Het verschil zit in de actieve openbaarmaking. De Woo verplicht overheden om actief - dus uit eigen beweging - bepaalde informatie openbaar te maken. Het gaat voor gemeenschappelijke regelingen om documenten in elf informatiecategorieën, namelijk: raadsstukken, wet- en regelgeving, bestuursstukken, convenanten, organisatie-informatie, jaarplannen en -verslagen, Wob-/Woo-verzoeken, adviezen, onderzoeken, beschikkingen en klachten.

Tot nu toe is door de GR het volgende aan de Woo gedaan:

- de secretaris van de GR is de contactpersoon voor de Woo;
- de agenda en stukken ten behoeve van AB-vergaderingen worden openbaar gepubliceerd op de website <https://www.groningen-seaports.com/groningen-seaports/organisatiestructuur/>;
- Woo-verzoeken worden afgehandeld conform de daarvoor gestelde vereisten.

3 Jaarrekening

3.1 Balans per 31 december 2023

(bedragen x € 1.000,-)	31-12-2023	31-12-2022
ACTIVA		
Vaste activa		
Materiële vaste activa	2	2
- Investerings met een economisch nut	2	2
Financiële vaste activa	220.064	220.064
- Kapitaalverstrekkingen aan:		
- deelnemingen	198.058	198.058
- Leningen aan:		
- deelnemingen	22.006	22.006
Totaal vaste activa	220.066	220.066
Vlottende activa		
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	65	64
- Overige vorderingen	65	64
Liquide middelen	1	1
- Banksaldi	1	1
Overlopende activa	1.920	1.768
-Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	1.260	1.108
-Overige nog te ontvangen bedragen	660	660
Totaal vlottende activa	1.986	1.833
Totaal activa	222.051	221.899

(bedragen x € 1.000,-)	31-12-2023	31-12-2022
PASSIVA		
Vaste passiva		
Eigen vermogen	219.876	219.876
- Algemene reserve	219.876	219.876
- Het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	-	-
Totaal vaste passiva	219.876	219.876
Vlottende passiva		
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	191	191
- Overige schulden	191	191
Overlopende passiva	1.985	1.832
- Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	1.985	1.832
Totaal vlottende passiva	2.176	2.023
Totaal passiva	222.051	221.899
Gewaarborgde geldleningen	178.225	103.700

3.2 Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over het jaar 2023

(bedragen x € 1.000,-)	Raming begrotingsjaar 2023	Realisatie begrotingsjaar 2023	Realisatie vorig begrotingsjaar
Programma GR Havenschap Groningen Seaports	Saldo	Saldo	Saldo
Lasten	2.244	1.919	1.764
Totaal saldo programma	2.244	1.919	1.764
Algemene dekkingsmiddelen:			
Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is	-	-	-
Algemene uitkeringen	-	-	-
Dividend	-	-	-
Saldo van de financieringsfunctie			
- Financiële baten	2.244	1.919	1.764
- Financiële lasten	-	-	-
Overige algemene dekkingsmiddelen	-	-	-
Totaal algemene dekkingsmiddelen	2.244	1.919	1.764
Kosten van de overhead	-	-	-
Bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting	-	-	-
Totaal saldo van baten en lasten	-	-	-
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-	-	-
Het gerealiseerde resultaat	-	-	-

3.3 Toelichtingen

3.3.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft.

Gezien de aard van de activiteiten van de GR Havenschap Groningen Seaports zijn enkele op grond van het BBV verplichte toelichtingen niet van toepassing op de GR Havenschap Groningen Seaports. Deze zijn daarom niet opgenomen in de jaarrekening. Het betreft de volgende toelichtingen:

- overzicht van de incidentele baten en lasten per programma, waarbij per programma ten minste de belangrijkste posten afzonderlijk worden gespecificeerd en de overige posten als een totaalbedrag kunnen worden opgenomen, daar gezien de aard van de activiteiten van GR Havenschap Groningen Seaports geen sprake is van incidentele baten en lasten;
- een overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves, daar geen sprake is van toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves.

Daarnaast is gezien de aard van de activiteiten van GR Havenschap Groningen Seaports slechts sprake van één programma: Havenschap Groningen Seaports.

Verantwoording van de financiering

Tussen de GR Havenschap Groningen Seaports en Groningen Seaports N.V. is een borgstellingsovereenkomst gesloten. Hierin is afgesproken dat de GR Havenschap Groningen Seaports volledig borg staat voor de huidige en toekomstige financieringen alsmede kasgeldleningen van Groningen Seaports N.V.

De borgstelling van de GR Havenschap Groningen Seaports bedroeg ultimo 2023 77,5% van de financieringsbehoefte van Groningen Seaports N.V. en heeft een maximum van € 292,0 mln.

De volledig gewaarborgde leningen bedragen per ultimo 2023 in totaal € 178,2 mln.

Als tegenprestatie voor de verplichtingen heeft Groningen Seaports N.V. de verplichting om haar bedrijfsvoering zodanig in te richten en uit te voeren, dat zij op zo kort mogelijke termijn financieel onafhankelijk van de GR Havenschap Groningen Seaports kan functioneren.

Incidentele baten en lasten

Er is geen sprake van incidentele baten en lasten in 2023.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend wordt vastgesteld.

Algemene grondslagen voor de rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Dat betekent dat:

1. De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties;
2. De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaarden criterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
  - a. Voor het voorwaarden criterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 22 december 2023 door het AB is vastgesteld;
  - b. Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderscheidingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan het AB zijn gemeld.
  - c. Ten aanzien van het M&O criterium is alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
3. De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV en onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
  - a. Een verantwoordingsgrens van 1% (zijnde € 21.100) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
  - b. Een rapporteringstolerantie van € 21.100 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

Balans

Vaste activa

Materiële vaste activa met economisch nut

In erfpacht uitgegeven gronden

Met de verzelfstandiging van Groningen Seaports N.V. is besloten het juridische eigendom van de gronden bij de GR Havenschap Groningen Seaports te laten berusten. Het economische eigendom is bij de verzelfstandiging door het vestigen van rechten op erfpacht op de gronden, ingebracht in Groningen Seaports N.V. Het aan- en verkoopbeleid van Groninger Seaports N.V. is de uitwerking van de kaders zoals vastgelegd in de aandeelhoudersstrategie van GR Havenschap Groningen Seaports. Voor de terreinen die door de GR Havenschap Groningen Seaports namens Groninger Seaports N.V. zijn aangekocht ná de verzelfstandiging, geldt ook dat het juridische eigendom van de gronden bij de GR Havenschap Groningen Seaports berust en het economisch eigendom is overgedragen van de GR Havenschap Groningen Seaports naar Groninger Seaports N.V. Voor het deel van de gronden waarop nog geen erfpacht recht is gevestigd, geldt dat de economische voor- en nadelen door GR Havenschap Groningen Seaports eveneens zijn overgedragen aan Groningen Seaports NV. Deze gronden worden dientengevolge ook verantwoord in de jaarrekening van Groningen Seaports NV.

De in erfpacht uitgegeven gronden zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, waarbij de eerste uitgifteprijs (i.c. de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen) geldt als verkrijgingsprijs. Gronden waarvan de erfpacht eeuwigdurend is afgekocht, zijn tegen een geringe registratiewaarde opgenomen, welke is gesteld op € 1 per hectare. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

Financiële vaste activa

Participaties in het aandelenkapitaal van N.V.'s en B.V.'s (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Tot dusver is een dergelijke waardevermindering niet noodzakelijk gebleken.

Van een deelneming is krachtens artikel 1 lid e BBV sprake als de GR Havenschap Groningen Seaports participeert in het aandelenkapitaal van een N.V. of B.V.

Leningen aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, (overige) leningen u/g en (overige) uitzettingen zijn – tenzij hierna anders is vermeld – opgenomen tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs, verminderd met de jaarlijkse aflossingen en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Vlottende activa

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Overlopende activa

De overlopende activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Vlottende passiva

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Borg- en Garantstellingen

Voor zover leningen door de GR Havenschap Groningen Seaports gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling om het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

3.3.2 Toelichting op de balans per 31 december 2023

Activa

Vaste activa

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

	Boekwaarde per 1-1-2023	Reclassificatie	Investerings	Desinvestering	Boekwaarde per 31-12- 2023
Investerings met economisch nut					
Gronden en terreinen					
In erfpacht uitgegeven gronden	1.386	12	-0	-0	1.398
Bruto voorraad Groningen Seaports	768	-12	-0	-10	746
Totaal investeringen met economisch nut	2.154	-	-	-10	2.144

De gronden en terreinen worden gewaardeerd tegen een registratiewaarde van € 1 per hectare. De reclassificatie betreft de in het boekjaar in erfpacht uitgegeven gronden ad € 12.

In erfpacht uitgegeven gronden (deels in ondererfpacht uitgegeven door Groningen Seaports N.V.)

De in erfpacht uitgegeven gronden betreffen de gronden welke door de GR Havenschap Groningen Seaports in eeuwigdurende erfpacht aan Groningen Seaports N.V. zijn uitgegeven en welke door Groningen Seaports N.V.:

- in ondererfpacht zijn uitgegeven aan dan wel zijn teruggenomen van externe partijen;
- langdurig worden verhuurd aan externe partijen of waarvoor opstalrecht is verleend aan externe partijen;
- in gebruik zijn voor infrastructuur.

Per 31 december 2022 betroffen de totaal uitgegeven terreinen 1.386 hectare (registratiewaarde € 1.386). Per saldo bedraagt de mutatie in 2023 12 hectare (registratiewaarde € 12). Per 31 december 2023 bedragen de totaal uitgegeven gronden 1.398 hectare (registratiewaarde € 1.398).

Bruto voorraad GSP

Dit betreffen de gronden welke door de GR Havenschap Groningen Seaports in eeuwigdurende erfpacht aan Groningen Seaports N.V. zijn uitgegeven en welke tot de (bruto-)voorraad grond van Groningen Seaports N.V. behoren. Dit betekent dat het uitgeefbare gedeelte van deze gronden (dus exclusief de gronden voor kabel- en leidingstroken en gronden met een groenbestemming) door Groningen Seaports N.V. nog kunnen worden verkocht of in (onder)erfpacht kunnen worden uitgegeven.

Per 31 december 2022 betroffen deze gronden 768 hectare (registratiewaarde van € 768). Per saldo bedraagt de mutatie in 2023 -/ 22 hectare (registratiewaarde € 22) en resteert per 31 december 2023 746 hectare (registratiewaarde € 746).

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

(bedragen x € 1.000,-)	Boekwaarde per 31-12-2023	Boekwaarde per 31-12-2022
Kapitaalverstrekkingen aan:		
- deelnemingen	198.058	198.058
Leningen aan:		
- deelnemingen	22.006	22.006
Totaal	220.064	220.064

De GR Havenschap Groningen Seaports heeft per 14 juni 2013 een 100% belang verkregen in Groningen Seaports N.V. In het kader van de verzelfstandiging is de verkrijgingsprijs hiervan gesteld op € 198,1 mln. Op de deelneming Groningen Seaports N.V. vinden conform BBV geen vermogensmutaties plaats tenzij de marktwaarde lager is dan de verkrijgingsprijs. Hiervan is ultimo 2023 geen sprake.

De verstrekte lening heeft een onbepaalde looptijd en Groningen Seaports N.V. is niet verplicht om tussentijds af te lossen. De maximale aflossing bedraagt 5% per jaar. De verstrekte lening is direct opeisbaar (Hoofdstuk 4, artikel 4.1 van de akte van inbreng en vestiging rechten van erfpacht) indien:

- Groningen Seaports N.V. tekort schiet in enige betalingsverplichting jegens de GR Havenschap Groningen Seaports;
- een door een derde aan Groningen Seaports N.V. ter leen verstrekte geldsom bevoegd wordt opgeëist en Groningen Seaports N.V. dienaangaande jegens die derde in verzuim is;
- Groningen Seaports N.V. zonder voorafgaande toestemming van de GR Havenschap Groningen Seaports partij is of zal zijn bij een fusie of splitsing;
- Groningen Seaports N.V. als rechtspersoon wordt ontbonden, nietig wordt verklaard, in staat van faillissement is verklaard dan wel voorlopige surseance van betaling wordt verleend;
- Indien de dienstverleningsovereenkomst/erfpachten tussen de GR Havenschap Groningen Seaports en Groningen Seaports N.V. eindigen.

Bovenstaande situaties hebben zich niet voor gedaan gedurende 2023.

De GR Havenschap Groningen Seaports heeft geen zekerheden verkregen ter waarborging van de nakoming van de verplichtingen door Groningen Seaports N.V. Groningen Seaports N.V. is jaarlijks over de hoofdsom een rente van 3% per jaar verschuldigd.

Vlottende activa

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

(bedragen x € 1.000,-)	Boekwaarde per 31-12-2023	Boekwaarde per 31-12-2022
Overige vorderingen		
- Te vorderen rente	-	-
- Te vorderen borgstellingsvergoeding	-	-
- Overige vorderingen	65	64
Totaal overige vorderingen	65	64

De overige vorderingen betreft een vordering op Groningen Seaports N.V. in verband met kosten Havenschap Groningen Seaports die zijn doorbelast aan Groningen Seaports N.V.

Drempelbedrag schatkistbankieren

In principe dienen alle overtollige middelen in de schatkist te worden aangehouden. Er zijn echter een aantal uitzonderingen. Eén daarvan is het drempelbedrag. Dat is een minimumbedrag (afhankelijk van de begroting van de decentrale overheid) dat gemiddeld per kwartaal buiten de schatkist mag worden gehouden. Voor de Gemeenschappelijke Regeling is dat voor 2023 een bedrag van 1.000.000.

Het drempelbedrag is bedoeld om het dagelijkse kasbeheer te vereenvoudigen: niet elke laatste euro hoeft in de schatkist te worden aangehouden. In principe hoeven dus alleen de liquide middelen die boven het drempelbedrag uitgaan in de schatkist te worden aangehouden.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren

In de volgende tabel is te zien wat de benutting van het drempelbedrag schatkistbankieren gedurende de vier kwartalen 2023 is geweest (bedragen x € 1.000):

(bedragen x € 1.000,-)	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Op dagbasis buiten 's Rijks schatkist gehouden middelen	4	205	77	7
Drempelbedrag	1.000	1.000	1.000	1.000
Ruimte onder drempelbedrag	996	795	923	993
Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

(bedragen x € 1.000,-)	Boekwaarde per 31-12-2023	Boekwaarde per 31-12-2022
Banksaldi	1	1
Totaal liquide middelen	1	1

Overlopende activa

De in de balans opgenomen overlopende activa kunnen als volgt gespecificeerd worden:

(bedragen x € 1.000,-)	Boekwaarde per 31-12-2023	Boekwaarde per 31-12-2022
Overlopende activa		
- Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	1.260	1.108
- Overige nog te ontvangen bedragen	660	660
Totaal overige vorderingen	1.920	1.768

De post overige nog te ontvangen bedragen ad € 660.000 betreft de rente die Groningen Seaports N.V. verschuldigd is op de langlopende lening.

De post verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen betreft:

- de te vorderen borgstellingsvergoeding ad € 1.258.000 betreft de vergoeding over de borgstelling die door de GR Havenschap Groningen Seaports is afgegeven aan Groningen Seaports N.V.
- saldo debiteuren ad € 2.000

Passiva

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

(bedragen x € 1.000,-)	Boekwaarde per 31-12-2023	Boekwaarde per 31-12-2022
Algemene reserve	219.876	219.876
Het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	-	-
Totaal	219.876	219.876

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de reserves weer gedurende het jaar 2023:

(bedragen x € 1.000,-)	Saldo per 01-01-2023	Resultaat-bestemming 2023	Toevoegingen 2023	Onttrekkingen 2023	Saldo per 31-12-2023
Algemene reserve	219.876	-	-	-	219.876
Totaal algemene reserve	219.876	-	-	-	219.876

Vlottende passiva

De in de balans opgenomen vlottende passiva bestaat uit de volgende posten:

(bedragen x € 1.000,-)	Boekwaarde per 31-12-2023	Boekwaarde per 31-12-2022
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	191	191
Overlopende passiva	1.985	1.832
Totaal	2.176	2.023

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen netto-vlottende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

(bedragen x € 1.000,-)	Boekwaarde per 31-12-2023	Boekwaarde per 31-12-2022
Overige schulden		
- Rekening-courant Groningen Seaports N.V.	191	191
Totaal overige schulden	191	191

Over de rekening-courantverhouding wordt geen rente vergoed en/of in rekening gebracht.

Overlopende passiva

De in de balans opgenomen overlopende passiva bestaat uit de volgende posten:

(bedragen x € 1.000,-)	Boekwaarde per 31-12-2023	Boekwaarde per 31-12-2022
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen		
- Vergoeding diensten Groningen Seaports N.V.	1.919	1.764
- Accountantskosten	58	44
- Overige nog te betalen kosten	9	24
Totaal	1.985	1.832

De post overige nog te betalen kosten ad € 9.000 betreft openstaande facturen voor externe loonkosten ad € 7.000.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Waarborgen en garanties

Voor zover leningen door de gemeenschappelijke regeling gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen.

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte waarborgen aan natuurlijke en rechtspersonen kan als volgt naar de aard van de geldlening gespecificeerd worden:

(bedragen x € 1.000,-)	Aard van de borgstelling	Einddatum geldlening	Bedrag per 31-12-2023	Bedrag per 31-12-2022
Roll-over-faciliteit 12 jaars (A012400.5)	Borgstelling t.b.v. financieringsbehoefte	3-1-2028	0	50.000
Roll-over-faciliteit 10 jaars (A012402)	Borgstelling t.b.v. financieringsbehoefte	2-1-2026	0	50.000
Kredietarrangement – vaste geldlening u/g (A015667-2)	Borgstelling t.b.v. financieringsbehoefte	1-11-2028	99.167	0
Kredietarrangement – vaste geldlening u/g (20031891)	Borgstelling t.b.v. financieringsbehoefte	31-10-2043	64.458	0
Kasgeld bijstortingsverplichting derivaat (A12402)	Borgstelling t.b.v. financieringsbehoefte	20-10-2023	14.600	3.700
Totaal			178.225	103.700

In 2023 is Groningen Seaports N.V. nieuwe financieringsovereenkomsten aangegaan met de Bank Nederlandse Gemeenten en de Nederlandse Waterschapsbank. Deze herfinanciering vervangt alle bestaande financieringsovereenkomsten met de BNG. De ultimo-2022 gewaarborgde geldleningen van € 100,0 mln zijn in 2023 door Groningen Seaports N.V. geherfinancierd en daarmee afgelost.

Het oorspronkelijke bedrag van de ultimo 2023 gewaarborgde geldleningen bedroeg € 179,6 mln. Ultimo 2023 stond hier nog een bedrag van € 178,2 mln open.

In het kader van de verzelfstandiging is tussen de GR Havenschap Groningen Seaports en Groningen Seaports N.V. een borgstellingsovereenkomst gesloten. Hierin is opgenomen dat zolang Groningen Seaports N.V. niet financieel onafhankelijk is, de GR Havenschap Groningen Seaports zich borg zal stellen voor de verplichtingen van Groningen Seaports N.V.

De borgstelling van de GR Havenschap Groningen Seaports bedroeg ultimo 2023 77,5% van de financieringsbehoefte van Groningen Seaports N.V. en heeft betrekking op de bestaande en toekomstige financieringen van Groningen Seaports N.V. met een maximum van € 292,0 mln.

De financiering die onder de geborgde financieringen van Groningen Seaports N.V. valt bedraagt per ultimo 2023 € 178,2 mln. Naast de verstrekte waarborgen aan natuurlijke en rechtspersonen is geen sprake van overige niet in de balans opgenomen materiële financiële verplichtingen.

Er hebben in 2023 uit hoofde van de verstrekte borgstellingen geen betalingen aan Groningen Seaports N.V. plaatsgevonden.

3.3.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over 2023

(bedragen x € 1.000,-)	Realisatie begrotingsjaar 2023	Raming begrotingsjaar 2023	Incidenteel gerealiseerd in boekjaar	Realisatie begrotingsjaar 2022
Programma Havenschap Groningen Seaports				
Lasten				
- Dienstenvergoeding	1.919	2.244	-	1.764
- Accountants- en administratiekosten	60	40	-	47
- Secretariaat- en beheerskosten	79	45	-	48
- Advieskosten	9	120	-	78
- Doorbelasting kosten aan Groningen Seaports N.V.	-148	-205	-	-173
Totaal saldo programma	1.919	2.244	-	1.764
Algemene dekkingsmiddelen:				
Saldo van de financieringsfunctie				
Financiële baten				
- Rente lening Groningen Seaports N.V.	660	660	-	660
- Safe harbour premie Groningen Seaports N.V.	1.258	1.584	-	1.104
Saldo totaal financiële baten	1.919	2.244	-	1.764
Financiële lasten				
- Rente deelnemers	-191	-191	-	-191
- Overige	-	-	-	-
Doorbelasting rente aan Groningen Seaports N.V.	191	191	-	191
Saldo totaal financiële lasten	-	-	--	-
Saldo van de financieringsfunctie	1.919	2.244	-	1.764
Totaal algemene dekkingsmiddelen	1.919	2.244	-	1.764
Kosten van de overhead	-	-	-	-
Bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting	-	-	-	-
Totaal saldo van baten en lasten	-	-	-	-
Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves	-	-	-	-
Het gerealiseerde resultaat	-	-	-	-

Onderstaand is een overzicht van algemene dekkingsmiddelen opgenomen:

(bedragen x € 1.000,-)	Realisatie begrotingsjaar 2023	Raming begrotingsjaar 2023	Realisatie vorig begrotingsjaar
Programma GR Havenschap Groningen Seaports	Saldo	Saldo	Saldo
Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is	-	-	-
Algemene uitkeringen	-	-	-
Dividend	-	-	-
Saldo van de financieringsfunctie	1.919	2.244	1.764
Overige algemene dekkingsmiddelen	-	-	-
Totaal	1.919	2.244	1.764

Onderstaand is een overzicht van het gebruik van het geraamde bedrag voor onvoorzien opgenomen:

(bedragen x € 1.000,-)	Realisatie begrotingsjaar 2023	Raming begrotingsjaar 2023	Realisatie vorig begrotingsjaar
Programma GR Havenschap Groningen Seaports	Saldo	Saldo	Saldo
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-
Totaal	-	-	-

De belangrijkste verschillen tussen de realisatie en de raming na wijziging zijn:

De financiële baten lager uitgevallen doordat de safe harbour premie is berekend over een lager bedrag aan gewaarborgde leningen. De accountants- en advieskosten zijn met name hoger uitgevallen als gevolg van uitvoering intern controleplan en meerkosten voor de programmaverantwoording 2022 als gevolg van afwezigheid secretaris. De secretariaat- en beheerskosten zijn als gevolg van de aanvullende inhuur van de a.i. secretaris hoger uitgevallen. Op basis van de kadernota rechtmatigheid is hier geen sprake van een onrechtmatigheid.

Bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelastingheffing

Op 1 januari 2016 is de Wet Vpb-plicht overheidsondernemingen ingevoerd, waardoor een groot aantal directe en indirecte overheidsondernemingen onder voorwaarden belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting (Vpb) zijn geworden. Provincies, gemeenten en hun gemeenschappelijke regelingen met rechtspersoonlijkheid worden belastingplichtig, voor zover zij een fiscale onderneming drijven. De regeling kent een aantal algemene en specifieke vrijstellingen op basis waarvan de Vpb-plicht mogelijk (deels) beperkt kan worden.

In 2016 en 2017 heeft de GR Havenschap Groningen Seaports de gevolgen voor de invoering van de vennootschapsbelastingplicht in kaart gebracht. Op basis van een door externe adviseurs uitgevoerde analyse stelt de GR Havenschap Groningen Seaports zich op het standpunt dat de GR niet belasting- en aangifteplichtig is voor de vennootschapsbelasting. Voornaamste reden hiervoor is dat op basis van de uitgevoerde analyse verdedigbaar is dat geen fiscale onderneming wordt gedreven.

Op basis van de in 2017 uitgevoerde analyse en de herijking hiervan ultimo 2023 is geconcludeerd dat door de GR Havenschap Groningen Seaports geen belastbare activiteiten worden uitgevoerd. Er is derhalve geen sprake van te betalen vennootschapsbelasting. In de jaarrekening 2023 is een bedrag van € nihil aan vennootschapsbelasting verantwoord.

De Belastingdienst heeft mondeling toegelicht dat er geen aanleiding is een aangifte formulier vennootschapsbelasting toe te sturen aan de GR Havenschap Groningen Seaports.

Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

In 2023 hebben conform de begroting geen toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves plaatsgevonden.

3.3.4 Informatie Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingevoerd. Op basis van deze wet is de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector in dienstverband en bij ontslag wettelijk gemaximeerd. Het bezoldigingsmaximum in 2023 voor GR Havenschap Groningen Seaports is € 223.000. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt met ingang van 1 januari 2017 voor de eerste twaalf kalendermaanden een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief.

Voor de bezoldiging van topfunctionarissen geldt naast de maximering een publicatieverplichting in de jaarrekening. Dit geldt eveneens voor bezoldiging van niet-topfunctionarissen, indien zij de maximale bedragen van topfunctionarissen overschrijden.

Bezoldiging topfunctionarissen

Bij de GR Havenschap Groningen Seaports kwalificeren de leden van het AB en DB als topfunctionaris. De leden van het AB van de Gemeenschappelijke Regeling bestaat uit leden die deze functie vervullen vanuit de rol van gemeenteraadslid, statenlid of lid van het college van Burgemeester en Wethouders of Gedeputeerde Staten. Bestuursleden ontvangen daarom geen vergoeding voor de werkzaamheden.

Het bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling wordt gevormd door het AB en een uit haar midden aangewezen DB. Ook zijn er vervangers door de deelnemers aangewezen in het geval van ontstentenis van het betreffende lid. Ook het DB ontvangt geen vergoeding voor de werkzaamheden. Om deze reden gaan wij hierna niet nader in op de bezoldiging van de leden van het DB en AB, daar deze nihil bedraagt.

Leden AB:

Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.800 of minder			
Gegevens 2023:			
Gemeente/provincie	Naam topfunctionaris	Functie	Opmerking
Provincie Groningen	Gerrit Jan Steenberg	lid	Tot 14 juli 2023
Provincie Groningen	Fredric Geijtenbeek	plv.lid	Tot 14 juli 2023
Provincie Groningen	Dries Swart	lid	Tot 14 juli 2023
Provincie Groningen	Fleur Gräper-van Koolwijk	lid	Tot 14 juli 2023
Provincie Groningen	Henk Marquart Scholtz	plv. lid	Tot 14 juli 2023
Provincie Groningen	IJzebrand Rijebol	voorzitter	Tot 14 juli 2023
Provincie Groningen	Harm Nieboer	lid	M.i.v. 14 juli 2023
Provincie Groningen	Dick Hoogers	plv. lid	M.i.v. 14 juli 2023
Provincie Groningen	Erik Jan Bennema	lid	M.i.v. 14 juli 2023
Provincie Groningen	Henk Emmens	plv. lid	M.i.v. 14 juli 2023
Provincie Groningen	Johan Hamster	lid	M.i.v. 14 juli 2023

Provincie Groningen	Bram Schmaal	voorzitter	M.i.v. 14 juli 2023
Gemeente Eemsdelta	Hans Ronde	plv. voorz.	
Gemeente Eemsdelta	Jan Menninga	lid	
Gemeente Eemsdelta	Edward Stulp	lid	
Gemeente Eemsdelta	Iwan Poucki	lid	
Gemeente Eemsdelta	Pier Prins	plv.lid	
Gemeente Eemsdelta	Harold Kol	plv.lid	
Gemeente Het Hogeland	Arjen Nolles	Lid	
Gemeente Het Hogeland	Stevan Keijzerswaard	plv. lid	
Gemeente Het Hogeland	Janny Klei	lid	tot en met 22 december 2023
Gemeente Het Hogeland	Bernd Jong	Lid	
Gemeente Het Hogeland	Eltjo Dijkhuis	lid	
Gemeente Het Hogeland	Henk Koopmans	plv. lid	

Voor alle (plaatsvervangende) leden van het AB alsmede de voorzitter geldt dat de omvang van het dienstverband (in FTE) nihil bedraagt. Daarnaast is de beloning gesteld op nihil en zijn daarnaast geen belastbare onkostenvergoedingen alsmede beloningen betaalbaar op termijn uitgekeerd. Dit betekent dat de bezoldiging over 2023 voor alle (plaatsvervangende) leden van het AB alsmede de voorzitter € nihil bedraagt.

Leden DB:

Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.800 of minder			
Gegevens 2021:			
Gemeente/provincie	Naam topfunctionaris	Functie	Opmerking
Provincie Groningen	Ijzebrand Rijzebol	voorzitter	Tot en met 12 mei 2023
Provincie Groningen	Bram Schmaal	voorzitter	M.i.v. 13 oktober 2023
Gemeente Eemsdelta	Hans Ronde	plv. voorzitter	
Gemeente Het Hogeland	Eltjo Dijkhuis	lid	

Voor alle (plaatsvervangende) leden van het DB alsmede de voorzitter geldt dat de omvang van het dienstverband (in FTE) nihil bedraagt. Daarnaast is de beloning gesteld op nihil en zijn daarnaast geen belastbare onkostenvergoedingen alsmede beloningen betaalbaar op termijn uitgekeerd. Dit betekent dat de bezoldiging over 2023 voor alle (plaatsvervangende) leden van het DB alsmede de voorzitter € nihil bedraagt.

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2023 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2023 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WNT zijn of hadden moeten worden vermeld.

De binnen onze organisatie geïdentificeerde leidinggevende topfunctionarissen met een dienstbetrekking hebben geen dienstbetrekking bij meerdere WNT-plichtige instelling(en) als leidinggevende topfunctionaris (die zijn aangegaan met ingang van 1 januari 2018).

3.3.5 Rechtmatigheidsverantwoording van het dagelijks bestuur

Per 1 januari 2023 is de Wet versterking decentrale rekenkamers (Wvdr) in werking getreden. Met deze wetswijziging is onder andere de verplichting ingevoerd voor het DB om een rechtmatigheidsverantwoording op te stellen als onderdeel van de jaarrekening. Het DB legt in de jaarrekening zelf verantwoording af over de mate waarin zij in het boekjaar rechtmatig heeft gehandeld. Het DB gebruikt hiervoor de voorgeschreven teksten van de Commissie BBV zoals opgenomen in bijlage 1 van de Kadernota rechtmatigheid 2023.

Rechtmatigheidsverantwoording van het dagelijks bestuur

Verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In de rechtmatigheidsverantwoording licht het DB toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming met de door het DB vastgestelde kaders (zoals de begroting, gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de overige relevante wet- en regelgeving) tot stand zijn gekomen.

Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het AB op 22 december 2023 vastgestelde normenkader rechtmatigheid verder toegelicht. Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Het AB heeft een verantwoordingsgrens bepaald en deze bedraagt 1% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 21.100. De verantwoordingsgrens betekent dat rechtmatigheidsfouten pas in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen en toegelicht, wanneer deze boven het door de raad vastgestelde percentage komen. Wanneer het voor het DB niet duidelijk is of financieel rechtmatig is gehandeld, worden deze onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording opgenomen en toegelicht indien deze boven het door het AB vastgestelde percentage komen.

Bevinding

Het DB is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor door het AB vastgestelde verantwoordingsgrens.

3.3.6 Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich geen gebeurtenissen na de balansdatum voorgedaan die relevantie zijn voor deze jaarrekening.

3.3.7 Taakvelden

(bedragen x € 1.000,-)	Realisatie		
	Baten	Lasten	Saldo
0. Bestuur en ondersteuning			
0.4 Overhead, ondersteuning organisatie	148	-148	-
0.5 Treasury	2.109	-191	1.919
2. Verkeer, vervoer en waterstaat			
2.4 Economische havens en waterwegen	-	-1.919	-1.919

Gegeven karakter van de GR Havenschap Groningen Seaports is er geen sprake van overhead kosten. Alle kosten worden gemaakt ter uitvoering van de primaire taak van de gemeenschappelijke regeling.

Programmabegroting 2025
Gemeenschappelijke Regeling
Havenschap Groningen Seaports

Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports
Handelskade Oost 1 • P.O. Box 20004 • 9930 PA Delfzijl • The Netherlands
Phone +31 (0)596 64 04 00 • a.swart@groningen-seaports.com • www.groningen-seaports.com

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Beleidsbegroting	8
2.1 <i>Het programmaplan</i>	8
2.2 <i>Paragrafen</i>	8
2.2.1 A. Lokale heffingen	9
2.2.2 B. Weerstandsvermogen en risicobeheersing	10
2.2.3 C. Onderhoud kapitaalgoederen	14
2.2.4 D. Financiering	14
2.2.5 E. Bedrijfsvoering	16
2.2.6 F. Verbonden partijen	17
2.2.7 G. Grondbeleid	22
2.2.8 H. Wet open overheid	23
3. Financiële begroting	24
3.1 <i>Wijzigingen t.o.v. eerdere begrotingen</i>	24
3.2 <i>Begroting winst- en verliesrekening 2025</i>	24
3.3 <i>Algemene toelichting op de begroting 2025</i>	25
3.4 <i>Toelichting begroting winst- en verliesrekening 2025</i>	25
4. Meerjarenraming 2025 – 2028	27
4.1 <i>Begroting winst- en verliesrekening 2025-2028</i>	27
4.2 <i>Toelichting winst- en verliesrekening 2025-2028</i>	27
4.3 <i>Balansprognose 2025-2028</i>	28
4.4 <i>Toelichting balansprognose 2025-2028</i>	29

1. Inleiding

Voor u ligt de Programmabegroting 2025 van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Havenschap Groningen Seaports. De vaststelling van deze Programmabegroting is voorzien in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 12 juli 2024.

Groningen Seaports

De GR Havenschap Groningen Seaports treedt op als aandeelhouder van Groningen Seaports N.V. en verstrekker van borgstellingen voor de financiering. Per 14 juni 2013 is Groningen Seaports N.V. opgericht en zijn de activiteiten van de GR Havenschap Groningen Seaports ondergebracht in Groningen Seaports N.V. Verder is de GR Havenschap Groningen Seaports belast met de uitvoering van de publieke taak. Wat hieronder wordt verstaan, wordt later in dit hoofdstuk toegelicht. De uitvoering daarvan heeft de GR Havenschap Groningen Seaports neergelegd bij Groningen Seaports N.V. De GR Havenschap Groningen Seaports wordt gevormd door Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten van de Provincie Groningen en de colleges van burgemeester en wethouders en de raden van de gemeenten Eemsdelta en Het Hogeland. Het Hoogste orgaan binnen de GR Havenschap Groningen Seaports is het Algemeen Bestuur. De dagelijkse gang van zaken en de voorbereidingen van de vergaderingen van het Algemeen Bestuur zijn een verantwoordelijkheid van het Dagelijks Bestuur en de Voorzitter. De Voorzitter vertegenwoordigt de GR Havenschap Groningen Seaports in- en buiten rechte. Er is een secretaris ter ondersteuning van deze drie organen.

Borgstelling door de GR Havenschap Groningen Seaports

Op 12 februari 2016 is er een 'overeenkomst houdende volledig geborgde financiering' getekend tussen de GR Havenschap Groningen Seaports en Groningen Seaports N.V. Deze overeenkomst verving de borgstellingsovereenkomst die was gesloten ten tijde van de verzelfstandiging.

In 2023 is Groningen Seaports N.V. een nieuwe financieringsovereenkomst aangegaan met de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) en de Nederlandse Waterschapsbank. Eerdere financieringsafspraken met de BNG zijn daarmee vervallen.

Op basis van art. 2.7 van de overeenkomst houdende volledig geborgde financiering is afgesproken dat indien Groningen Seaports N.V. voor toekomstige investeringen financiering wenst aan te trekken die niet zonder borgstelling is te verkrijgen, zij een schriftelijk verzoek kan indienen bij de GR Havenschap Groningen Seaports om deze financiering mogelijk te maken met behulp van een borgstelling.

Begroting 2025 Gemeenschappelijke regeling Havenschap Groningen Seaports

Het was voor Groningen Seaports N.V. voorwaardelijk dat de GR Havenschap Groningen Seaports zich borg stelt voor de nieuwe financieringsafspraken, zoals ook bij de eerdere financiering is gebeurd door middel van het aangaan van de akten van borgtocht.

De gewijzigde afspraken resulteren erin dat het borgstellingsplafond dat tussen de GR Groningen Seaports en Groningen Seaports N.V. is afgesproken is vastgesteld op € 292 miljoen. Deze dient als borgstellingsplafond voor de bestaande en toekomstige financieringen van Groningen Seaports N.V.

Op basis van het Bedrijfsplan 2024-2028 van Groningen Seaports N.V. wordt voorzien dat over een aantal jaren de totale financiering kan worden afgebouwd en daarmee ook het gebruik van de borgstelling zal worden verminderd.

Naast het afbouwen van de totale financiering en daarmee het gebruik van de borgstelling is verdere afbouw mogelijk op het moment dat GSP zelfstandig financiering kan aantrekken in de markt. Een van de belangrijkste voorwaarden hiervoor zijn positieve ontwikkeling van de resultaten en ratio's. Financiering zonder borgstelling betekent overigens dat andere zekerheden (hypotheekrecht en pandrechten) zullen moeten worden opgegeven door de GR havenschap Groningen Seaports en verstrekt worden aan de bank.

Bij het afsluiten van de borgstellingsovereenkomst in 2016 is veel aandacht besteed aan de analyse van mogelijke staatssteun. In het kader van de herfinanciering in 2023 zijn de aspecten van staatssteun opnieuw juridisch getoetst door Groningen Seaports N.V. Uitgangspunt is dat een door GR havenschap Groningen Seaports te verstrekken garantstelling geen selectief, niet-marktconform voordeel oplevert voor de NV. Wanneer de garantstelling voldoet aan het MEO-beginsel (Market Economy Operator), is daarvan geen sprake. Voor leningen en garantstellingen is in dat kader doorslaggevend of en in hoeverre een marktconforme vergoeding wordt voldaan.

Als tegenprestatie voor de te verstrekken garantie wordt een borgstellingspremie van 0,8% verstrekt, welke wordt betaald door Groningen Seaports NV aan de GR havenschap Groningen Seaports. Dit betreft een zogeheten safe harbour preme, in overeenstemming met de vermelde percentages in de Mededeling Garanties 2008 van de Europese Commissie.

De financiering van Groningen Seaports N.V. is dusdanig vormgegeven dat de banken éérst nakoming van Groningen Seaports N.V. zullen verlangen. Pas indien en voor zover die in (blijvend) verzuim is met haar betalingsverplichtingen jegens deze banken, zal de door GR havenschap Groningen Seaports verstrekte garantie worden aangesproken. Het is de bedoeling dat eventuele verliezen of kosten (en daarmee het risico) in de eerste plaats door Groningen Seaports N.V. worden gedragen. Slechts indien

en voor zover zij deze verliezen of kosten niet (langer) zelf kan dragen, komt de garantie van de GR havenschap Groningen Seaports in beeld. Daarmee ligt het niet voor de hand dat Groningen Seaports N.V. door de verleende garantstelling een niet-marktconform voordeel zou verkrijgen.

Risico beperkt door voldoende waarde in GSP

De borgstelling vormt een hoge mate van zekerheid voor de financiers van Groningen Seaports N.V., maar vormt een risico voor de GR havenschap Groningen Seaports vanwege de mogelijkheid te worden aangesproken op de garantie. Voor de GR havenschap Groningen Seaports als borgsteller is daarom de beschikbare waarde in Groningen Seaports N.V. van belang. De beschikbare waarde betreft met name de waardering van de (vrij) uitgeefbare terreinen en erfpacht/opstal contracten. De waarde hiervan is getaxeerd op € 610 miljoen (Taxatierapport Cushman en wakefield, 6 november 2023, T212270).

De hiervoor genoemde taxatiewaarde betreft de waarde van de meest voor de hand liggende assets die ten gelde zouden kunnen worden gemaakt (grond en contracten). De totale bedrijfswaarde van Groningen Seaports N.V. omvat ook de infrastructuur, de havenbekkens en kades en ligt veel hoger. Een andere voor overheden bekende manier om naar risico's te kijken is het weerstandsvermogen. Op basis van de gebruikelijke berekening bedraagt de benodigde weerstandcapaciteit over 2023 € 28,5 miljoen, het eigen vermogen van € 289 miljoen is daarmee meer dan ruim voldoende om de risico's af te dekken.

De GR Havenschap Groningen Seaports is van mening dat nieuwe initiatieven van Groningen Seaports N.V. zoveel als mogelijk zelfstandig door de onderneming zelf moeten worden gefinancierd. In het geval de initiatieven een investering vragen van meer dan € 5,0 mln. is op basis van de statuten van de N.V. (art 15.3) instemming vereist van de GR Havenschap Groningen Seaports in zijn hoedanigheid van aandeelhouder van Groningen Seaports N.V. Zolang het borgstellingsplafond niet wordt overschreden kan overeen worden gekomen dat de GR Havenschap Groningen Seaports borg staat voor de lening die ten behoeve van die investering wordt aangetrokken.

Publieke taak

De GR Havenschap Groningen Seaports is belast met de uitvoering van de publieke taak. Daarmee wordt bedoeld het feitelijk (doen) uitvoeren van publieke taken binnen en in verband met het beheergebied van de GR Havenschap Groningen Seaports, voor zover verband houdende met nautisch beheer, de scheepvaart, de havens en vaarwegen en voor wat betreft de uitvoering van enig publiekrechtelijke taak van de GR Havenschap Groningen Seaports, de provincie Groningen, de gemeente Het Hogeland en/of de gemeente Eemsdelta. De uitvoering heeft de GR Havenschap Groningen Seaports neergelegd bij Groningen Seaports N.V. Jaarlijks betaalt de GR Havenschap

Groningen Seaports hiervoor een dienstenvergoeding aan Groningen Seaports N.V. De wijze waarop deze vergoeding tot stand komt is vastgelegd in de dienstverleningsovereenkomst.

Begroting 2025

Ingevolge Artikel 58b van de Wet gemeenschappelijke regelingen dient het Dagelijks Bestuur vóór 30 april van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, de algemene financiële en beleidsmatige kaders en de voorlopige jaarrekening aan de raden van de deelnemende gemeenten en aan provinciale staten van de deelnemende provincies te zenden. In dit geval zijn deze kaders opgenomen in deze begroting. Raden en Staten kunnen hierop een zienswijze indienen als bedoeld in artikel 59 van de Wet gemeenschappelijke regelingen, waarna het Algemeen Bestuur een definitief besluit neemt en de begroting vaststelt en toestuurst aan de raden, Staten en de toezichthouder.

Na verwerking van de opbrengsten en kosten, resteert een geprognostiseerd resultaat van naar verwachting 'nihil'.

Ontwikkeling governance en visievorming

In 2021 heeft de GR Havenschap Groningen Seaports opdracht gegeven tot het uitvoeren van twee onderzoeken. Het eerste onderzoek richt zich op de vraag of de huidige governancestructuur nog past bij de doelen van de GR Havenschap Groningen Seaports, zoals verwoord in de aandeelhoudersstrategie. De aanleiding van het tweede onderzoek waren berichten in de media over grondaankopen door Groningen Seaports. In 2022 zijn beide rapporten opgeleverd. De conclusie van beide rapporten is het advies om de governance van Groningen Seaports nader te bezien.

Dat is voor AB aanleiding geweest om de directeuren/ c.q. secretarissen van de participanten te vragen een eerste informatieve niet-bindende schets te maken van een mogelijk toekomstige governance-structuur. Er is nadrukkelijk gekozen om deze vraag bij de deelnemers in de GR havenschap Groningen Seaports neer te leggen.

De vraag aan de directies van de deelnemers heeft geleid tot een routekaart waarin stappen zijn opgenomen om enerzijds te komen tot een geschikte governance-structuur, maar ook een proces om te komen tot een herijking van de strategische uitgangspunten van de deelnemers als het gaat om de beoogde doelen die met het havengebied dienen te worden gediend. Deze zogenaamde strategische kaders, vastgesteld door raden en staten moeten een basis bieden voor een herziening van de aandeelhouderstrategie van de GR Havenschap Groningen Seaports. Een eventuele gewijzigde governance-structuur moet leiden tot meer slagvaardige besluitvorming dat ten dienste staat aan de vastgestelde strategische koers en recht doet aan ieders rollen en bevoegdheden.

Begroting 2025 Gemeenschappelijke regeling Havenschap Groningen Seaports

Op basis van de huidige planning is de verwachting dat in 2025 met de gewijzigde uitgangspunten en governance-structuur wordt gewerkt. In deze begroting kan daar echter maar beperkt op worden geanticipeerd omdat op het moment van opstellen van dit document nog een besluitvorming heeft plaatsgevonden over de invulling van een en ander.

Delfzijl, 15 april 2024,

Het Dagelijks Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports

CONCEPT

2. Beleidsbegroting

2.1 *Het programmaplan*

Behoudens de taken als aandeelhouder, borgsteller en de uitvoering van de publieke taak vinden er geen activiteiten plaats binnen de GR Havenschap Groningen Seaports. Daarom wordt één programma “Havenschap Groningen Seaports” geïdentificeerd.

Een onderverdeling in programma's, met per programma de te realiseren doelstellingen en de hiervoor geraamde lasten en baten is bij de GR Havenschap Groningen Seaports niet relevant, omdat er bij de GR Havenschap Groningen Seaports geen sprake is van verschillende beleidsvelden waarvoor meetbare doelstellingen geformuleerd kunnen worden.

De voor een beleidsindicator relevante gegevens zijn niet beschikbaar voor de GR Havenschap Groningen Seaports.

Tevens is geen overzicht van algemene dekkingsmiddelen en een uiteenzetting met betrekking tot het gebruik van het geraamde bedrag ‘onvoorzien’ opgenomen, omdat deze eveneens niet relevant en niet van toepassing zijn.

2.2 *Paragrafen*

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) dient in de programmabegroting een aantal afzonderlijke paragrafen te worden opgenomen. Hieronder zijn achtereenvolgens opgenomen de paragrafen:

- A. Lokale heffingen
- B. Weerstandsvermogen en risicomanagement
- C. Onderhoud kapitaalgoederen
- D. Financiering
- E. Bedrijfsvoering
- F. Verbonden partijen
- G. Grondbeleid
- H. Wet open overheid

2.1.1 A. Lokale heffingen

De GR Havenschap Groningen Seaports heeft de uitvoering van de publieke taken uitbesteed aan Groningen Seaports N.V. Voor de uitvoering van de publieke taken geldt het volgende:

Een van deze taken is gericht op het vlot, veilig en efficiënt afhandelen van het scheepvaartverkeer en daardoor het waarborgen van de veiligheid in de havens binnen het beheersgebied van de GR Havenschap Groningen Seaports. Het Nautisch Service Centrum (NSC) fungeert hiertoe zowel intern als extern als opdrachtnemer. Het NSC, in casu de Havenmeester, beschikt over een zelfstandige bevoegdheid om, indien de omstandigheden dat in termen van veiligheid vereisen, op korte termijn naar eigen inzicht en volgens zelf gestelde prioriteiten te handelen. De Havenmeester dient daarbij te handelen binnen de kaders zoals vastgelegd in de door het Algemeen Bestuur van de GR Havenschap Groningen Seaports vastgestelde Havenverordening Groningen Seaports 2022. In de die verordening worden de huisregels beschreven waar de scheepvaart zich moet houden in het gebied. Het belangrijkste doel is om de veiligheid te waarborgen in het gebied. De havenmeester is verantwoordelijk voor de uitvoering en de handhaving daarvan.

In de 'Algemene voorwaarden en tarieven 2024' worden de tarieven nader toegelicht. De heffing en invordering is uitbesteed aan Groningen Seaports N.V. Op basis van artikel 9 van de dienstverleningsovereenkomst exploiteert Groningen Seaports N.V. de havens, daaronder begrepen de havenbekkens en de kades en is dientengevolge rechthebbende op de zeehavengelden en binnenhavengelden, en al de overige inkomsten in verband met de exploitatie van de havens, die van het gebruik van de havenbekkens en de kades daaronder begrepen. Thans is de verschuldigdheid en invordering daarvan geregeld middels de Algemene Voorwaarden en tarieven 2024. Zeehavengelden en binnenhavengelden en alle andere inkomsten, hoe ook genaamd, die met de exploitatie verband houden (ontvangen kosten en rente daarover begrepen) worden voor zover deze niet rechtstreeks door Groningen Seaports N.V., maar door de GR van derden worden ontvangen, binnen 14 dagen na ontvangst daarvan door de GR aan Groningen Seaports N.V. voldaan. De GR Groningen Seaports doet daarbij verplicht afstand van eventuele verrekenings- en opschortingsrechten. De baten zijn daarmee voor rekening en risico van Groningen Seaports N.V.

Jaarlijks brengt de havenmeester voor 1 maart een verslag uit aan het Dagelijks Bestuur van de GR Havenschap Groningen Seaports en andere bestuursorganen die hem zijn bevoegdheden hebben opgedragen. In het verslag rapporteert de havenmeester over de wijze waarop de publieke taken zijn vervuld in het daaraan voorafgaande kalenderjaar. Ook het Algemeen Bestuur van de GR Havenschap Groningen Seaports wordt met behulp van dit verslag geïnformeerd.

2.2.2 B. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Voor de beoordeling van de vraag of de GR Havenschap Groningen Seaports beschikt over een adequaat weerstandsvermogen moet een relatie worden gelegd tussen het risicoprofiel en de weerstandscapaciteit. De weerstandscapaciteit betreft middelen en mogelijkheden om niet begrote kosten die onverwachts en substantieel zijn te kunnen afdekken. Het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en risico's is dat de beschikbare weerstandscapaciteit minimaal gelijk is aan de boekwaarde van de deelneming en de verstrekte lening. Eventuele risico's worden ten laste van de beschikbare weerstandscapaciteit gebracht.

Risico's

Risico's bestaan voor de GR Havenschap Groningen Seaports uit:

1. Waardering van de 100%-deelneming in Groningen Seaports N.V.; dit betreft het risico dat de marktwaarde van de deelneming onder de verkrijgingsprijs en huidige boekwaarde (€ 198,1 mln.) komt te liggen. Op basis van het verschil tussen de intrinsieke waarde van het eigen vermogen van Groningen Seaports N.V. en de boekwaarde bij GR Havenschap Groningen Seaports wordt dit risico als laag ingeschat.
2. Waardering van de lening aan Groningen Seaports N.V.; dit betreft het risico dat de verstrekte lening ter hoogte van € 22,0 mln niet terugbetaald kan worden door Groningen Seaports N.V. Op basis van het verschil tussen de intrinsieke waarde van het eigen vermogen van Groningen Seaports N.V. en de boekwaarde van de deelneming in Groningen Seaports N.V. bij GR Havenschap Groningen Seaports wordt dit risico als laag ingeschat.
3. Borgstellingen voor het risico dat aanspraak wordt gemaakt op de borgstelling (€ 292,0 mln.) die is verstrekt door de GR Havenschap Groningen Seaports aan Groningen Seaports N.V. ten behoeve van het aantrekken van vreemd vermogen. Bij afbouw van de borgstelling aan Groningen Seaports N.V. nemen bovenstaande risico's af. Op basis van het beschikbare weerstandsvermogen en de jaarlijks positieve kasstromen van Groningen Seaports N.V. wordt het risico als zeer laag ingeschat.
4. Naleving wet- en regelgeving; de risico's als gevolg van het eventueel niet naleven van wet- en regelgeving zijn gelet op de aard en omvang van de activiteiten van de GR Havenschap Groningen Seaports beperkt.

5. VPB-plicht; het risico dat de GR Havenschap Groningen Seaports vennootschapsbelasting verschuldigd is. Op basis van de uitgevoerde analyse is geconcludeerd dat door de GR Havenschap Groningen Seaports geen belastbare activiteiten worden uitgevoerd.

Afdekking risico's

Bovenstaande risico's worden als volgt afgedekt:

1. Ultimo 2023 bestaat de weerstandscapaciteit van de GR Havenschap Groningen Seaports uit een algemene reserve van € 219,9 mln. De weerstandscapaciteit is minimaal gelijk aan de waardering van de deelneming Groningen Seaports N.V. Dit is voldoende om een eventuele afwaardering van de deelneming te kunnen dekken.
2. Financiers zijn voor de financieringsbehoefte van Groningen Seaports N.V. niet bereid om zonder zekerheden leningen te verstrekken. Er is bij Groningen Seaports N.V. sprake van in omvang beperkte onderpanden, gezien het feit dat het juridische eigendom van de gronden in het beheersgebied bij de GR Havenschap Groningen Seaports ligt. Groningen Seaports N.V. is bij gebrek aan onderpanden niet in staat om zelfstandig voldoende zekerheden te verstrekken. Om die reden staat de GR Havenschap Groningen Seaports sinds de verzelfstandiging borg voor door Groningen Seaports N.V. aangetrokken financiering.

Door Groningen Seaports N.V. zijn ten behoeve van de GR Havenschap Groningen Seaports zakelijke zekerheden verstrekt in de vorm van achtereenvolgens (i) het (voor)behouden van juridische eigendom (en daarmee de beschikkingsmacht) bij de levering van economische eigendom van de gronden betrekking hebbende op de onderneming aan Groningen Seaports N.V. (ii) een eerste recht van hypotheek op de aan Groningen Seaports N.V. toebehorende opstal- en erfpachtrechten, alsmede (iii) een eerste recht van pand op inkomsten uit hoofde van achtereenvolgens erfpacht, opstal en economisch eigendom.

Groningen Seaports N.V. investeert voornamelijk in duurzaam renderende ontwikkelingen in de haven, om zodoende een continue stroom aan inkomsten te genereren en zo de schuldenlast, waarvoor de GR Havenschap Groningen Seaports borg staat, te verlagen.

Gezien het investeringsprofiel van Groningen Seaports N.V. en de aard van de verstrekte zekerheden is het risico laag, dan wel nihil, dat de schuldenpositie van Groningen Seaports N.V. de door de GR Havenschap Groningen Seaports verstrekte zekerheden overstijgt.

3. Op 13 oktober 2023 is de besluitvorming rondom de herfinanciering van Groningen Seaports N.V. gerealiseerd. De GR Havenschap Groningen Seaports staat borg voor de door Groningen

Seaports N.V. aan te trekken vreemd vermogen. Voor de GR havenschap Groningen Seaports als borgsteller is daarom de beschikbare waarde in Groningen Seaports N.V. van belang. De beschikbare waarde betreft met name de waardering van de (vrij) uitgeefbare terreinen en erfpacht/opstal contracten. De waarde hiervan is getaxeerd op € 610 miljoen (Taxatierapport Cushman en wakefield, 6 november 2023, T212270). De genoemde taxatiewaarde betreft de waarde van de meest voor de hand liggende assets die ten gelde zouden kunnen worden gemaakt. De totale bedrijfswaarde van Groningen Seaports N.V. omvat ook de infrastructuur, de havenbekkens en kades en ligt veel hoger.

Een andere voor overheden bekende manier om naar risico's te kijken is het weerstandsvermogen. Groningen Seaports N.V. rapporteert tweejaarlijks over het weerstandsvermogen van de onderneming. Het weerstandsvermogen (risicoreserve) van Groningen Seaports N.V. is de relatie tussen:

- de waardering van de gronden en verstrekte zekerheden (weerstandscapaciteit);
- alle risico's van Groningen Seaports N.V. waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Op basis van de gebruikelijke berekening bedraagt de benodigde weerstandscapaciteit over 2023 € 28,5 miljoen, het eigen vermogen van € 289 miljoen is daarmee meer dan ruim voldoende om de risico's af te dekken.

In de borgstellingsovereenkomst tussen de GR Havenschap Groningen Seaports en Groningen Seaports N.V. is verder expliciet opgenomen dat sprake is van borgtocht en geen hoofdelijke verbondenheid, zodat de GR Havenschap Groningen Seaports pas aansprakelijk zal kunnen worden gehouden onder een borgtocht, indien en zodra Groningen Seaports N.V. in verzuim is met de voldoening van haar verplichtingen jegens de derde, de derde Groningen Seaports N.V. hierop heeft aangesproken en deze niet alsnog heeft voldaan casu quo heeft kunnen voldoen aan haar verplichtingen (i.e. het beginsel van subsidiariteit, ofwel 'getrapte aansprakelijkheid').

Op basis van het gevoerde beleid wordt op de langere termijn een verdere verlaging van de risico's voor de deelnemers in de GR Havenschap Groningen Seaports voorzien, waardoor het risicoprofiel voor de GR Havenschap Groningen Seaports en daarachter zijn deelnemers in de tijd verder zal afnemen.

4. Het proces van besluitvorming en afhandeling van besluiten is zodanig ingericht dat de risico's met in achtneming van de beperkte activiteiten van de GR maximaal zijn geborgd.

Door Groningen Seaports N.V. zijn ten behoeve van de GR Havenschap Groningen Seaports zakelijke zekerheden verstrekt in de vorm van achtereenvolgens (i) het (voor)behouden van juridische eigendom (en daarmee de beschikkingsmacht) bij de levering van economische eigendom van de gronden betrekking hebbende op de onderneming aan Groningen Seaports N.V. (ii) een eerste recht van hypotheek op de aan Groningen Seaports N.V. toebehorende opstal- en erfpachtrechten, alsmede (iii) een eerste recht van pand op inkomsten uit hoofde van achtereenvolgens erfpacht, opstal en economisch eigendom.

Kengetallen

In relatie tot de genoemde risico's zijn voor de GR Havenschap Groningen Seaports de volgende kengetallen voor 2025 toe te lichten:

1. Netto schuldquote
2. Solvabiliteitsratio
3. Grondexploitatie
4. Structurele exploitatieruimte
5. Belastingcapaciteit

1. Netto schuldquote

De GR Havenschap Groningen Seaports heeft een netto schuldquote van 6%.

De netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen bedraagt (per saldo een netto vordering) +/- 809%.

Berekening netto schuldquote: $(A+B+C-E-F-G) / H$

Berekening netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen: $(A+B+C-D-E-F-G) / H$

A Vaste schulden (cf. art. 46 BBV)

B Netto vlottende schuld (cf. art. 48 BBV)

C Overlopende passiva (cf. art. 49 BBV)

D Financiële activa (cf. art. 36 lid d, e en f)

E Uitzettingen < 1 jaar (cf. art. 39 BBV)

F Liquide middelen (cf art. 40 BBV)

G Overlopende activa (cf. art. 40a BBV)

H. Totale baten (cf. art. 17 lid c BBV (dus excl. mutaties reserves))

2. Solvabiliteitsratio

De GR Havenschap Groningen Seaports heeft een solvabiliteit van 98,5% (EV/TV).

De omvang van het eigen vermogen is voldoende om aan financiële verplichtingen te voldoen.

3. Grondexploitatie

De in erfpacht uitgegeven gronden zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs (i.c. de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen). Gronden waarvan de erfpacht eeuwigdurend is afgekocht, zijn tegen een geringe registratiewaarde opgenomen, welke is gesteld op € 1 per hectare. Gezien de geringe waardering van de gronden bestaat er geen grondexploitatie risico.

4. Structurele exploitatieruimte

De GR Havenschap Groningen Seaports beschikt over voldoende structurele baten om haar structurele lasten te dekken.

5. Belastingcapaciteit

Het kengetal belastingcapaciteit zoals gedefinieerd voor provincies en gemeenten is niet van toepassing op de verantwoording van de GR Havenschap Groningen Seaports.

2.2.3 C. Onderhoud kapitaalgoederen

De GR Havenschap Groningen Seaports heeft de uitvoering van het onderhoud kapitaalgoederen uitbesteed aan Groningen Seaports N.V. Het gaat hierbij om het onderhoud van wegen, infrastructuur, riolering, water, groen en gebouwen. Om deze reden is de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen niet van toepassing op de GR Havenschap Groningen Seaports.

2.2.4 D. Financiering

Algemeen

De activa kant van de balans van de GR Havenschap Groningen Seaports bestaat grotendeels uit een kapitaalverstrekking aan Groningen Seaports N.V. en uit een verstrekte lening uit hoofde van de inbreng per 14 juni 2013 aan Groningen Seaports N.V. Dit wordt volledig gefinancierd door middel van eigen vermogen.

Op het moment van oprichting van Groningen Seaports N.V. zijn tussen Groningen Seaports N.V. het de GR Havenschap Groningen Seaports zowel een borgstelling- als een dienstverleningsovereenkomst overeengekomen. In de dienstverleningsovereenkomst zijn afspraken gemaakt over de uitvoering van de publieke taken. De borgstellingsovereenkomst vormt de basis voor de borgstelling vanuit de GR Havenschap Groningen Seaports ten behoeve van Groningen Seaports N.V.

Jaarlijkse rapportage voortvloeiende uit de borgstellingsovereenkomst

Groningen Seaports N.V. zal de GR Havenschap Groningen Seaports jaarlijks, uiterlijk vóór 15 mei van elk kalenderjaar en voorts telkens wanneer de GR Havenschap Groningen Seaports daarom verzoekt aan de GR Havenschap Groningen Seaports N.V. inzicht geven in:

1. de omvang van de financieringsbehoefte respectievelijk de financieringscurve in relatie tot het borgtochtenplafond;
2. de aard en omvang van de geldleningen waarvan de looptijd eindigt in het lopende en komende boekjaar en die geherfinancierd moeten worden;
3. de omvang van de geldleningen waarvoor borgtochten zijn afgegeven in relatie tot geldleningen waarvoor de GR Havenschap Groningen Seaports geen borgtochten heeft afgegeven; en
4. de aard en omvang van zekerheden die door Groningen Seaports N.V. aan derden zijn verstrekt.

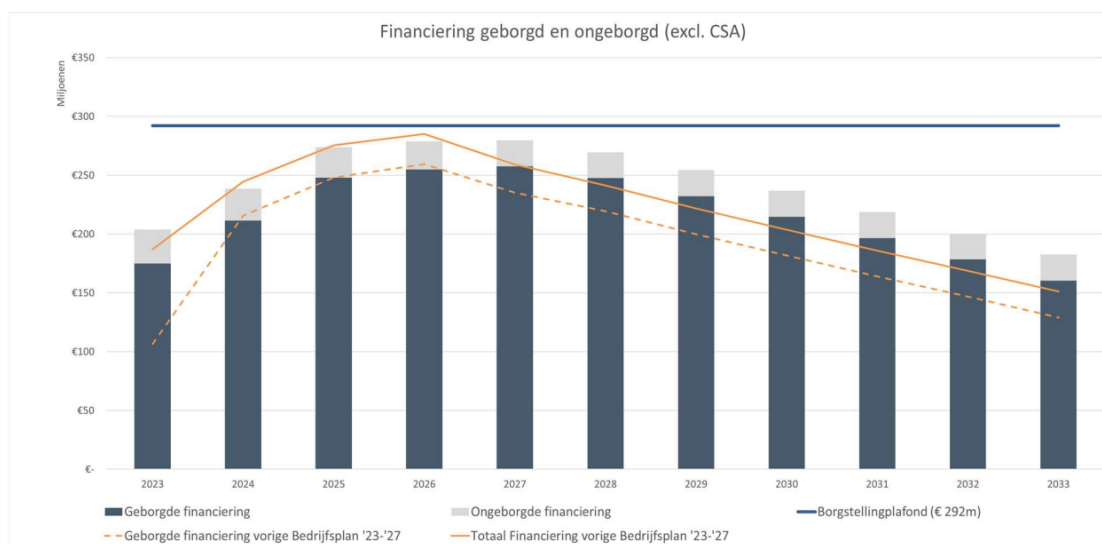
In de borgstellingsovereenkomst van 12 februari 2016 is overeengekomen dat de GR Havenschap Groningen Seaports 100% borg staat voor financiering van Groningen Seaports N.V. voor de projecten waarover voor de verzelfstandiging een besluit is genomen. Daarnaast kan de GR Groningen Seaports op verzoek borg staan voor andere door Groningen Seaports N.V. aan te trekken kredieten.

Intussen investeert Groningen Seaports N.V. ook door gebruik te maken van een financieringsfaciliteit die niet onder de borgstelling valt. Dit sluit aan op de doelstellingen van de GR Havenschap Groningen Seaports als het gaat om te streven naar zelfstandige financiering door Groningen Seaports N.V. Groningen Seaports N.V. heeft daartoe met haar financiers gewerkt aan een financieringsarrangement waarbij (een deel van) de investeringen separaat zullen worden gefinancierd buiten de geborgde financiering.

Borgstellingsplafond

De geborgde financiering, zoals weergegeven in onderstaande grafiek, is overgenomen uit het bedrijfsplan 2024-2028 van Groningen Seaports N.V. Dit bedrijfsplan is op 22 december 2023 vastgesteld door de Algemene vergadering van Aandeelhouder van Groningen Seaports N.V..

Het borgstellingplafond is gesteld op € 292 miljoen, de verwachte geborgde financiering blijft onder dit plafond. In 2016 is afgesproken om in de loop van de tijd de borgstelling af te bouwen en is bovenstaande geel gearceerde lijn als mogelijke afbouw geschetst.

2.2.5 E. Bedrijfsvoering

In de GR Havenschap Groningen Seaports vinden, behoudens de borgstelling, geen activiteiten plaats. De GR Havenschap Groningen Seaports heeft dan ook geen personeel in dienst.

Het bestuurlijke proces en voorbereiding van de besluitvorming wordt gedaan door de secretaris van de GR Havenschap Groningen Seaports. Behalve dat de secretaris verantwoordelijk is voor de administratieve organisatie van de GR Havenschap Groningen Seaports, fungeert deze als adviseur van het bestuur en contactpersoon naar derden.

Door de beperkte omvang van de organisatie heeft de GR Havenschap Groningen Seaports nog geen Functionaris gegevensbescherming benoemd. Op grond van artikel 37 van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) is dit een verplichting voor overheidsinstanties en publieke organisaties. Bij besluit van 27 oktober 2021 heeft het DB Gedeputeerde Staten van Groningen verzocht om hierin ondersteuning te bieden. De provincie Groningen heeft de GR in 2021 een aanbod gedaan (tijdelijke) ondersteuning te leveren in de vorm van een Functionaris Gegevensbescherming en een privacy-officer. Momenteel wordt gewerkt aan het effectueren van dit aanbod.

Vanaf boekjaar 2023 zijn gemeenschappelijke regelingen verplicht een rechtmatigheidsverantwoording op te stellen, die zal worden opgenomen in de jaarrekening. Voor de uitvoering van de interne controlewerkzaamheden van deze rechtmatigheidsverantwoording is een contract afgesloten met Deloitte die onder verantwoordelijkheid van het DB de interne controle uitvoert.

Zowel het AB, DB, als de voorzitter hebben diverse bevoegdheden gemandateerd aan de secretaris. Hierdoor kan de dagelijkse gang van zaken efficiënt verlopen. De administratieve organisatie van de GR Havenschap Groningen Seaports staat los van de organisatie van Groningen Seaports N.V.

De coördinatie en uitvoering van de werkzaamheden door en ten behoeve van de organisatie van de GR Havenschap Groningen Seaports liggen bij de secretaris. Voor specifieke en complexe vraagstukken wordt externe deskundigheid ingehuurd. Zo wordt het opstellen van de begroting en de jaarrekening uitgevoerd met ondersteuning van een derde partij.

Voor de werkzaamheden die Groningen Seaports N.V. ten behoeve van de GR Havenschap Groningen Seaports uitvoert, wordt een beheervergoeding berekend.

In het kader van het onderzoek naar de governance-structuur zal door de GR Havenschap Groningen Seaports ook nadrukkelijk aandacht worden gevraagd voor de uitvoeringsorganisatie van de GR Havenschap Groningen Seaports. Deze is de afgelopen periode te kwetsbaar gebleken. Bij een eventuele gewijzigde structuur dient ook een professionaliseringslag gemaakt moet worden binnen de eigen organisatie.

2.2.6 F. Verbonden partijen

Verbonden partij betreft alleen Groningen Seaports N.V. waar de GR Havenschap Groningen Seaports 100% aandeelhouder in is. De verkrijgingsprijs van de deelneming bedraagt € 198,1 mln. De GR Havenschap Groningen Seaports staat borg voor Groningen Seaports N.V., (zie paragraaf financiering). Er is afgesproken dat periodiek door Groningen Seaports N.V. wordt gerapporteerd over de ontwikkelingen in de financiële positie en de ontwikkelingen van de vreemd vermogenspositie ten opzichte van de borgstellingscurve.

Aandeelhoudersstrategie

Op 25 oktober 2016 heeft het Algemeen Bestuur de aandeelhouderstrategie vastgesteld. Hiermee zijn de uitgangspunten voor het beleid van de GR Havenschap Groningen Seaports als aandeelhouder vastgelegd. De reden voor het opstellen van de strategie is dat alle bedrijfsmatige en publieke activiteiten van GR Havenschap Groningen Seaports zijn ondergebracht bij de Groningen Seaports N.V. De GR Havenschap Groningen Seaports is enig aandeelhouder. In deze constellatie kunnen de belangen van beide partijen uiteenlopen, daarom is besloten een aandeelhouderstrategie op te stellen waarmee Groningen Seaports N.V. de ruimte heeft te ondernemen en waarmee de aandeelhoudersbelangen van de GR Havenschap Groningen Seaports (en daarmee de daarin deelnemende overheden) zijn geborgd.

De strategie is tot stand gekomen op basis van gesprekken met diverse betrokkenen. Met behulp van de door Groningen Seaports N.V. ter beschikking gestelde gegevens zijn analyses gemaakt van de bedrijfsvoering, maar ook van de economische, maatschappelijke en bestuurlijke omgeving waarin het bedrijf zich beweegt.

Het doel van de aandeelhouderstrategie is het hebben van een handvat waaraan het strategisch beleid van Groningen Seaports N.V. getoetst kan worden, zodanig dat het publieke belang van de aandeelhouder geborgd wordt. Deze publieke belangen zijn, naast de wettelijke taken van de havenmeester die bij Groningen Seaports N.V. zijn neergelegd:

1. Economische ontwikkeling en werkgelegenheid en
2. Duurzaamheid.

Deze algemene uitgangspunten zijn in de strategie ook nader gespecificeerd, te weten:

- Ad.1. Gemiddelde groei van werkgelegenheid van 2% per jaar;
- Ad.2. 40% CO₂ reductie tussen 2015 en 2030.

Groningen Seaports N.V. dient in zijn meerjarenbegrotingen en verantwoording rekenschap te geven van de wijze waarop zij werkt aan deze doelstellingen. De aandeelhouderstrategie is hiervoor de basis.

Tegelijkertijd wordt in de aandeelhouderstrategie aangegeven dat de met de verzelfstandiging beoogde risicobeperking niet in gevaar mag komen. Dit wordt voor een groot deel bereikt doordat Groningen Seaports N.V. zich op basis van deze strategie alleen met haar kerntaken mag bezig houden. Om te bepalen of een activiteit een kerntaak is, zijn vijf 'toetsingscriteria' opgenomen. Bij iedere business case zou expliciet de afweging moeten worden gemaakt of een project binnen de scope past op basis van:

- De bijdrage aan doelstellingen en rendementseisen van de aandeelhouders
- Passend in het beheersgebied van Groningen Seaports
- Het risicoprofiel van het project bezien in het licht van de bestaande kerntaken van Groningen Seaports
- De beschikbaarheid van benodigde competenties voor het project binnen de organisatie van Groningen Seaports
- De vraag of marktpartijen het betreffende project ook zouden kunnen oppakken

Deze uitgangspunten vormen de basis voor het deelnemingenbeleid dat door Groningen Seaports N.V. gevoerd moet worden.

Corporate governance

Hoewel een aandeelhouderstrategie zich primair richt op de wijze waarop de aandeelhouder sturing geeft, wordt in deze aandeelhouderstrategie nadrukkelijk ook aandacht geschonken aan de governance van zowel Groningen Seaports N.V. als de GR Havenschap Groningen Seaports; dus de aandeelhouder zelf.

In 2022 is een onderzoek uitgevoerd naar de vraag of het nodig en / of wenselijk is om verbeteringen aanbrengen in de bestuurlijk juridische organisatie van de GR havenschap Groningen Seaports en zijn deelnemers versus Groningen Seaports N.V., waarbij gekeken is naar de welke wijze de geformuleerde doelen op een nog efficiëntere wijze kunnen worden bereikt, zonder concessies te doen op de risicobeperkingen. Daarmee dient de democratische legitimiteit van de te nemen besluiten gewaarborgd te blijven of te verbeteren. De uitkomsten van het onderzoek is inmiddels gerapporteerd. Het rapport beveelt zeer nadrukkelijk aan om de governance structuur te vereenvoudigen.

In het 2022 zijn verschillende stappen gezet door het AB en het DB om een beeld te krijgen van de huidige werking van de governance. Het rapport dat in juni 2022 door het bureau Necker van Naem is opgeleverd bevatte twee aanbevelingen waar het AB opvolging aan heeft gegeven. Allereerst heeft het AB de directeuren/ c.q. secretarissen van de participanten gevraagd een eerste informatieve niet-bindende schets te maken van een mogelijk toekomstige governance-structuur.

De vraag aan de directies van de deelnemers heeft geleid tot een routekaart waarin stappen zijn opgenomen om enerzijds te komen tot een geschikte governance-structuur, maar ook een proces om te komen tot een herijking van de strategische uitgangspunten van de deelnemers als het gaat om de beoogde doelen die met het havengebied dienen te worden gediend. Deze zogenaamde strategische kaders, vastgesteld door raden en staten, moet een basis bieden voor een herziening van de aandeelhouderstrategie van de GR Havenschap Groningen Seaports. Een eventuele gewijzigde governance-structuur moet leiden tot meer slagvaardige besluitvorming dat ten dienste staat aan de vastgestelde strategische koers en recht doet aan ieders rollen en bevoegdheden.

Op basis van de huidige planning is de verwachting dat in 2025 met de gewijzigde uitgangspunten en governance-structuur wordt gewerkt. In deze begroting kan daar echter maar beperkt op worden geanticipeerd omdat op het moment van opstellen van dit document nog een besluitvorming heeft plaatsgevonden over de invulling van een en ander.

Met de verzelfstandiging is er bewust voor gekozen om Groningen Seaports N.V. meer op afstand te zetten. Dit om onder andere een beperking van risico's en transparantie in governance te bereiken. Tegelijkertijd is het wenselijk om voldoende invloed op Groningen Seaports N.V. te kunnen uitoefenen. In de eerste plaats is het vanwege de publieke belangen wenselijk om gepast invloed te

kunnen uitoefenen op de koers van het bedrijf. Ten tweede staat Groningen Seaports N.V. nog niet geheel financieel op afstand door het bestaan van borgstelling voor de financiering en daarmee is invloed op de financiële gang van zaken gewenst.

Mede als gevolg van de onderzoeksresultaat is er een toenemende behoefte van de deelnemers in de GR Havenschap Groningen Seaports om invloed uit te oefenen op de strategische koers van het havenbedrijf.

Huidige situatie

De GR Havenschap Groningen Seaports vormt een extra laag in de communicatie tussen overheden en Groningen Seaports N.V. en vervult daarbij tevens meer rollen dan uitsluitend die van aandeelhouder. De GR Havenschap Groningen Seaports zet met het initiëren van de onderzoeken de eerste stap op basis van de in de aandeelhoudersstrategie benoemde gesprek met de stakeholders aan te gaan over de governancestructuur.

Net als in ieder ander bedrijf heeft de GR Havenschap Groningen Seaports in zijn hoedanigheid van aandeelhouder invloed op ingrijpende gebeurtenissen binnen de vennootschap. Daarnaast is er via de statuten een behoorlijke mate van invloed op het beleid, o.a. door middel van het vaststellen van strategische plannen, benoeming en ontslag van bestuurders en RvC en zeggenschap over investeringen en andere financiële commitments boven € 5,0 mln.

Overzicht verbonden partijen.

Naam:	Groningen Seaports N.V.
Vestigingsplaats:	Delfzijl
Belang:	GR Havenschap Groningen Seaports heeft op 31 december 2022 en 2023 een 100% belang in de aandelen van Groningen Seaports N.V.
Openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt:	<p>De vennootschap heeft als doel:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Het beheren, ontwikkelen en exploiteren van de havens te Delfzijl en de Eemshaven met bijbehorende haventerreinen; 2. Het beheren, ontwikkelen en exploiteren van niet havengebonden terreinen; 3. Het ondersteunen van de GR Havenschap Groningen Seaports bij haar taken; en 4. Het verrichten of doen verrichten van alle andere werkzaamheden op industrieel, commercieel en financieel gebied; 5. Alles in de ruimste zin van het woord. Voorts heeft de vennootschap ten doel om door (nieuwe) vormen van financiering kansrijke ontwikkelingen in het haven- en industriegebied mogelijk te maken of te bespoedigen.
Veranderingen die zich hebben voorgedaan gedurende het begrotingsjaar in het belang dat de GR Havenschap Groningen Seaports in de verbonden partij heeft:	Geen.
Eigen vermogen:	<p>31 december 2022: € 283,0 mln *</p> <p>31 december 2023: € 289,0 mln *</p>
Vreemd vermogen (incl. voorzieningen):	<p>31 december 2022: € 214,2 mln *</p> <p>31 december 2023: € 230,0 mln *</p>
Resultaat boekjaar:	<p>2022: € 16,1mln *</p> <p>2023: € 6,0 mln *</p>

(*) Cijfers zijn ontleend aan de jaarrekening 2023 van Groningen Seaports N.V.

2.2.7 G. Grondbeleid

Met de verzelfstandiging van Groningen Seaports N.V. is besloten het juridische eigendom van de gronden bij de GR Havenschap Groningen Seaports te laten berusten. Het economische eigendom is bij de verzelfstandiging door het vestigen van rechten op erfpacht op de gronden, ingebracht in Groningen Seaports N.V. Het aan- en verkoopbeleid van Groninger Seaports N.V. is de uitwerking van de kaders zoals vastgelegd in de aandeelhoudersstrategie van GR Havenschap Groningen Seaports. Voor de terreinen die door de GR Havenschap Groningen Seaports namens Groninger Seaports N.V. zijn aangekocht ná de verzelfstandiging, geldt ook dat het juridische eigendom van de gronden bij de GR Havenschap Groningen Seaports berust en het economisch eigendom is overgedragen van de GR Havenschap Groningen Seaports naar Groninger Seaports N.V. Voor het deel van de gronden waarop nog geen erfpacht recht is gevestigd, geldt dat de economische voor- en nadelen door GR Havenschap Groningen Seaports eveneens zijn overgedragen aan Groningen Seaports NV. Deze gronden worden dientengevolge ook verantwoord in de jaarrekening van Groningen Seaports NV.

Deze gronden kunnen door Groningen Seaports N.V. in ondererfpacht worden uitgegeven dan wel worden verkocht in samenspraak met de GR Havenschap Groningen Seaports. De juridische levering geschied bij verkoop door de GR Havenschap Groningen Seaports. Dergelijke transacties kunnen niet plaatsvinden zonder goedkeuring van de GR Havenschap Groningen Seaports.

Het gronduitgiftebeleid is door Groningen Seaports N.V. vastgelegd in de notitie gronduitgifte- en vestigingsbeleid 2018-2028. Deze nota is op 28 juni 2018 besproken in het Algemeen Bestuur van de GR Havenschap Groningen Seaports en zal het toetsingskader zijn voor gronduitgifte. Op 15 maart 2019 heeft de GR Groningen Seaports kennis genomen van het aankoopbeleid van Groningen Seaports N.V.

Als hoofddoelstelling van zowel de gronduitgifte als de aankoop geldt het realiseren van economische ontwikkeling en werkgelegenheid ten behoeve van de vestiging van bedrijven die tevens bijdragen aan duurzaamheid. Afgeleide doelstelling is dat vanuit de grondexploitatie financiële middelen worden gegenereerd die worden aangewend voor:

1. Lange termijn haven- en klantcontractuele verplichtingen, waaronder eeuwigdurend groot onderhoud/ herstel, vervangingsinvesteringen en baggerwerkzaamheden
2. Afbouw van de borgstelling
3. Aflossen externe financiering door Groningen Seaports N.V.
4. Bijdrage aan de zelfstandige financierbaarheid van Groningen Seaports N.V.
5. Herinvestering in nieuwe activiteiten met een duurzaam financieel rendement (6,5%)
6. Overige toekomst vaste investeringen voor waard creatie (bijvoorbeeld haveninfrastructuur)

2.2.8 H. Wet open overheid

Deze paragraaf is een verplichting vanuit de Wet open overheid (Woo). In de jaarlijkse begroting besteden we in deze paragraaf aandacht aan de beleidsvoornemens voor de Woo.

De Wet open overheid biedt inwoners de mogelijkheid om informatie op te vragen. De Woo regelt in feite het recht op informatie over alles wat de GR doet.

Het doel van de Woo is om alle (semi-)overheidsinstanties transparanter te maken, dus ook de GR Havenschap Groningen Seaports. De informatie is hierdoor straks beter:

- vindbaar;
- uitwisselbaar;
- te archiveren;
- en toegankelijk.

De Woo verplicht overheden om actief - dus uit eigen beweging - bepaalde informatie openbaar te maken. Het gaat voor gemeenschappelijke regelingen om documenten in elf informatiecategorieën, namelijk: raadsstukken, wet- en regelgeving, bestuursstukken, convenanten, organisatie-informatie, jaarplannen en -verslagen, Woo-verzoeken, adviezen, onderzoeken, beschikkingen en klachten.

Tot nu toe is door de GR Havenschap Groningen Seaports het volgende aan de Woo gedaan:

- de secretaris is de contactpersoon voor de Woo;
- de agenda en stukken ten behoeve van AB-vergaderingen worden openbaar gepubliceerd op de website <https://www.groningen-seaports.com/groningen-seaports/organisatiestructuur>;
- Woo-verzoeken worden afgehandeld conform de daarvoor gestelde vereisten.

Er zal bij besluitvorming rondom een gewijzigde governancestructuur nadrukkelijk aandacht moet zijn voor dit onderwerp. De besluitvorming in de GR Havenschap Groningen Seaports behelst veelal zaken waarbij bedrijfsgevoelige informatie een cruciale rol speelt. Het feit dat dit plaatsvindt in een openbaar lichaam brengt een extra complexiteit met zich mee. Om dit goed en verantwoord vorm te kunnen blijven geven dient de uitvoering van de Woo verder te worden geprofessionaliseerd. Dit kan bijvoorbeeld door:

- het benoemen van een Woo deskundige, welke verantwoordelijk is voor het beoordelen, behandelen en afwikkelen van Woo verzoeken;
- standaard werkprotocol ontwikkelen;
- aanstellen van een ondersteunend medewerker met toegang tot het archief van de GR; en
- deel op website reserveren voor publicatie van Woo verzoeken.

Bij de besluitvorming over de inrichting van een eventuele nieuwe governancestructuur dient er rekening mee worden gehouden dat hiervoor extra middelen beschikbaar moeten worden gesteld.

3. Financiële begroting

3.1. Wijzigingen t.o.v. eerdere begrotingen

Het gerealiseerde resultaat 2023 van de GR Havenschap Groningen Seaports komt overeen met het geprognosticeerde resultaat 2023.

Voor de lasten vindt er jaarlijks een doorbelasting plaats welke inzichtelijk is gemaakt in de jaarstukken 2023 en in de programmabegroting (zie toelichting op overzicht baten en lasten).

3.2 Begroting winst- en verliesrekening 2025

(bedragen x € 1,-)	Begroting 2025
	Saldo
Lasten	2.644.000
Subtotaal lasten	2.644.000
Financiële baten	2.644.000
Financiële lasten	0
Saldo financiële baten en lasten	2.644.000
Begroot resultaat	0

3.3 Algemene toelichting op de begroting 2025

Algemeen

De begroting over het boekjaar 2025 is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft.

Algemene grondslagen

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

3.4 Toelichting begroting winst- en verliesrekening 2025

(bedragen x € 1,-)	Begroting 2025
Lasten	
Dienstenvergoeding	2.644.000
Accountants- en administratiekosten	47.000
Secretariaat- en beheerskosten	120.000
Advieskosten	43.000
Doorbelasting kosten aan Groningen Seaports N.V.	- 210.000
Totaal lasten	2.644.000

De dienstenvergoeding die jaarlijks door de GR aan Groningen Seaports N.V. is verschuldigd voor de werkzaamheden zoals omschreven in de Dienstverleningsovereenkomst zal jaarlijks vooraf door de GR Havenschap Groningen Seaports en Groningen Seaports N.V. in onderling overleg worden vastgesteld, met als uitgangspunt dat de vergoeding gelijk zal zijn aan de integrale kostprijs van de door Groningen Seaports N.V. te verrichten diensten, vermeerderd met een jaarlijks vooraf vast te stellen winst- en risico-opslag.

In de secretariaat- en beheerskosten is opgenomen een bedrag ad € 15.000 voor de verbijzonderde interne controle die de basis vormt voor het rechtmatigheidsoordeel in 2025. Daarnaast is vooruitlopend op een mogelijke wijziging van de governancestructuur en professionalisering van de

Begroting 2025 Gemeenschappelijke regeling Havenschap Groningen Seaports

organisatie het budget verhoogd tot € 120.000. Uit dit budget worden ook diensten als Ibabs en publicatie van regelgeving gefinancierd.

De advieskosten hebben betrekking op specialistische niet reguliere werkzaamheden voortvloeiende uit externe factoren. Gedacht moet worden aan juridische ondersteuning en dergelijke.

(bedragen x € 1,-)	Begroting 2025
Financiële baten	
Rente lening aan Groningen Seaports N.V.	660.000
Safe harbour premie Groningen Seaports N.V.	1.984.000
Totaal financiële baten	2.644.000

De rente baten lening aan Groningen Seaports N.V. bestaan uit 3,0% (2,2% + 0,8%) vaste rente (waarvan 80 basispunten safe harbour premie).

Groningen Seaports N.V. is aan de GR Havenschap Groningen Seaports voor de afgegeven borgstellingen jaarlijks een marktconforme vergoeding verschuldigd, oftewel een safe harbour premie. De safe harbour premie bedraagt 80 basispunten en is per jaar achteraf verschuldigd over de geborgde projecten en over de geborgde rentederivaat (bijstortings)verplichtingen, telkens uiterlijk op 31 december van het betreffende jaar.

(bedragen x € 1,-)	Begroting 2025
Financiële lasten	
Rente deelnemers	-191.000
Overige	-500
Doorbelasting rente deelnemers t.l.v. Groningen Seaports N.V.	191.500
Totaal financiële lasten	0

De rente deelnemers betreft een rentevergoeding welke jaarlijks aan de deelnemers in de GR wordt uitbetaald.

4. Meerjarenraming 2025 – 2028

4.1. Begroting winst- en verliesrekening 2025-2028

(bedragen x € 1,-)	2025	2026	2027	2028
Lasten				
Dienstenvergoeding	2.644.000	2.700.000	2.724.000	2.636.000
Accountants- en administratiekosten	47.000	49.000	51.000	53.000
Secretariaat- en beheerskosten	120.000	126.000	132.000	138.000
Advieskosten	43.000	45.000	47.000	49.000
Doorbelasting kosten aan Groningen Seaports N.V.	-210.000	-220.000	-230.000	-240.000
Saldo totaal lasten	2.644.000	2.700.000	2.724.000	2.636.000
OPERATIONEEL RESULTAAT	2.644.000	2.700.000	2.724.000	2.636.000
Financiële baten en lasten				
Rente lening aan Groningen Seaports N.V.	660.000	660.000	660.000	660.000
Rente (safe harbour) borgstelling	1.984.000	2.040.000	2.064.000	1.976.000
Rente deelnemers gemeenschappelijke regeling	-191.000	-191.000	-191.000	-191.000
Rente overige	-500	-500	-500	-500
Doorbelasting rente deelnemers en overige aan Groningen Seaports N.V.	191.500	191.500	191.500	191.500
Saldo totaal financiële baten en lasten	2.644.000	2.700.000	2.724.000	2.636.000
NETTO RESULTAAT	0	0	0	0

4.2. Toelichting winst- en verliesrekening 2025-2028

De dienstenvergoeding, de rente lening aan Groningen Seaports N.V. en de rente (safe harbour) borgstelling, zijn ingeschat op basis van de financieringsbehoefte zoals vastgelegd in het bedrijfsplan 2025-2028 van Groningen Seaports N.V.

De directie en RvC van Groningen Seaports N.V. hebben ingestemd de accountants- en administratiekosten, secretariaat- en beheerskosten, advieskosten, rente deelnemers en rente overige ten laste van Groningen Seaports N.V. te brengen.

4.3. Balansprognose 2025-2028

(bedragen x € 1.000,-)	2025	2026	2027	2028
	31-dec	31-dec	31-dec	31-dec
ACTIVA				
Materiële vaste activa	2	2	2	2
Deelneming Groningen Seaports N.V.	198.058	198.058	198.058	198.058
Leningen aan Groningen Seaports N.V.	22.006	22.006	22.006	22.006
Financiële vaste activa	220.064	220.064	220.064	220.064
Overige vorderingen	3.046	3.111	3.144	3.065
Liquide middelen	1	1	1	1
Vlottende activa	3.047	3.112	3.145	3.066
TOTAAL ACTIVA	223.113	223.178	223.211	223.132
PASSIVA				
Eigen vermogen	219.876	219.876	219.876	219.876
Overige schulden	191	191	191	191
Overlopende passiva	3.046	3.111	3.144	3.065
Vlottende passiva	3.237	3.302	3.335	3.256
TOTAAL PASSIVA	223.113	223.178	223.211	223.132

4.4. Toelichting balansprognose 2025-2028

Aangezien de deelneming in Groningen Seaports N.V. is gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs en er geen sprake is van dividendbeleid, zullen ontwikkelingen in Groningen Seaports N.V. niet direct leiden tot een wijziging in de balansprognose van de GR Havenschap Groningen Seaports.

In het bedrijfsplan 2024-2028 van deelneming Groningen Seaports N.V. is de volgende balansprognose opgenomen.

Bedragen x € 1.000

	2023 31-dec	2024 31-dec	2025 31-dec	2026 31-dec	2027 31-dec	2028 31-dec
Activa						
Materiële vaste activa	422.589	446.876	484.760	508.887	514.052	509.822
Financiële vaste activa	71.474	87.699	84.839	68.358	66.856	65.402
Vlottende activa	12.002	11.447	10.888	10.326	9.763	9.200
Totaal Activa	506.065	546.022	580.487	587.571	590.671	584.423
Passiva						
Eigen vermogen	283.065	283.488	288.531	287.664	289.399	291.559
Voorzieningen	2.040	2.215	2.467	2.645	2.823	2.916
Langlopende lening (GR)	22.006	22.006	22.006	22.006	22.006	22.006
Langlopende lening	164.850	186.700	178.450	184.500	177.500	170.500
Kortlopende financiering	10.030	21.771	65.000	63.421	73.133	69.994
Kortlopende schulden	34.450	38.575	37.950	37.925	35.250	23.650
Netto resultaat	423	5.043	-867	1.735	2.160	3.798
Totaal Passiva	506.065	546.022	580.487	587.571	590.671	584.423

Op basis van de balansprognose van Groningen Seaports N.V. is er sprake van een stille reserve, zijnde het verschil tussen het eigen vermogen van Groningen Seaports N.V. en de balanswaardering van de deelneming in Groningen Seaports N.V.

De GR Havenschap Groningen Seaports heeft ultimo 2023 een netto schuld van € 2,2 mln., zijnde 1% van het balanstotaal. Van deze schuld heeft € 1,9 mln. betrekking op Groningen Seaports N.V. waar een vordering tegenover staat van € 24 mln. De netto vordering op Groningen Seaports N.V. bedraagt € 22,0 mln.

CONCEPT ACCOUNTANTSVERSLAG 2023

Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports

12 juli 2024

Per saldo persoonlijker

Independent Member of
PrimeGlobal

- > Inhoudsopgave
- > Hoofdpijnen van onze controle
- > Bestuurlijke afhandeling en publicatie
- > Controlebevindingen
- > Overzicht van niet-gecorrigeerde verschillen
- > Automatiseringsomgeving
- > Onafhankelijkheid gewaarborgd
- > Afsluiting

Aan het algemeen bestuur van Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports

T.a.v. de heer A. Swart

Postbus 20004

9930 PA DELFZIJL

Behandeld door: drs. H. Kuperus RA & T.F. Hoekstra

Ons kenmerk: 2024-2287-ACV

Datum: 12 juli 2024

Geacht bestuursleden,

Hierbij ontvangt u de controleverklaring bij de jaarrekening 2023 van uw organisatie alsmede een exemplaar van de gewaarmerkte jaarstukken. Onze controleverklaring zullen wij dateren op 12 juli 2024. Dit is de datum waarop de vaststelling van de jaarstukken plaatsvindt door het Algemeen Bestuur. Onze opdracht is uitgevoerd in overeenstemming met onze opdrachtbevestiging van 30 oktober 2023.

In deze brief gaan wij in op de strekking van onze controleverklaring, mogelijke geconstateerde afwijkingen, de bestuurlijke afhandeling van de jaarstukken en rapporteren wij, voor zover dit noodzakelijk of vereist is, over onze bevindingen en adviezen.

Onze bevindingen en opmerkingen daarbij zijn bedoeld om het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur te ondersteunen bij de bestuurlijke afhandeling van de jaarstukken.

Wij benadrukken dat verspreiding van de controleverklaring met handtekening en de gewaarmerkte jaarrekening niet is toegestaan. In hoofdstuk 2 leggen wij uit waarom dat belangrijk is en hoe u aan de publicatieverplichtingen kunt voldoen.

Met vriendelijke groet,

Eshuis Registeraccountants B.V.

Inhoudsopgave

> Inhoudsopgave

> Hoofdpijnen van onze controle

> Bestuurlijke afhandeling en publicatie

> Controlebevindingen

> Overzicht van niet-gecorrigeerde verschillen

> Automatiseringsomgeving

> Onafhankelijkheid gewaarborgd

> Afsluiting

1. De hoofdlijnen van onze controle	4
2. Bestuurlijke afhandeling en publicatie.....	6
3. Controlebevindingen.....	7
4. Overzicht van niet-gecorrigeerde verschillen	10
5. Automatiseringsomgeving	11
6. Onafhankelijkheid gewaarborgd	12
7. Afsluiting	13

1. De hoofdlijnen van onze controle

- > Inhoudsopgave
- > Hoofdlijnen van onze controle
- > Bestuurlijke afhandeling en publicatie
- > Controlebevindingen
- > Overzicht van niet-gecorrigeerde verschillen
- > Automatiseringsomgeving
- > Onafhankelijkheid gewaarborgd
- > Afsluiting

Onderwerp	Bevindingen
Strekking van de controleverklaring	Wij verstrekken een goedkeurende controleverklaring over de getrouwheid van de cijfers in de jaarrekening. Onderdeel hiervan is ook de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording. Op bladzijde 40 treft u de bestuursverklaring aan. Dit is een voorgeschreven tekst. In de paragraaf bedrijfsvoering beschrijft u de kaders, de controleaanpak en de bevindingen in uitgebreidere vorm.
Resultaat 2023 en vermogenspositie	Het in het verleden opgebouwde eigen vermogen (2023: 220k) wijzigt, conform de afspraken over de structurering van het Havenschap, niet, aangezien de gemeenschappelijke regeling jaarlijks een nihil resultaat heeft.
Verslaggeving en WNT	Uit onze controle blijkt dat de jaarrekening 2023 overeenkomstig de verslaggevingsvoorschriften is opgesteld, inclusief de vereisten die voortvloeien uit de Wet Normering Topinkomens. Wij hebben verder geconcludeerd dat de overige informatie die in de jaarverslaggeving is opgenomen niet inconsistent is met de informatie in de jaarrekening en de door ons verkregen controle-informatie.
Rechtmatigheidsverantwoording	<p>Onze rol beperkt zich tot het toetsen of in de rechtmatigheidsverantwoording, die in de jaarstukken wordt behandeld in de bestuursverklaring en de toelichting daarop in de paragraaf bedrijfsvoering, de bevindingen, die voortvloeien uit de interne controles en anderszins zijn geconstateerd, getrouw zijn weergegeven. Begin 2024 zijn decentrale overheden en accountants geconfronteerd met de mededeling van het ministerie van BZK dat het regelgevend kader voor de rechtmatigheidsverantwoording nog niet af is. De gemeentewet en de wet gemeenschappelijke regelingen zijn weliswaar gewijzigd maar dat geldt niet voor uw verslaggevingsregels, het BBV, en voor onze controlecriteria, zoals opgenomen in het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO). Inmiddels is bekend geworden dat de Algemene Rekenkamer heeft aangegeven fundamentele bezwaren te hebben tegen de voorgestelde regelgeving. Dat houdt snelle aanpassing van de regels tegen. Inmiddels is, na intensief overleg tussen NBA, BZK en de AFM op 12 april 2024 Audit Alert 48 door de NBA, onze beroepsorganisatie, gepubliceerd. Deze Alert geeft, rekening houdend met de imperfecte wetgeving, houvast voor het afronden van uw rechtmatigheidsverantwoording en onze oordeelsvorming daarover.</p> <p>In uw rechtmatigheidsverantwoording is er sprake van begrotingsonrechtmatigheid, namelijk een overschrijding van de lasten en een overschrijding van de baten, beide € 325.000. Deze overschrijdingen zijn alleen als onrechtmatig aan merken als de overschrijding niet tijdig gemeld is aan het Algemeen Bestuur. Omdat in uw financiële verordening het begrip 'tijdigheid' niet gedefinieerd is, is het melden op het laatste moment, namelijk meteen voorafgaand aan het</p>

- > Inhoudsopgave
- > Hoofdpijnen van onze controle
- > Bestuurlijke afhandeling en publicatie
- > Controlebevindingen
- > Overzicht van niet-gecorrigeerde verschillen
- > Automatiseringsomgeving
- > Onafhankelijkheid gewaarborgd
- > Afsluiting

	vaststellen van de jaarstukken door het Algemeen Bestuur, aanvaardbaar. U heeft aangegeven deze werkwijze te zullen volgen.
Controleverschillen	Er zijn geen ongecorrigeerde controleverschillen geïdentificeerd.
Kwaliteit van de interne beheersing	Wij hebben tijdens de controle geen significante gebreken in de administratieve organisatie of interne beheersing aangetroffen die van invloed zijn op ons oordeel. U hebt voldoende zicht op risico's in kwetsbare processen zoals de controles in de betaalorganisatie, de inkoopstroom en verwerking van schattingen en correcties via memoriaalboekingen. Uit onze controles blijken geen tekortkomingen.
Signalen van fraude, misbruik en oneigenlijk gebruik	Tijdens de controle hebben wij met u gesproken over frauderisico's, fraudesignalen en uw interne beheersing. U heeft ons onder meer bevestigd dat er in de organisatie geen gevallen zijn gemeld van fraude, misbruik en oneigenlijk gebruik. Wij hebben tijdens de controle geen aanwijzingen verkregen dat bij u sprake is van fraude, misbruik of oneigenlijk gebruik. De rechtmatigheidsverantwoording leidt tot meer focus op misbruik en oneigenlijk gebruik in overheidsorganisaties.
Belangrijke schattingen in de jaarrekening	Iedere jaarrekening bevat schattingen bijvoorbeeld in de waardering van vaste activa, vorderingen, voorzieningen en het afgrenzen van verplichtingen. De schattingsmethoden zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar en de door u gekozen methoden zijn aanvaardbaar.
Dataveiligheid en IT	Uw IT-omgeving vraagt steeds meer aandacht en krijgt die ook. De eisen die in de praktijk gesteld worden aan IT en dataveiligheid nemen nog steeds toe maar op alle fronten de norm halen is gelet op uw schaalgrootte uitdagend geworden. Wij adviseren u de risicoafwegingen die u maakt en het spanningsveld dat dat oplevert in relatie tot de managementaandacht enerzijds en het beslag op budgetten enerzijds en uw primaire processen anderzijds, beter bespreekbaar te maken.
Bevindingen ten aanzien van de rechtmatigheidsverantwoording	De rechtmatigheidsverantwoording is getrouw opgesteld. U heeft geen bevindingen inzake rechtmatigheid en dat als zodanig opgeschreven. Wij zijn daarmee akkoord.
Risico: doorbreking interne beheersing door het management	Een door accountants bij alle organisaties onderkend risico is het zogenaamde 'management override of controls' ofwel doorbreking van de bestaande interne beheersing door het management. Op basis van de door ons uitgevoerde werkzaamheden, waaronder het beoordelen van memoriaalboekingen en schattingselementen in de jaarrekening, zijn wij van mening dat dit risico tot een aanvaardbaar niveau is teruggebracht.

2. Bestuurlijke afhandeling en publicatie

- › Inhoudsopgave
- › Hoofdlijnen van onze controle
- › Bestuurlijke afhandeling en publicatie
- › Controlebevindingen
- › Overzicht van niet-gecorrigeerde verschillen
- › Automatiseringsomgeving
- › Onafhankelijkheid gewaarborgd
- › Afsluiting

De bestuurlijke afhandeling van de jaarstukken bestaat uit een aantal stappen. Het dagelijks bestuur behandelt in de vergadering de jaarstukken, met inbegrip van de jaarrekening en stelt deze vervolgens voorlopig vast. Ter afronding ondertekenen alle leden van het dagelijks bestuur de jaarrekening. De definitieve vaststelling volgt later dit jaar in het algemeen bestuur nadat de jaarrekening door de deelnemende overheden is beoordeeld. Formeel hebben zij echter niet de mogelijkheid om wijzigingen voor te stellen of aan te brengen.

Er zit enige tijd tussen de verzending van de conceptstukken aan het bestuur en de vergadering waarin de vaststelling in eerste aanleg plaatsvindt. Mochten in die periode omstandigheden blijken die aanpassing van de jaarrekening noodzakelijk maken, dan moet een dergelijke aanpassing nog worden gemaakt. Dat kan ook een gebeurtenis zijn, die effect heeft op uw inschattingen met betrekking tot de continuïteit van de organisatie. In die situatie vervalt onze toestemming tot openbaarmaking. Dat geldt ook in geval de jaarrekening om andere redenen gewijzigd wordt alvorens tot vaststelling wordt overgegaan. Wij verzoeken u in deze gevallen met ons in contact te treden om gezamenlijk de noodzakelijke vervolgstappen te bespreken.

Wij hebben één exemplaar van de controleverklaring voorzien van een originele handtekening. Dit exemplaar is uitsluitend bedoeld om in uw eigen archief opgenomen te worden. Dit exemplaar mag op geen enkele wijze worden verspreid. Publicatie van deze verklaring op de website is niet toegestaan. Deze werkwijze is van belang om misbruik van onze handtekening te voorkomen. Indien wij constateren dat toch gebruik gemaakt is van een controleverklaring met onze handtekening zullen wij u verzoeken deze van de website te verwijderen of uw indiening bij stakeholders ongedaan te maken. Vanzelfsprekend treden wij in die situaties met u in overleg over de manier waarop dit moet plaatsvinden.

Het andere exemplaar van de controleverklaring is voorzien van de naam van onze accountantspraktijk en de naam van de accountant, echter zonder persoonlijke handtekening. Bij openbaarmaking van de controleverklaring dient u gebruik te maken van het exemplaar van de controleverklaring dat niet is voorzien van een persoonlijke handtekening.

Wij bevestigen u ermee akkoord te gaan dat het afschrift van onze controleverklaring zonder persoonlijke handtekening, wordt openbaar gemaakt, mits de opgemaakte jaarrekening tijdens de bestuurlijke afhandeling ongewijzigd blijft en wordt vastgesteld.

Openbaarmaking van de controleverklaring is slechts toegestaan tezamen met de jaarstukken. Hiervoor gebruikt u een exemplaar zonder ons waarmerk. De gewaarmerkte versie van de jaarrekening is uitsluitend voor uw eigen archief. Indien u de jaarstukken en de controleverklaring opneemt op internet, dient u te waarborgen dat de jaarstukken goed zijn afgescheiden van andere informatie op de internetsite. Afscheiding kan bijvoorbeeld plaatsvinden door de jaarstukken in niet-bewerkbare vorm als een afzonderlijk bestand op te nemen of door een waarschuwing op te nemen indien de lezer de jaarstukken verlaat ('u verlaat de beveiligde, door de accountant gecontroleerde jaarrekening').

- › Inhoudsopgave
- › Hoofdpijnen van onze controle
- › Bestuurlijke afhandeling en publicatie
- › **Controlebevindingen**
- › Overzicht van niet-gecorrigeerde verschillen
- › Automatiseringsomgeving
- › Onafhankelijkheid gewaarborgd
- › Afsluiting

3. Controlebevindingen

3.1. Algemeen

De gemiddelde overheidsorganisatie, zeker als ze wat kleiner zijn, heeft moeite om alle functiescheidingen en interne controlehandelingen blijvend, gestructureerd uit te voeren en te documenteren. De eisen op dat vlak nemen zowel maatschappelijk gezien als vanuit het accountantsvak steeds verder toe. Ook u heeft daarmee te maken.

Tegelijkertijd constateren wij ook dat u de organisatie wilt versterken door de bewustwording te vergroten als het gaat over risico's, het belang van documentatie en het maken van slimme, risicogerichte werkafspraken. De voorbereiding op de rechtmatigheidsverantwoording heeft u gebruikt om risico's, beheersmaatregelen, de uit te voeren controles en de restrisico's beter met elkaar te verbinden. De uitgevoerde controles leiden niet alleen tot een onderbouwing van de rechtmatigheidsverantwoording maar ook tot meer inzicht in de kwaliteit van processen.

3.2 Rapporteren over fraude

Van de accountant wordt op grond van de regels van de beroepsorganisatie (NBA) een professioneel-kritische houding verwacht ten aanzien van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude in de jaarrekening maar ook met betrekking tot omkoping, corruptie, ondermijning en de naleving van andere wet- en regelgeving.

De aandacht voor het thema fraude en integriteit neemt de laatste jaren steeds verder toe. Het zorgt ervoor dat organisaties steeds vaker gevraagd wordt transparant te zijn in de visie, het beleid en het toezicht op het integer handelen in alle geledingen van de organisatie.

Dat gaat dus niet alleen over fraude maar ook over misbruik en oneigenlijk gebruik, het hanteren van gedragscodes en de naleving van andere regelgeving bijvoorbeeld op het gebied van arbeidsomstandigheden en milieu. Dit ziet niet alleen toe op gedragingen op de werkvloer, maar ook op bestuur en toezicht.

De accountant maakt zelf ook een inschatting van de frauderisico's binnen een organisatie, en vormt zich een beeld van de maatregelen van interne beheersing die de organisatie heeft getroffen om mogelijke fraudes van materieel belang te voorkomen en te bezien of deze maatregelen effectief zijn. Datzelfde geldt ook voor integriteitsrisico's en mogelijke niet-naleving van regelgeving.

In iedere organisatie bestaat een risico op het doorbreken van de interne beheersing door het management bij de totstandkoming van schattingen. We beoordelen in het kader van onze controle de interne processen op deze schattingen en doen detailcontroles op de uitgangspunten en aannames die aan significante schattingen ten grondslag liggen. Ook zijn we alert op ongebruikelijke transacties, (langdurige) samenwerkingsrelaties en de naleving van procedures die mede tot doel hebben transparantie en integer handelen te bevorderen. Elementen daaruit zijn controles op de prestatielevering bij inkooptransacties, het naleven van het inkoopbeleid en aanbestedingsregels. Daarnaast onderkennen we risico's in bepaalde delen van de opbrengstverantwoording.

- > Inhoudsopgave
- > Hoofdpijnen van onze controle
- > Bestuurlijke afhandeling en publicatie
- > **Controlebevindingen**
- > Overzicht van niet-gecorrigeerde verschillen
- > Automatiseringsomgeving
- > Onafhankelijkheid gewaarborgd
- > Afsluiting

Wanneer sprake is van een aanwijzing voor fraude, dan communiceren wij dit met de directie. In sommige gevallen, bij fraude in de top van de organisatie, of wanneer onvoldoende herstelwerkzaamheden worden ondernomen, melden wij dit aan de toezichthouder. In dat geval rapporteren wij daar veelal separaat over. Tijdens onze werkzaamheden besteden wij ook aandacht aan elementen van beïnvloeding en druk die kunnen leiden tot een aantasting van het bestuurlijk handelen binnen de organisatie.

Tijdens de controle hebben wij een professioneel-kritische houding betracht ten opzichte van risico's van fraude in de jaarrekening, maar daarbij merken wij op dat onze controle niet specifiek gericht is op het ontdekken van fraude. Tijdens de uitvoering van onze controle van de jaarrekening 2023 hebben wij geen aanwijzingen verkregen dat er sprake is geweest van fraude.

3.3 Continuïteitsbeoordeling

In het kader van de jaarrekeningcontrole beoordelen wij ook het vermogen van de organisatie om de activiteiten in de komende twaalf maanden voort te zetten. Elementen die we in deze beoordeling betrekken zijn onder meer de vermogenspositie, de begroting voor het komende boekjaar, de afhankelijkheid van eigen inkomsten, de risico's die u zelf identificeert en uiteraard ook de risico's die wij als uw accountant signaleren.

Naast ontwikkelingen in de regelgeving voor accountants leiden de hogere inflatie, de energieprijzontwikkeling en de reactie van de deelnemende overheden hierop, tot een andere beoordeling van continuïteitsrisico's. Om die reden vragen wij uw aandacht voor deze beoordeling. Ons werk begint immers met uw eigen inschattingen over de toekomst, ook al heeft u formeel een garantie vanuit de deelnemende overheden, omdat op grond van de afspraken in de GR, de deelnemers de eventuele tekorten dienen af te dekken. U heeft aan ons toegelicht dat bij u er geen voornemens zijn om majeure aanpassingen te doen in taken of financiering en dat er geen voornemens zijn van deelnemende overheden tot uittreding.

3.4 Accountantskosten

Uw jaarrekening wordt opgesteld op basis van het BBV. Een van de fundamenten van dit verslaggevingsstelsel is dat kosten pas verantwoord mogen worden als prestatielevering heeft plaatsgevonden. Voor de accountantskosten en de kosten voor het opstellen van de begroting 2025 geldt dat u deze in zijn geheel heeft meegenomen in de jaarrekening 2023, terwijl (een deel van) de prestatielevering nog niet heeft plaatsgevonden. Omdat er sprake is van een bestendige gedragslijn en per saldo ieder ongeveer dezelfde kosten in de jaarrekening worden verantwoord, kunnen wij hiermee akkoord gaan. Pas bij opheffing van de GR zal een deel van de dan verantwoorde kosten fout moeten worden gerekend.

3.5 Handmatige betalingen

Vorig jaar hebben wij met u de aandachtspunten omtrent handmatige betalingen en de crediteurstamgegevens besproken. Deze zijn ten opzichte van 2022 niet veranderd en voor 2023 dus nog steeds een aandachtspunt.

- Boekingen vinden handmatig plaats, er wordt geen gebruik gemaakt van batch betalingen.
- Crediteurstamgegevens worden niet vastgelegd in het financiële pakket (Dynamics) maar handmatig ingetoetst bij het uitvoeren van de betalingen.

- > Inhoudsopgave
- > Hoofdlijnen van onze controle
- > Bestuurlijke afhandeling en publicatie
- > **Controlebevindingen**
- > Overzicht van niet-gecorrigeerde verschillen
- > Automatiseringsomgeving
- > Onafhankelijkheid gewaarborgd
- > Afsluiting

Wij verzoeken u hier op korte termijn aandacht aan te schenken.

3.6 Opvolging accountantsverslag 2022

De staatssteuntoets is herijkt in 2023 bij de vernieuwing van de borgstelling. De uitkomst is dat er geen sprake is van staatsteun.

Vanuit de Wet Open Overheid heeft u een aantal keuzes te maken over de wijze waarop u omgaat met uw actieve informatieplicht. Wij hebben begrepen, als gevolg van omstandigheden en prioriteitsstelling, dat dit niet meer in 2023 is opgepakt. En dat dit daarom is opgenomen op de agenda voor 2024.

CONCEPT

4. Overzicht van niet-gecorrigeerde verschillen

- › Inhoudsopgave
- › Hoofdlijnen van onze controle
- › Bestuurlijke afhandeling en publicatie
- › Controlebevindingen
- › **Overzicht van niet-gecorrigeerde verschillen**
- › Automatiseringsomgeving
- › Onafhankelijkheid gewaarborgd
- › Afsluiting

De jaarrekeningcontrole voeren wij uit met een bepaalde marge. Deze marge noemen we de materialiteit. De materialiteit is voorgeschreven in het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) en bevestigd in uw controleprotocol. Daarbij kan rekening worden gehouden met specifieke factoren of risico's, de zogenaamde "kwalitatieve materialiteit. Tevens gelden scherpere grenzen voor de naleving van de WNT.

Het Bado stelt dat de maximaal te hanteren materialiteit 1% bedraagt van het totaal van de lasten (inclusief toevoegingen aan de reserves). De bij u gehanteerde materialiteit bedraagt afgerond € 19.100 (afgerond) op basis van het totaal aan lasten van € 1.919.000. Mochten we niet-gecorrigeerde controleverschillen onderkennen die dit bedrag overschrijden dan kunnen we geen goedkeurende verklaring afgeven. Voor geconstateerde onzekerheden geldt een marge van 3% en dus een bedrag van € 57.300

In het kader van de bestuurlijke afhandeling en het dechargeproces melden wij eventuele geconstateerde afwijkingen die niet meer gecorrigeerd zijn in de jaarrekening. Deze zijn vanaf een lager bedrag dan de materialiteit mogelijk voor u relevant. Wij melden alleen afwijkingen boven een bepaalde grens. Deze bedraagt bij u ongeveer € 900.

Niet-gecorrigeerde controleverschillen	Bedrag	Invloed eigen vermogen ultimo jaar	Invloed resultaat
Totaal verschillen getrouwheid	NVT	NVT	NVT
Totaal onzekerheden getrouwheid	NVT	NVT	NVT

Daarnaast informeren wij u over gecorrigeerde controleverschillen of andersoortige afwijkingen die het gevolg zijn van significante tekortkomingen in de interne beheersing, frauderisico's met zich meebrengen of naar onze mening onder uw aandacht zouden moeten worden gebracht. Er zijn in het controleproces geen afwijkingen geconstateerd die op grond van het bovenstaande gerapporteerd zouden moeten worden.

- › Inhoudsopgave
- › Hoofdpijnen van onze controle
- › Bestuurlijke afhandeling en publicatie
- › Controlebevindingen
- › Overzicht van niet-gecorrigeerde verschillen
- › **Automatiseringsomgeving**
- › Onafhankelijkheid gewaarborgd
- › Afsluiting

5. Automatiseringsomgeving

In overeenstemming met artikel 2:393 van het Burgerlijk Wetboek delen wij u mee dat er naar aanleiding van de controle van de jaarrekening geen zaken betreffende de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking zijn op te merken.

Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan.

Onze bevindingen daaromtrent raken dan ook slechts die onderdelen die wij onderzocht hebben in het kader van de jaarrekening, wat wil zeggen dat wij ter zake geen volledigheid pretenderen. Hiervoor is een specifiek daarop gericht onderzoek noodzakelijk. Gelet op de beperkte mate van geautomatiseerde beheersmaatregelen in uw organisatie is een dergelijk onderzoek niet noodzakelijk voor de uitvoering van onze werkzaamheden. Uit onze controle zijn geen bijzonderheden gebleken waarop wij u via deze rapportage willen attenderen.

CONING

6. Onafhankelijkheid gewaarborgd

- › Inhoudsopgave
- › Hoofdpijnen van onze controle
- › Bestuurlijke afhandeling en publicatie
- › Controlebevindingen
- › Overzicht van niet-gecorrigeerde verschillen
- › Automatiseringsomgeving
- › Onafhankelijkheid gewaarborgd
- › Afsluiting

De beroepsorganisatie van accountants NBA heeft de voorschriften in het kader van de onafhankelijkheid opgenomen in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO). De naleving van de beroepsregels, waaronder de ViO is in de organisatie van Eshuis Registeraccountants ingebed.

Op basis van onze toetsing aan deze verordening concluderen wij dat onze onafhankelijkheid als certificerend accountant bij Havenschap Groningen Seaports voldoende is gewaarborgd. Wij hebben het afgelopen jaar geen andere opdrachten voor u uitgevoerd dan de controle van de jaarrekening en de direct daarmee samenhangende werkzaamheden.

CONCERPT

- > Inhoudsopgave
- > Hoofdlijnen van onze controle
- > Bestuurlijke afhandeling en publicatie
- > Controlebevindingen
- > Overzicht van niet-gecorrigeerde verschillen
- > Automatiseringsomgeving
- > Onafhankelijkheid gewaarborgd
- > Afsluiting

7. Afsluiting

Wij danken de medewerkers van Havenschap Groningen Seaports voor de samenwerking in de afgelopen periode. Wij vertrouwen er op u met dit rapport voldoende te hebben geïnformeerd. Natuurlijk zijn wij graag bereid tot het verstrekken van nadere toelichting en het beantwoorden van vragen.

Hoogachtend,
Eshuis Registeraccountants B.V.

Bijlagen:

1. Getekende controleverklaring
2. Ongetekende controleverklaring in enkelvoud
3. Gewaarmerkte jaarrekening in enkelvoud

Voorstel aan Algemeen Bestuur

Datum AB-vergadering: 12 juli 2024

Nummer: 2024

Agendapunt: 5a

Voor akkoord

Datum

Paraaf

Secretaris: A.A. Swart

21 juni 2024

Onderwerp: Uitgifte in huur van 15,7 ha Beatrixhaven Noordzijde

Aanleiding

Van de directie van Groningen Seaports N.V. heeft de Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports, zijnde de enig aandeelhouder van de N.V. een voorstel ontvangen om goedkeuring te verlenen aan het directiebesluit waarin is besloten tot de uitgifte in huur voor een periode van max 25 jaar van een perceel ter grootte van ongeveer 157.000 m² in de Eemshaven gelegen aan de noordwestzijde van de Beatrixhaven, achter de zware lading kade, aan Buss Terminal Eemshaven B.V. (BTE), met een netto contante waarde (NCW) van circa € 30 miljoen.

Grondslag voor besluitvorming

Ingevolge de statuten van Groningen Seaports N.V. is goedkeuring van de aandeelhouder noodzakelijk *bij het in erfpacht dan wel ondererfpacht uitgeven, verkopen, verhuren, ruilen of op andere wijze in gebruik geven van roerende en onroerende zaken van een minimumbedrag van vijf miljoen euro per handeling, zijnde de gekapitaliseerde waarde van de erfpachtcanon in geval van erfpacht dan wel de koopsom in geval van verkoop dan wel de totale huurprijs in geval van verhuur dan wel de waarde van de roerende of onroerende zaken in geval van ruil (15.3.7).*

Het Algemeen Bestuur van de GR is bevoegd te besluiten op welke wijze de stem als aandeelhouder wordt uitgebracht. De voorzitter voert dit besluit dan uit.

Korte inhoud van het voorstel

Het voornemen vanuit de Nederlandse alsmede de Duitse overheid voor meer wind op zee heeft impact op de gehele supply chain, waaronder de installatiehavens. De opschaling van de projectomvang vraagt om steeds meer opslagterrein. Om meerdere windparken tegelijkertijd te kunnen uitvoeren heeft BTE interesse getoond in dit extra terrein. Omdat het terrein reeds is gefundeerd, verhard voor zware lading, voorzien van hekwerk en aansluit op het bestaande terrein van BTE, past dit in het bedieningsconcept van de Eemshaven in de offshore wind. Vanuit de markt is aangegeven dat ontwikkelaars extra hectares nodig hebben voor toekomstige projecten. Wat betreft de ontwikkelingen van wind op zee is eerder gesteld dat dit een bijdrage levert aan de doelen van de geldende aandeelhoudersstrategie als het gaat om het bevorderen van werkgelegenheid en het terugdringen van de CO₂- uitstoot.

Hoewel dit effect als evident wordt beschouwd, wordt dat in dit voorstel niet concreet gemaakt. In de in ontwikkeling zijnde nieuwe aandeelhoudersstrategie moet nadrukkelijk aandacht zijn voor de wijze waarop de nieuwe te formuleren doelstellingen kunnen worden geconcretiseerd om als aandeelhouder een nog betere afweging te kunnen maken.

Desalniettemin past dit voorstel in de huidige bestendige lijn en positionering van de Eemshaven als energie/offshore windhaven.

Advies:

Goedkeuring te verlenen aan het directiebesluit waarin is besloten tot de uitgifte in huur voor een periode van max 25 jaar van een perceel ter grootte van ongeveer 157.000 m² in de Eemshaven gelegen aan de noordwestzijde van de Beatrixhaven, achter de zware lading kade, aan Buss Terminal Eemshaven B.V. (BTE), met een netto contante waarde (NCW) van circa € 30 miljoen.

ALGEMENE VERGADERING VAN AANDEELHOUDERS

ONDERWERP	UITGIFTE IN HUUR VAN 15,7 HA BEATRIXHAVEN NOORDZIJDE		
DATUM VERGADERING	12 juli 2024		
AGENDAPUNT		STATUS	■ Ter goedkeuring
PROJECTNUMMER			
KENMERK	20240527JV0002278893		
DIRECTIEBESLUIT D.D.	7 mei 2024		

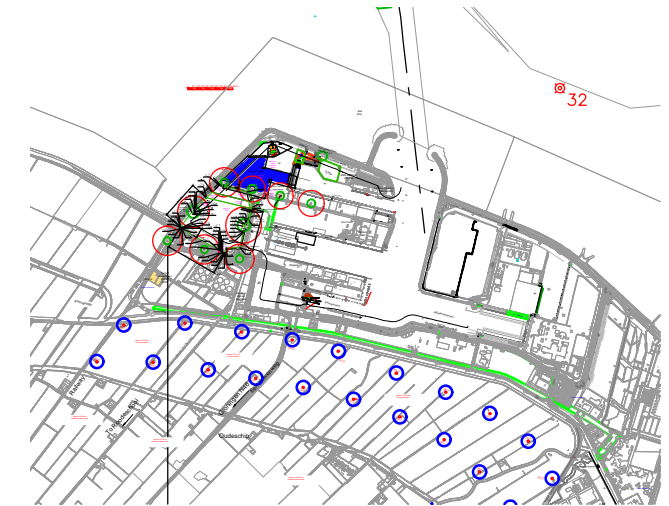
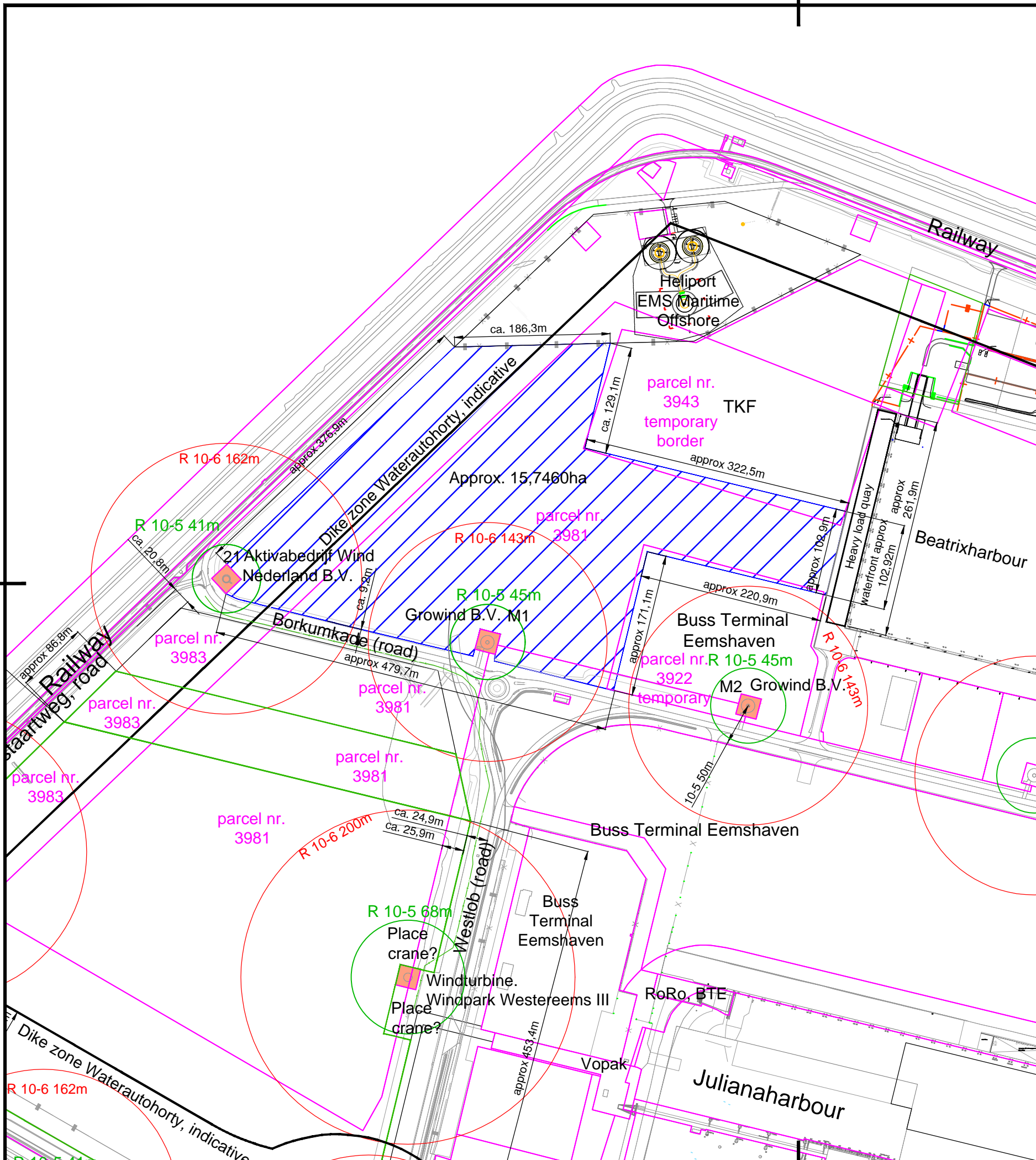
VOORSTEL	<p>De Algemene Vergadering van Aandeelhouders wordt verzocht goedkeuring te verlenen aan het directiebesluit van 7 mei 2024 dat is goedgekeurd door de Raad Van Commissarissen op 22 mei 2024 waarin is besloten tot de uitgifte in huur voor een periode van max 25 jaar van een perceel ter grootte van ongeveer 157.000 m², in de Eemshaven gelegen aan de noordwestzijde van de Beatrixhaven, achter de zware lading kade, aan Buss Terminal Eemshaven B.V. (BTE) met een netto contante waarde (NCW) van circa € 30 miljoen.</p>
AANLEIDING	<p>Het voornemen vanuit de Nederlandse alsmede de Duitse overheid voor meer wind op zee heeft impact op de gehele supply chain waaronder de installatie havens. De opschaling van de projectomvang vraagt om steeds meer opslagterrein. Om meerdere windparken tegelijkertijd te kunnen uitvoeren heeft BTE interesse getoond in dit extra terrein. Omdat het terrein reeds is gefundeerd, verhard voor zware lading, voorzien van hekwerk en aansluit op het bestaande terrein van BTE, past dit in het bedieningsconcept van de Eemshaven in de offshore wind. Vanuit de markt is aangegeven dat ontwikkelaars extra hectares nodig hebben voor toekomstige projecten.</p> <p>Deze (voorgenomen) transactie staat niet op zichzelf. Over de verhuur van dit terrein aan BOW heeft door u als aandeelhouder besluitvorming plaatsgevonden op 15 april 2022, 7 juli 2022 en 14 juli 2023. De achtergrond is de volgende:</p> <p>In 2022 heeft Gasunie verzoek gedaan aan GSP om LNG aan te laten landen in de Eemshaven. De daarvoor meest geschikte plek in de haven is in handen van klant BOW Terminal (de inmiddels huidige locatie van de LNG schepen), die op dat moment een offshore windproject (Jan de Nul project) vanuit die locatie wilde gaan faciliteren. Uitkomst van onderhandelingen is geweest dat een alternatieve uitwijkplek in de haven is gevonden voor de uitvoering van het offshore windproject, zijnde het onderhavige terrein. Over dit terrein zijn huurafspraken gemaakt met BOW Terminal, over onder andere huur, duur, etc. Het is huur geworden omdat de termijn (heel) kort was. Voor zo'n termijn is erfpacht niet geschikt. Het project nadert zijn einde, om welke reden het thans voorliggende voorstel is opgesteld.</p>
BEOOGD EFFECT	<p><i>1.1 Borgen capaciteit voor offshore wind projecten</i></p> <p>Deze transactie draagt structureel bij de propositie van de Eemshaven als offshore wind installatie haven. Het grote terrein, gelegen achter de zware ladingkade van de Beatrixhaven, is middels zogenaamde bypasses aan te sluiten op het BTE terrein van de Julianahaven. Met load-ins in de Beatrixhaven, inclusief tijdelijke opslag, en load-outs via de Julianahaven kan BTE vanuit de Eemshaven de toekomstige marshalling en installatie projecten bedienen.</p> <p><i>1.2 Opvolging huidige huurperiode</i></p>

	<p>Het terrein is in 2022 gereed gemaakt voor het 'Jan de Nul' project welke middels BOW/Q3 op dit terrein werd ontvangen en opgeslagen. Aangezien het eind van het project nadert, zijn we op zoek gegaan naar een opvolgende partij waarbij BTE zich, tezamen met developers, heeft gemeld.</p>								
<p>ARGUMENTEN</p>	<p><i>1.1 Het voorstel past in het ingezet beleid</i> Deze uitgifte past bij de positionering van de Eemshaven als energie/offshore wind haven. Tezamen met de meest ervaren stuwadoord BTE blijft de Eemshaven een voorname positie innemen als marshalling en installatie haven.</p> <p><i>1.2 Ervaring BTE</i> BTE heeft een goede reputatie en ervaring opgebouwd in de offshore wind sector.</p> <p><i>1.3. Huur i.p.v. erfpacht</i> Er is sprake van huur in plaats van erfpacht. De reden hiervoor is gelegen in het feit dat reeds sprake was van huur (in verband met de korte periode van gebruik). Door het nu in erfpacht te gaan uitgeven zou overdrachtsbelasting verschuldigd zijn (door de klant). Dit maakt de uitgeefbaarheid minder makkelijk.</p>								
<p>KANTTEKENINGEN</p>	<p><i>1.1 Rechten BOW Terminal</i> De huurperiode van BOW eindigt na afloop van het project Jan de Nul. De exacte datum is nog niet bekend. BOW heeft afgezien van het door haar geclaimde eerste recht na afloop van haar huurperiode. Het aangeboden tarief ligt boven het tarief dat geldt voor het voorkeursrecht van BOW.</p> <p><i>1.2 Concurrentiepositie</i> Na uitgifte van het terrein is BTE de enige partij in de Eemshaven waar grotere offshore wind projecten gefaciliteerd kunnen worden. Wagenborg en Wijnne & Barends bieden mogelijkheden om kleinere offshore wind projecten te faciliteren of deelgebieden. Met veel vraag vanuit de markt is de combinatie van Eemshaven en BTE een serieuze propositie.</p>								
<p>FINANCIËN</p>	<p>Huuropbrengst en contractwaarde Het huurcontract wordt gesloten voor een periode van max 25 jaar, start 1 januari 2025. Het tarief per m2 ligt hoger dan het huidige erfpachttarief voor de Beatrixhaven. De opbrengst dekt de investering van GSP voor overname van de aangebrachte verharding. Het tarief wordt jaarlijks geïndexeerd op basis van CPI, voor het eerst in 2026. Er is geen reservering aan dit traject vooraf gegaan. De Netto Contante Waarde (NCW) van het contract bedraagt circa € 30 miljoen. Vanwege de uitgifte in huur is er geen sprake van overdrachtsbelasting.</p> <p>Havengeldgarantie Het terrein bevindt zich aan de zware ladingkade in de Beatrixhaven. Met BTE is een havengeldgarantie overeengekomen van € 0,1 miljoen. Indexatie vindt jaarlijks plaats volgens CPI, voor het eerst in 2026.</p> <p>Rendement Op basis van huidige inzichten leidt de uitgifte tot onderstaande rendementen boven de gestelde rendementseis:</p> <table border="1" data-bbox="507 1845 1390 1973"> <thead> <tr> <th>Looptijd contract</th> <th>IRR (na VPB)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>15 jaar</td> <td>10,9%</td> </tr> <tr> <td>20 jaar</td> <td>13,0%</td> </tr> <tr> <td>25 jaar</td> <td>14,0%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Bedrijfsplan</p>	Looptijd contract	IRR (na VPB)	15 jaar	10,9%	20 jaar	13,0%	25 jaar	14,0%
Looptijd contract	IRR (na VPB)								
15 jaar	10,9%								
20 jaar	13,0%								
25 jaar	14,0%								

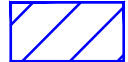

	<p>In het bedrijfsplan 2024-2028 en de begroting 2024 is rekening gehouden met een jaarlijkse huuropbrengst. De transactie zorgt voor extra inkomsten ten opzichte van het bedrijfsplan.</p> <p>Ten tijde van de besluitvorming op 14 juli 2023 was het de verwachting dat op een later moment het terrein tegen een hogere marktwaarde kon worden verhuurd dan (op dat moment) aan BOW. Deze verwachting is ingelost. Dit raakt aan het terugverdienen van de gedane investering in de verharding van het terrein. In de verhuurprijs van het nieuwe contract is rekening gehouden met deze investering.</p>
UITVOERING	Na goedkeuring door de algemene vergadering van aandeelhouders zal het contract worden opgesteld en gefinaliseerd met BTE.
COMMUNICATIE	Ook na een positieve besluitvorming zal dit eerst bekend worden gemaakt na het einde van het – nu nog lopende – ‘Jan de Nul’ project gelet op de belangen van de projecten
BIJLAGEN	1. <i>Tekening 16102-24</i>

Legend

- Buss, area plot size approx. 15,7460 ha Municipality of Uithuizermeeden Section 02 numbers 3981 partly.
- Land areas issued to third party. Municipality of Uithuizermeeden Section 02 several numbers partly.
- Boundary line land registry with registration number.
- Windturbine different, contour 10-5 an 10-6, distance see text.

Title Buss plot rental, location Westlob-Eemshaven.		Ready E. Bertholet		Approved	
Discription Area approx 15,7460 ha		Checked K. Baas		Approved	
		Drawn by K vd Veen		Approved	
Language English	Document type Acquisition/.dwg	Project number 3500			
Date made 24-04-2024	Status Contract	Drawing number 16102-24, Autocad			
Scale 1 :5.000	Format A3	Sheet 1	of 1	Revision	Revisiondate

Groningen Seaports N.V. | Handelskade Oost 1 | Postbus 20004 | 9930 PA Delfzijl
 Netherlands | Harbournumber 1001 | T. +31 (0) 596 64 04 00
 E. info@groningen-seaports.com | www.groningen-seaports.com

GRONINGEN SEAPORTS

Kenmerk: 20240527JV0002278893b

AANDEELHOUDERSBESLUIT

(inzake uitgifte in huur van 15,7 ha Beatrixhaven noordzijde)

Besluit van de enig aandeelhouder van de naamloze vennootschap **Groningen Seaports N.V.**, statutair gevestigd te Delfzijl, kantoorhoudend te (9934 AR) Delfzijl aan de Handelskade Oost, ingeschreven in het handelsregister onder nummer 58141057, hierna ook te noemen: **Vennootschap**.

DE ONDERGETEKENDE:

Havenschap Groningen Seaports, gevestigd te Delfzijl, kantoorhoudende te (9934 AR) Delfzijl aan de Handelskade Oost 1, zijnde een rechtspersoonlijkheid bezittend openbaar lichaam als bedoeld in de Wet gemeenschappelijke regelingen, voorheen genaamd: Havenschap Delfzijl/Eemshaven, goedgekeurd bij Koninklijk Besluit van zeven april negentienhonderdnegenentachtig, nummer 89.008542, en in werking getreden op één januari negentienhonderdnegentig, ingeschreven in het handelsregister onder nummer 64859126, hierna ook te noemen: **Aandeelhouder**;

NEEMT HET VOLGENDE IN AANMERKING:

- A. de Aandeelhouder is de houder van alle aandelen op naam in het geplaatste kapitaal van de Vennootschap;
- B. de Vennootschap heeft geen aandelen aan toonder uitgegeven;
- C. met medewerking van de Vennootschap zijn geen certificaten van aandelen uitgegeven en is geen recht van vruchtgebruik of pandrecht op de aandelen van de Vennootschap gevestigd ten gevolge waarvan de vruchtgebruiker of pandhouder de rechten heeft die de wet toekent aan de houders van met medewerking van de Vennootschap uitgegeven certificaten;
- D. de directie van de vennootschap heeft op 7 mei 2024 besloten tot de uitgifte in huur voor een periode van max 25 jaar van een perceel ter grootte van ongeveer 157.000 m² in de Eemshaven gelegen

GRONINGEN SEAPORTS

Kenmerk: 20240527JV0002278893b

aan de noordwestzijde van de Beatrixhaven, achter de zware lading kade, aan Buss Terminal Eemshaven B.V. (BTE), met een netto contante waarde (NCW) van circa € 30 miljoen;

- E. de Raad van Commissarissen van de Vennootschap heeft het onder D. omschreven besluit in zijn vergadering van 22 mei 2024 goedgekeurd;
- F. op grond van artikel 20.5 van de statuten van de Vennootschap kan de Aandeelhouder buiten vergadering rechtsgeldige besluiten nemen;

EN BESLUIT HIERBIJ BUITEN VERGADERING:

tot goedkeuring van het besluit van de directie van 7 mei 2024, waarin de directie heeft besloten tot de uitgifte in huur voor een periode van max 25 jaar van een perceel ter grootte van ongeveer 157.000 m2 in de Eemshaven gelegen aan de noordwestzijde van de Beatrixhaven, achter de zware lading kade, aan Buss Terminal Eemshaven B.V. (BTE), met een netto contante waarde (NCW) van circa € 30 miljoen

ONDERTEKENING:

Dit besluit is ondertekend in de plaats en op de datum zoals hieronder bij de handtekening is vermeld.

.....
naam : A. Schmaal
functie : voorzitter van het Algemeen Bestuur
plaats : Delfzijl
datum : 12 juli 2024